

PROTOKÓŁ NR XIII/2015

z XIII sesji VII Kadencji Rady Gminy w Morzeszcznie

odbytej w dniu 25 listopada 2015 roku

W trzynastej sesji VII Kadencji uczestniczyli radni Rady Gminy według załączonej listy obecności. Na stan 15 radnych, obecnych na sesji było 14 radnych.

Porządek obrad sesji:

1. Otwarcie sesji i powitanie gości.
2. Sprawdzenie obecności radnych i stwierdzenie prawomocności obrad.
3. Zatwierdzenie porządku obrad.
4. Przyjęcie protokołu z XII sesji Rady Gminy z dnia 28.10.2015r.
5. Sprawozdanie Wójta Gminy z działalności w okresie międzysesyjnym.
6. Informacja Wójta Gminy z realizacji gminnych inwestycji.
7. Informacja Wójta Gminy Morzeszczyn dotycząca realizacji postanowień Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie podmiotów, w których jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna.
8. Informacja Skarbnika Gminy oraz stanowisko komisji Rolnictwa, Rozwoju Gospodarczego, Budżetu, Finansów oraz ds. Sołectw Rady Gminy dotycząca następujących uchwał:
 - w sprawie zmiany budżetu gminy na rok 2015,
 - w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie w roku 2016 pomocy finansowej dla Powiatu Tczewskiego.
9. Dyskusja.
10. Podjęcie uchwał jw.
11. Informacja Wójta Gminy oraz stanowiska komisji stałych Rady Gminy, dotycząca następujących projektów uchwał:
 - w sprawie zmiany uchwały dotyczącej ustalenia zryczałtowanych diet dla sołtysów,
 - w sprawie zmiany uchwały dotyczącej określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych,
 - w sprawie zmiany uchwały o utworzeniu instytucji kultury: Gminnej Biblioteki Publicznej w Morzeszcznie,
 - w sprawie przyjęcia programu współpracy Gminy Morzeszczyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wg art.3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2016,
 - w sprawie przyjęcia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadań publicznych w ramach inicjatyw lokalnych.
12. Dyskusja.
13. Podjęcie uchwał jw.
14. Informacja Sekretarza Gminy oraz stanowisko Komisji Ładu, Porządku, Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony P. Poż. dotycząca następujących projektów uchwał:
 - w sprawie zmiany Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy,
 - w sprawie przyjęcia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Morzeszczyn”.
15. Dyskusja.
16. Podjęcie uchwał jw.
17. Interpelacje i zapytania radnych.
18. Sprawy różne.
19. Zakończenie XIII sesji VII Kadencji Rady Gminy.

Ad. 1.

Otwarcia sesji i powitania gości dokonała Przewodnicząca Rady Gminy Pani Katarzyna Bandźmiera.

Ad. 2.

Przewodnicząca Rady Gminy stwierdziła, iż w sesji uczestniczy 80% radnych, a więc sesja jest prawomocna do podejmowania uchwał.

Ad. 3.

Za przyjęciem porządku obrad sesji głosowało 13 radnych, przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 0.

Ad. 4.

Za przyjęciem protokołu z ostatniej sesji tj. z dnia 25 listopada 2015 roku głosowało 14 radnych (obecnych na sali), przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 0.

Ad. 5.

Sprawozdanie z działalności w okresie między sesyjnym tj. od dnia 28 października 2015 roku do dnia 25 listopada 2015 roku przedstawił Wójt Gminy Pan Piotr Laniecki.

Sprawozdanie powyższe w załączeniu do protokołu.

Ponadto na specjalne zaproszenie Pani Przewodniczącej Rady Gminy i Wójta Gminy przybyli rodzice Ewa i Grzegorz Bradtke wraz z córką Aleksandrą – absolwentką Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie. Wójt poinformował, iż Aleksandra jest pierwszą kobietą z naszej gminy, która została podporucznikiem tej uczelni. W związku z tym była okazja, aby wręczyć absolwentce oraz jej rodzicom kwiaty w podziękowaniu za trud i wytrwanie w dążeniu do wymarzonego przez siebie celu. Pani podporucznik podziękowała w imieniu rodziców oraz swoim za zaproszenie na sesję oraz zainteresowanie jej osobą.

Ad. 6.

Informację z realizacji gminnych inwestycji przedstawił Wójt Gminy Pan Piotr Laniecki.

Informacja jw. stanowi załącznik do protokołu.

Ad. 7.

Wójt Gminy Pan Piotr Laniecki przedstawił informację dotyczącą realizacji postanowień Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie podmiotów, w których jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna.

Informacja jw. stanowi załącznik do protokołu.

Ad. 8.

Skarbnik Gminy Pani Lucyna Skurak przedstawiła informację dotyczącą następujących projektów uchwał:

- w sprawie zmiany budżetu gminy na rok 2015,
- w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie w roku 2016 pomocy finansowej dla Powiatu Tczewskiego.

Swoje stanowisko jw. przedstawiła Komisja Rolnictwa, Rozwoju Gospodarczego, Budżetu, Finansów oraz ds. Sołectw, która nie wnosi uwag i jest za podjęciem uchwały.

Ad. 9.

Dyskusji nad powyższym było brak.

Ad. 10.

Wiceprzewodniczący Rady Gminy Pan Jan Olech odczytał następujące projekty uchwał:

- Nr XIII/70/2015 w sprawie zmiany budżetu gminy na rok 2015, za uchwałą głosowało 13 radnych, przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 1,
 - Nr XIII/71/2015 w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie w roku 2016 pomocy finansowej dla Powiatu Tczewskiego, za uchwałą głosowało 14 radnych, przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 0.
- Uchwały jw stanowią załączniki do protokołu.

Ad. 11.

Wójt Gminy Pan Piotr Laniecki przedstawił informację dotyczącą następujących projektów uchwał:

- w sprawie zmiany uchwały dotyczącej ustalenia zryczałtowanych diet dla sołtysów,
- w sprawie zmiany uchwały dotyczącej określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych,

oraz

- w sprawie zmiany uchwały o utworzeniu instytucji kultury: Gminnej Biblioteki Publicznej przedstawił dyrektor GBP w Morzeszczynie Pan Damian Domański
- w sprawie przyjęcia programu współpracy Gminy Morzeszczyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wg art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2016,
- w sprawie przyjęcia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadań publicznych w ramach inicjatyw lokalnych przedstawiła Pani Magdalena Tkaczyk – inspektor ds. promocji oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi Urzędu Gminy Morzeszczyn.

Swoje stanowiska do powyższych projektów uchwał przedstawiły następujące Komisje Rady Gminy tj.:

- Komisja Rewizyjna (P. Renata Marcinkowska),
- Komisja Rolnictwa, Rozwoju Gospodarczego, Budżetu, Finansów oraz ds. Sołectw (P. Janusz Kowalski),
- Komisja Kultury, Oświaty, Zdrowia i Spraw Socjalnych (P. Elżbieta Czarnecka),
- Komisja Ładu, Porządku, Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony P.Poż. (P. Karol Janiczak).

Stanowiska jw. stanowią załączniki do protokołu.

Ad. 12.

W dyskusji nad projektem uchwały w sprawie przyjęcia programu współpracy Gminy Morzeszczyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wg art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2016 zabrał głos radny Pan Roman Talaga, który podziękował za zwiększenie środków na realizację Programu w roku 2016 z 8.000 zł na 12.000 zł.

Ad. 13.

Wiceprzewodniczący Rady Gminy Pan Jan Olech odczytał następujące projekty uchwał:

- Nr XIII/72/2015 w sprawie zmiany uchwały dotyczącej ustalenia zryczałtowanych diet dla sołtysów, za uchwałą głosowało 14 radnych, przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 0,
- Nr XIII/73/2015 w sprawie zmiany uchwały dotyczącej określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych, za uchwałą głosowało 14 radnych, przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 0,
- Nr XIII/74/2015 w sprawie zmiany uchwały o utworzeniu instytucji kultury : Gminnej Biblioteki Publicznej w Morzeszczynie, za uchwałą głosowało 14 radnych, przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 0,
- Nr XIII/75/2015 w sprawie przyjęcia programu współpracy Gminy Morzeszczyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3, ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2016, za uchwałą głosowało 14 radnych, przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 0,
- Nr XIII/76/2015 w sprawie przyjęcia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadań publicznych w ramach inicjatyw lokalnych, za uchwałą głosowało 14 radnych, przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 0.

Uchwały jw. stanowią załączniki do protokołu.

Ad. 14.

Sekretarz Gminy Pan Roman Szwarz pod nieobecność Wójta Gminy przedstawił informację dotyczącą następujących projektów uchwał:

- w sprawie zmiany Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy,
- w sprawie przyjęcia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Morzeszczyn.

Swoje stanowisko do projektów uchwał jw. przedstawiła Komisja Ładu, Porządku, Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony P.Poż., która nie wnosi uwag i jest za podjęciem uchwał.

Ad. 15.

W dyskusji nad powyższym zabrał głos radny Pan Roman Talaga. Radny zwrócił uwagę na dwie sprawy tj.:

- brak pojemników na zużyte baterie w punktach sprzedaży
- brak w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Morzeszczyn programu usuwania azbestu.

Odpowiedzi na powyższe udzieliła Skarbnik Gminy Pani Lucyna Skurak informując, iż program usuwania azbestu znajduje się w BIP od dnia 20 października 2015 roku.

Ad. 16.

Wiceprzewodniczący Rady Gminy Pan Jan Olech odczytał następujące projekty uchwał:

- Nr XIII/77/2015 w sprawie zmiany Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, za uchwałą głosowało 14 radnych, przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 0,
- Nr XIII/78/2015 w sprawie przyjęcia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Morzeszczyn, za uchwałą głosowało 13 radnych, przeciw – 0, wstrzymało się od głosu – 1.

Uchwały jw. stanowią załączniki do protokołu.

Ad. 17.

W interpelacjach i zapytaniach radnych głos zabrali:

- radny Pan Roman Talaga z wnioskiem o organizowanie obrad sesji i posiedzeń komisji Rady Gminy oprócz śród o godzinie 15.00,
- radna Pani Elżbieta Czarnecka z uwagi na duże ubytki wody zwraca się z prośbą o kontrolowanie i monitorowanie co kwartał zużycia wody w gminie z podziałem na sołectwa oraz prosi o informacje dotyczące drogi gminnej (przejazd przez tory i wyjazd na Gętomie), która została zniszczona przez duże pojazdy rolnicze rolników posiadających bardzo duże arealy ziemi.

Ad. 18.

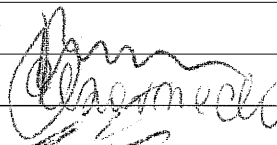
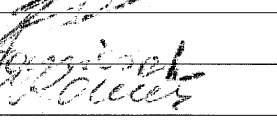
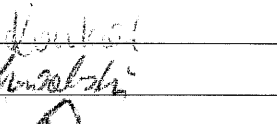
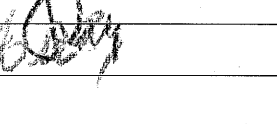
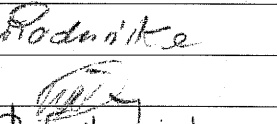
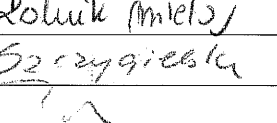

W sprawach różnych zabrał głos dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej Pan Damian Domański jako przedstawiciel Stowarzyszenia „DRAPKA”. Poinformował, że Stowarzyszenie ogłasza nabór nominacji osób, grup, instytucji i firm, które mogą poszczycić się wyjątkową i wybitną aktywnością społeczną na terenie Gminy Morzeszczyn. **Nagrody w 6 kategoriach zostaną wręczone podczas I Gminnej Gali Wolontariatu 2015 w dniu 8 grudnia 2015 roku o godz. 17.00 w świetlicy wiejskiej w Borkowie (Animator roku).** W związku z tym, iż termin zgłoszeń upływa z dniem 26 listopada 2015 roku Pan Damian Domański zachęca do większej ilości zgłoszeń.

Ad. 19.

W związku z wyczerpaniem się porządku obrad – Przewodnicząca Rady Gminy Pani Katarzyna Bandźmiera zakończyła XIII sesję VII Kadencji Rady Gminy Morzeszczyn.

Protokołowała: Małgorzata Olech
Morzeszczyn, dnia 25 listopada 2015 roku.

**LISTA OBECNOŚCI RADNYCH
RADY GMINY MORZESZCZYN NA XIII SESJI VII KADENCJI RADY GMINY
ODBYTEJ W DNIU 25 LISTOPADA 2015 ROKU.**

<i>Lp.</i>	<i>Nazwisko i imię</i>	<i>Funkcja</i>	<i>Podpis</i>
1	Bandźmiera Katarzyna	Radna	
2	Czarnecka Elżbieta	Radna	
3	Grochowski Henryk	Radny	
4	Janiczak Karol	Radny	
5	Komosińska Urszula	Radna	
6	Konkol Beata	Radna	
7	Kowalski Janusz	Radny	
8	Marcinkowska Renata	Radna	
9	Olech Jan	Radny	
10	Olech Michał	Radny	
11	Raduńska Maria	Radna	
12	Reszka Jerzy	Radny	
13	Rolnik Mirela	Radna	
14	Szczygielska Helena	Radna	
15	Talaga Roman	Radny	

LISTA OBECNOŚCI

*zaproszonych gości na XIII sesję VII Kadencji Rady Gminy Morzeszczyn
odbytej w dniu 25 listopada 2015 roku.*

<i>Lp.</i>	<i>Imię i Nazwisko</i>	<i>Funkcja</i>	<i>Podpis</i>
1	Piotr Nowak	Sołtys Dzierżąžno	
2	Irena Wickland	Sołtys Gąsiorki	
3	Bożena Kornacka	Sołtys Gętomie	
4	Barbara Jelitto	Sołtys Morzeszczyn	
5	Jerzy Hildebrandt	Sołtys Rzeżęcín	
6	Katarzyna Mania	Sołtys Borkowo	
7	Dariusz Czernski	Sołtys Lipia Góra	
8	Szczygielski Michał	Sołtys Majewo	
9	Jabłonka Małgorzata	Sołtys Kierwałd	
10	Lucyna Skurak	Skarbnik Gminy	
11	Piotr Laniecki	Wójt Gminy	
12	Roman Szwarz	Sekretarz Gminy	
13	Celina Mueller	Dyrektor GOK	
14	Damian Domański	Dyrektor GBP	
15	Andrzej Lipka	Przewodniczący GKRPA	
16	Aleksandra Bradtke	oficer pomiarów rolniczych	
17	Gregor Bradtke		
18	Ewa Bradtke		

**Sprawozdanie z działalności Wójta Gminy Morzeszczyn
w okresie międzysesyjnym tj. od dnia 28 października
do dnia 25 listopada 2015 roku.**

W okresie sprawozdawczym wydałem następujące zarządzenia :

- Nr 58/2015 z dnia 30 października 2015 roku w sprawie zmiany budżetu gminy na rok 2015,
- Nr 59/2015 z dnia 30 października 2015 roku w sprawie pomocy materialnej dla uczniów – stypendium szkolnego na okres od 01 września 2015r. do 30 czerwca 2016r,
- Nr 60/2015 z dnia 12 listopada 2015 roku w sprawie zmiany budżetu gminy na rok 2015,
- Nr 61/2015 z dnia 16 listopada 2015 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Morzeszczyn oraz projektu budżetu gminy na rok 2016,
- Nr 62/2015 z dnia 19 listopada 2015 roku w sprawie zmiany Regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy w Morzeszczynie,
- Nr 63/2015 z dnia 19 listopada 2015 roku w sprawie powołania pełnomocnika ds. ochrony informacji niejawnych.

W okresie sprawozdawczym jako Wójt Gminy Morzeszczyn reprezentowałem gminę Morzeszczyn m. innymi na następujących spotkaniach :

- w dniu 30 października w Gdańsku na uroczystości zorganizowanej przez Pomorski Urząd Marszałkowski podsumowującej konkurs „Piękna Wieś Pomorska 2015”. Miło mi poinformować, że na 13 wsi, które zakwalifikowały się do finału wyróżnienie i nagrodę w wysokości 3.000 zł zdobyła wieś Nowa Cerkiew,
- w dniu 11 listopada w dniu Święta Odzyskania Niepodległości brałem udział w dwóch uroczystych spotkaniach zorganizowanych z tej okazji. Pierwsze w Nowej Cerkwi zorganizowali harcerze, drugie GOK w Dzierżaninie,
- w dniu 19 listopada w Starogardzie Gdańskim uczestniczyłem w posiedzeniu Zarządu LOT Kociewie.

W minionym okresie została podpisana umowa z Agencją Nieruchomości Rolnych w Pruszczu Gdańskim na dofinansowanie zadania remontu drogi osiedlowej we wsi Majewo.

W dniu 29 października w remizie OSP Nowa Cerkiew odbyło się posiedzenie Prezydium Zarządu Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Tczewie.

W dniu 02 listopada odwiedziłem diamentowych jubilatów. 60 lat pożycia małżeńskiego obchodzili Państwo Franciszka i Edmund Bandźmiera z Lipiej Góry.

W dniu 12 listopada uczestniczyłem w spotkaniu dyrektorów Publicznych Bibliotek z terenu powiatu tczewskiego. Spotkanie zorganizował dyrektor naszej biblioteki Pan Damian Domański, a spotkanie odbyło się w bibliotece w Morzeszczynie.

W minionym okresie zakończyła się kompleksowa kontrola Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku. Protokół z kontroli został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej. Po otrzymaniu w ciągu 60 dni od podpisania protokołu zaleceń pokontrolnych informuję o tym Radę Gminy Morzeszczyn w kolejnej informacji.

Morzeszczyn, dnia 25 listopada 2015 roku.

WÓJT GMINY

Piotr Laniecki

**INFORMACJA WÓJTA GMINY MORZESZCZYN
Z REALIZACJI GMINNYCH INWESTYCJI**

Załącznik inwestycyjny budżetu gminy Morzeszczyn na rok 2015 na dzień składania informacji obejmuje 25 zadań lub zakupów inwestycyjnych w 8 działach. Część z nich tj. 10 to zadania realizowane w ramach funduszu sołeckiego.

W dziale Rolnictwo i Łowiectwo zostały zrealizowane i rozliczone 3 zadania tj. budowa nowego przyłącza energetycznego dla stacji uzdatniania wody w Morzeszczynie, koszt 8.000 zł, koszt opracowania i uzyskania nowego pozwolenia wodnoprawnego dla modernizacji oczyszczalni ścieków w Morzeszczynie to 3.500 zł oraz zapłata za ostatnią fakturę zadania realizowanego pod koniec roku 2014 tj. budowa wodociągu Majewo – Królów Las – Bielsk. Likwidacja stacji uzdatniania we wsi Królów Las – koszt 92.250,92 zł.

W dziale Transport i Łączność na 7 zadań 4 zostały zakończone i rozliczone tj. utwardzenie trelinką odcinka drogi gminnej we wsi Dzierżążno (Fundusz Sołecki) koszt 20.606,01 zł. Zakup gruntów pod drogę gminną we wsi Gętomie – koszt 26.400 zł. Modernizacja drogi transportu rolnego we wsi Kierwałd – koszt 187.070,74 zł. Zakończono zostało zadanie z funduszu sołeckiego remont chodnika na ul. XXX Lecia PRL w Morzeszczynie , koszt 28.300 zł. Na rozliczenie czeka wykonanie projektu drogi gminnej osiedlowej w Morzeszczynie. Dokumentacja projektowa została złożona w dniu dzisiejszym, a w Starostwie Powiatowym w Tczewie celem uzyskania pozwolenia na budowę w dniu wczorajszym tj. 24 listopada. Do tej pory wydano na to zadanie 8.600 zł. Do rozliczenia został również projekt modernizacji drogi gminnej nr 227015G w Lipiej Górze. Projekt jest zakończony obecnie trwają uzgodnienia. Modernizacja drogi osiedlowej we wsi Majewo działka nr 219 ma się zakończyć do końca listopada.

W dziale Gospodarka Mieszkaniowa ustawiono pomieszczenia gospodarcze przy budynku komunalnym nr 37 w Nowej Cerkwi za 14.918,97 zł.

W dziale Administracja Publiczna dokonano zakupu oprogramowania i sprzętu komputerowego na potrzeby Urzędu Gminy za kwotę 38.555,58 zł.

W dziale Bezpieczeństwo Publiczne i Ochrona Przeciwożarowa dofinansowano zakup samochodu dla Komendy Policji w Tczewie za kwotę 3.000 zł. W tym dziale za 7.072 zł zakupiono tor ćwiczeniowy dla młodzieżowych drużyn pożarniczych oraz zrealizowano dwa zadania z funduszu sołeckiego. Za kwotę 25.516 zł wymieniono okna i drzwi w budynku remizy OSP w Nowej Cerkwi oraz zamontowano drzwi garażowe oraz docieplono wierzę w remizie OSP Kierwałd za kwotę 10.874,69 zł.

W dziale Oświata i Wychowanie poniesiono wydatki na rozbudowę Zespołu Szkół w Morzeszczynie tj. 499.999,99 zł. Prace przebiegały dobrze. Termin zakończenia zadania to 31 sierpnia 2016 roku. Jest to obecnie największe nasze zadanie inwestycyjne. Na dzień dzisiejszy w tym dziale nie został zrealizowany zakup kserokopiarki.

W dziale Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego zrealizowano łącznie 4 zadania. Trzy z nich zostały wykonane i rozliczone. Z Funduszu Sołeckiego zrealizowano 2 zadania. Za kwotę 15.375 zł wykonano adaptację starego magazynu na toaletę oraz zmieniono dach na dwóch magazynkach przylegających do budynku. Za kwotę 18.079,26 zł wykonano montaż centralnego ogrzewania w świetlicy wiejskiej w Rzeżęciniu. W trakcie opracowywania jest projekt przebudowy szatni sportowej we wsi Majewo na świetlicę wiejską. W tym dziale za kwotę 6.520 zł wykonano modernizację przydrożnej kapliczki we wsi Nowa Cerkiew.

W dziale Kultura Fizyczna zostały zrealizowane i rozliczone 3 zadania z Funduszu Sołeckiego. Budowa placu zabaw w Królów Lesie za kwotę 14.848,56 zł, montaż dodatkowych elementów placu zabaw w Lipiej Górze za kwotę 16.167,12 zł. We wsi Gętomie ustawiono płot betonowy wzdłuż boiska za kwotę 3.542,40 zł. Ogółem na dzień dzisiejszy na plan 1.880.243 zł wykonano 1.136.268,28 zł.

Dofinansowanie zewnętrzne jakie gmina pozyskała to 73.170,73 zł na budowę wodociągu Majewo – Królów Las – Bielsk z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Na modernizację drogi transportu rolnego we wsi Kierwałd pozyskano kwotę 56.800 zł z Urzędu Marszałkowskiego. Na remont drogi osiedlowej we wsi Majewo gmina otrzyma 270.180 zł. Za zadania zrealizowane w ramach Funduszu Sołeckiego otrzymamy częściową refundację kosztów w roku 2016.

Morzeszczyn, dnia 25 listopada 2015 roku.

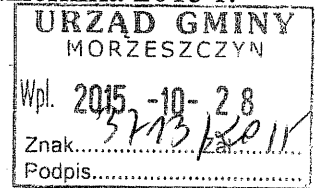
WÓJT GMINY

Piotr Laniecki

76

Selmeier br ✓

Tczew, dnia 15 października 2015 r.

Pan Prezydent

Miasta Tczewa

Działając na podstawie przepisów § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 czerwca 2010 r. w sprawie podmiotów, w których jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna (Dz. U. Nr 98, póź. 634), uprzejmie przedstawiam opinię dotyczącą potrzeb Sądu Rejonowego w Tczewie w zakresie wykonywania pracy przez skazanych na **karę ograniczenia wolności oraz pracę społecznie użyteczną**.

W załączeniu przedstawiam wykaz ilościowy spraw za okres od 01.10.2014 r. do 07.10.2015 r. z podziałem na wymiar kary i miejsce jej wykonywania (w nawiasach ujęto dane z 2014 r. do 01 października) osób skazanych na karę ograniczenia wolności polegającą na pracy na cele społeczne oraz skazanych, wobec których orzeczono obowiązek pracy społecznie użytecznej, przedstawiała się następująco - z uwzględnieniem miejsca wykonywania pracy

Wymiar kary w miesiącach	Miejsce wykonywania pracy: Miasto Tczew	Miejsce wykonywania pracy: Gmina Tczew	Miejsce Wykonywania pracy : Miasto i Gminy Pelplin	Miejsce Wykonywania pracy: Miasto i Gmina Gniew	Miejsce wykonywania pracy : Gmina Subkowy	Miejsce wykonywania pracy: Gmina Morzeszczyn
1	237 (210)	30 (29)	40 (48)	83 (72)	21 (11)	23 (14)
2	51 (37)	9 (13)	12 (2)	10 (9)	2 (2)	7 (5)
3	9 (11)	2 (4)	3 (2)	3 (0)	1 (0)	0 (1)
4	9 (10)	3 (1)	1 (0)	3 (2)	4 (1)	0 (1)
5	16 (13)	4 (4)	3 (8)	7 (4)	0 (2)	0 (1)
6	9 (8)	5 (3)	2 (3)	6 (3)	5 (0)	3 (4)
7	8 (1)	0 (0)	0 (0)	1 (1)	0 (0)	0 (0)
8	11 (4)	1 (0)	2 (0)	1 (1)	3 (0)	0 (2)
9	0 (0)	0 (0)	1 (0)	0 (1)	0 (0)	0 (0)
10	22 (19)	10 (8)	0 (12)	2 (4)	3 (5)	0 (1)
11	3 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (1)	1 (0)	0 (0)
12	8 (3)	1 (0)	1 (0)	2 (0)	1 (0)	0 (0)
Powyżej 12	0 (0)	1 (1)	2 (4)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Razem spraw	383 (316)	66 (63)	67 (79)	118 (98)	41 (21)	33 (29)

W okresie od 1.10.2014 r. do 7.10.2015 roku do Zespołu Kuratorów dla Dorosłych wpłynęło 231 kar ograniczenia wolności oraz 477 prac społecznie użytecznych orzeczonych za nieuiszczoną grzywnę – łącznie 708 spraw.

Zważywszy na obserwowany wzrost ilościowy spraw i jego dynamikę, a nadto mając na względzie analizę danych statystycznych, należy oczekiwać, że w roku 2016 ilość osób skazanych na karę ograniczenia wolności polegającą na pracy na cel społeczny oraz skazanych, wobec których orzeczono obowiązek pracy społecznie użytecznej, ulegnie dalszemu wzrostowi i przekroczy 700 osób, przy czym ilość godzin przypadających na jednego skazanego powinna przeciętnie kształtować się na dotychczasowym poziomie tj. 30 godzin miesięcznie.

Aktualnie kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna jest wykonywana w następujących podmiotach:

- Zakład Usług Komunalnych w Tczewie,
- Szpitale Tczewskie są w Tczewie,
- Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt OTZ „Animals” w Tczewie,
- Urząd Gminy w Tczewie (wszystkie sołectwa na obszarze gminy Tczew),
- Urząd Miasta i Gminy w Pelplinie (wszystkie sołectwa na obszarze gminy Pelplin),
- „Pelkom” spółka z o.o. w Pelplinie,
- Urząd Gminy w Morzeszczynie (wszystkie sołectwa na obszarze gminy Morzeszczyn),
- Urząd Gminy w Subkowach (wszystkie sołectwa na obszarze gminy Subkowy),
- Urząd Miasta i Gminy w Gniewie (wszystkie sołectwa na obszarze gminy Gniew)
- Dom Pomocy Społecznej w Gniewie,
- Centrum Leczenia Uzależnień Zapowiednik w Opaleniu (dla osób odbywających tam terapię);
- Dom Pomocy Społecznej w Pelplinie;
- Dom Pomocy Społecznej w Rudnie;
- Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci w Bielawkach;
- Zespół Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących w Swarzędzie;
- Zespół Szkół Odzieżowych i Budowlanych w Tczewie;
- Sąd Rejonowy w Tczewie;
- Fundacja „Pokolenia” w Tczewie.

W porównaniu do lat ubiegłych wzrosła liczba podmiotów, w których wykonywana jest praca społecznie użyteczna, pozyskano 7 nowych podmiotów, jednak w dalszym ciągu najbardziej problematyczna jest mała ilość podmiotów, w których podsądni mogliby wykonywać orzeczone kary w samym mieście Tczewie.

Jak widać z zestawienia przedstawionego w tabeli z terenu miasta Tczewa wpływa najwięcej spraw. Mając na uwadze zmiany stanu prawnego obowiązujące od dnia 01 lipca 2015 r. polegające na upowszechnieniu stosowania kar wolnościowych a w szczególności kary ograniczenia wolności spodziewamy się większego wpływu spraw i mogą się pojawić problemy z miejscami pracy dla skazanych.

W związku z problemami z realizacją § 7 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 czerwca 2010 r. w sprawie podmiotów, w których jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna (Dz. U. 2010.98.634) dotyczącymi w szczególności terminowego przekazywania sądowemu kuratorowi zawodowemu stosownych informacji odnośnie harmonogramu pracy czy liczby godzin przepracowanych przez skazanego w dniu 2 października 2015 r. w Sądzie Rejonowym w Tczewie zorganizowano szkolenie dot. charakteru kary ograniczenia wolności/prac społecznie użytecznych za grzywnę, dokumentowania przepracowanych godzin oraz przesyłania informacji do sądu. Szkolenie adresowane było do podmiotów bezpośrednio nadzorujących wykonywanie prac, udział wzięły niemal wszystkie zaproszone osoby. Celem szkolenia była poprawa komunikacji pomiędzy sądem a podmiotami oraz ujednoczenie dokumentacji nadsyłanej przez podmioty.

Mając te wszystkie okoliczności na względzie zgodnie z § 3 ust. 1 powołanego na wstępie Rozporządzenia zwracam się o wyznaczenie podmiotów, w których wykonywana będzie kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna. Jednocześnie pragnę przypomnieć, że termin do zajęcia stanowiska w przedstawionej kwestii wynosi 30 dni i biegnie od daty otrzymania niniejszego pisma.

Do wiadomości:

- Pan Prezydent Miasta Tczewa
- Pan Burmistrz Miasta i Gminy Gniew
- Pan Burmistrz Miasta i Gminy Pelplin
- Pan Wójt Gminy Morzeszczyn
- Pan Wójt Gminy Subkowy
- Pan Wójt Gminy Tczew

Prezes Sądu Rejonowego
w Tczewie

mgr Marcin Korda

PROTOKÓŁ

z posiedzenia komisji Rewizyjnej Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 18 listopada 2015 roku.

Obecni członkowie na posiedzeniu komisji :

1. Marcin Krasna Renata - przewodniczący komisji
2. Szczepietowski Helena - członek -11-11-
3. Radulski Marna - członek -11-11-
4. Idonosińska Ursula - członek -11-11-

Nieobecni członkowie komisji :

1.
2.

W pracach poza szrankami udział brali :

1. Lambek Piotr - Wójt Gminy Morzeszczyn
2. Skurak Lucyna - skarbnik -11-11-11-
3. Szware Roman - sekretarz -11-11-11-
4. Domanski Damian - dyr. Gminnej Biblioteki Publicznej
5. Skanpek Magdalena - prac. ds. promocji

Porządek obrad posiedzenia komisji :

1. W sprawie zmiany budżetu gminy na rok 2015
2. W sprawie wyrażenia zgody na udzielenie w roku 2016 pomocy finansowej dla Powiatu Szewskiego
3. W sprawie zmiany uchwały dotyczącej ustalania wysokości wyznaczonych diet dla soltysów
4. W sprawie zmiany uchwały dotyczącej określenia wysokości stawek podatku od środków i transportowych
5. W sprawie zmiany uchwały o utworzeniu instytucji kultury: Gminnej Biblioteki Publicznej w Morzeszczynie
6. W sprawie przyjęcia programu współpracy Gminy Morzeszczyn z organizacjami i podmiotami oraz podmiotami w oparciu o art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2016
7. W sprawie przyjęcia trybun i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadań publicznych w ramach inicjatyw lokalnych
8. W sprawie zmiany Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy
9. W sprawie przyjęcia Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Morzeszczyn

Wnioski, zalecenia, propozycje wynikające z omawianego posiedzenia komisji :

Act 1. Verte

Art. 1. W uchwale Nr III/11/2014 R. G. Morzeszyna z dnia 22 grudnia 2014 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy na rok 2015 wprowadza się zmiany:
- ustala się dochody budżetu gminy na rok 2015 w kwocie 139 43 162 zł
- ustala się wydatki budżetu gminy na rok 2015 w kwocie 14 913 162 zł
wydatki bieżące nie przekraczają kwoty dochodów bieżących.
Komisja R. jest za podjęciem projektu uchwały.

Art. 2. Komisja akceptuje projekt uchwały i jest za podjęciem uchwały.

Art. 3. Udstępuje od zapisu uchwały o potrącaniu zyczałtożonej diety sołtysom za każdy nieobecność na sesji, wprowadzając w to miejsce wyłączenie dotychczas prawa do pierwszej zyczałtożonej diety po wyborze sołtysa. Komisja Rewizyjna R. G. jest za podjęciem projektu uchwały.

Art. 4. Wzrosty stanu prawnego obowiązującego od 1 stycznia 2016 r. wysokości podatku od autokawu zależna jest od ilości miejsc do siedzenia, poza miejscem kierowcy, z podziałem na dwie stawki:
a) mniejszej niż 22 miejsca, b) innej lub większej niż 22 miejsca.
Dotychczasowe graniczne ilości miejsc do siedzenia wyniosła 30.
Prosząc obliczyć, że zmiany w tym zakresie uchwały, dot. określenia wysokości stawek podatku, t. ocl. i zwolnień transportowych. Komisja R. jest za podjęciem projektu uchwały.

Art. 5. W związku z zmianami organizacyjnymi związanymi z likwidacją filii Biblioteki w Rzegelmie i Nowej Cerkwi, zarząda Komisja uchwalenia nowego statutu oraz stosownej aktualizacji załącznika dotyczącego wyposażenia Gminnej Biblioteki Publicznej w lokalach użytkowych.
Komisja R. akceptuje projekt uchwały.

Art. 6. i Art. 7. Komisja Rewizyjna R. Gminy akceptuje powyższe projekty uchwał i jest za ich podjęciem.

Art. 8. i Art. 9. Komisja Rewizyjna R. G. Morzeszyna jest za podjęciem powyższych projektów uchwał.

Protokolant :
M. Nowakowska-Rębska
Morzeszyczyn , dnia 18.11. 2015r.

Przewodniczący Komisji :
M. Nowakowska-Rębska

Protokół

Z posiedzeń Komisji **Rolnictwa, Rozwoju Gospodarczego, Budżetu, Finansów oraz ds. Sołectw** Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 18.11.2015 roku.

Obecni członkowie na posiedzeniu komisji:

1. **Janusz Kowalski.**
2. **Beata Konkol.**
3. **Jerzy Reszka.**

Nieobecni członkowie komisji:

- 1.
- 2.
- 3.

W pracach poza członkami komisji udział brali:

1. **Wójt Gminy- Piotr Laniecki.**
2. **Skarbnik Gminy- Lucyna Skurak.**
3. **Sekretarz Gminy- Roman Szwarc.**

Porządek obrad posiedzenia komisji:

1. W sprawie zmiany budżetu gminy na rok 2014.
2. W sprawie wyrażenia zgody na udzielenie w roku 2016 pomocy finansowej dla Powiatu Tczewskiego.
3. W sprawie uchwały dotyczącej ustalenia zryczałtowanych diet dla sołtysów.
4. W sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.
5. W sprawie zmiany uchwały dotyczącej określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych.
6. W sprawie zmiany uchwały o utworzeniu instytucji kultury : Gminnej Biblioteki Publicznej w Morzeszczynie.
7. W sprawie przyjęcia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Morzeszczyn”.
8. W sprawie przyjęcia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadań publicznych w ramach inicjatyw lokalnych.
9. W sprawie przyjęcia programu współpracy Gminy Morzeszczyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wg art.3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2016.
10. Sprawy różne.

Wnioski:

1. W sprawie zmiany budżetu gminy na rok 2015. Wszystkie zmiany to urealnienie wykonania. Zwiększa się przede wszystkim wydatki na wynagrodzenia w administracji, diety, odsetki i dotacje. Poszukano na ten cel oszczędności w innych działach w których zdaniem Komisji nie powinno zabraknąć środków, lecz Komisja zwraca uwagę na przyszłość, aby instytucje kultury ostrożniej wydatkowały swój budżet. Komisja po zapoznaniu się ze zmianami, jest za podjęciem uchwały.
2. W sprawie wyrażenia zgody na udzielenie w roku 2016 pomocy finansowej dla Powiatu Tczewskiego. Jest to kontynuacja programu profilaktycznego dla młodzieży z terenu Gminy, wobec czego Komisja nie wnosi uwag.
3. W sprawie uchwały dotyczącej ustalenia zryczałtowanych diet dla sołtysów. Usuwa się zapis o potrąceniach od diet, a wprowadza zapis o pierwszej diecie. Komisja po zapoznaniu się ze zmianą nie wnosi uwag.
4. W sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Po wprowadzeniu tej uchwały właściciele niezamieszkałych nieruchomości będą mogli zawrzeć umowę z przedsiębiorcą wpisanym do rejestru, a nie jak do tej pory z podmiotem odbierającym odpady komunalne wyłonionym przez gminę w drodze przetargu. Da to możliwość większej swobody. Komisja po zapoznaniu się ze zmianą nie wnosi uwag.
5. W sprawie zmiany uchwały dotyczącej określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych. Uchwała zmienia podział autobusów na mniejsze lub większe niż 22 miejsca. Dotychczas wynosiła ona 30. Kwoty podatku pozostają bez zmian. Komisja jest za podjęciem uchwały.
6. W sprawie zmiany uchwały o utworzeniu instytucji kultury : Gminnej Biblioteki Publicznej w Morzeszczynie. Komisja po zapoznaniu się ze zmianami, jest za podjęciem uchwały.
7. W sprawie przyjęcia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Morzeszczyn”. Komisja jest za podjęciem uchwały, lecz aby zwiększyć możliwości, należy starać się o środki wojewódzkie na ten cel.
8. W sprawie przyjęcia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadań publicznych w ramach inicjatyw lokalnych. Komisja nie wnosi uwag.
9. W sprawie przyjęcia programu współpracy Gminy Morzeszczyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wg art.3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2016. Komisja nie wnosi uwag.

Protokolant:
W. Kozłowski.....

Przewodniczący komisji:
W. Kozłowski.....

PROTOKÓŁ

z posiedzenia komisji Kultury, Oświaty, Zdrowia i Spraw Socjalnych Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 18 listopada 2015 roku.

Obecni członkowie na posiedzeniu komisji :

1. Elzbieta Casmech.....
2. Michał Olech.....
3.
4.

Nieobecni członkowie komisji :

1. Roman Telaga.....
2.

W pracach poza członkami komisji udział brali :

1. p. Piotr Sawicki - Wójt Gminy Morzeszczyn
2. p. Roman Szwarec - Sekretarz GCr
3. p. Damian Domelski - Dyplomator G.B.P
4. p. Dariusz Steurek - Skarbnik UG
5. p. Magda Tkaczyk - pracownik UG

Porządek obrad posiedzenia komisji : Przedstawiono i omówiono projekty

1. W sprawie zmiany budżetu gminy na rok 2015.....
na podstawie uchwały
2. W sprawie wyznaczenia zgody na udzielenie w roku 2016 pomocy finansowej dla Pomocy Tazewskiej.....
3. W sprawie zmiany uchwały dotyczącej ustalenia kryteriów przychodów dla 2015 r......
4. W sprawie zmiany Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.....
5. W sprawie zmiany uchwały dotyczącej przedłożenia wysokości stawek podatku od środków transportowych.....
6. W sprawie zmiany uchwały o utrzymaniu instytucji kultury G.B.P.....
7. W sprawie przyjęcia Programu usunięcia azbestu w gminie Morzeszczyn.....
z wyjątkiem zabudowy przy ul. Słowackiego 2
8. W sprawie przyjęcia trybu i sposobu kryteriów oceny umiarkowania realizacji zadań publicznych w ramach inicjatyw lokalnych.....
9. W sprawie przyjęcia programu współpracy Gminy Morzeszczyn z organizacjami porażeniowymi oraz podmiotami NGO.....
10. W sprawie o odpowiedzialności publicznej i o wolontariacie na rok 2016.....
11.
12.

Wnioski, zalecenia, propozycje wynikające z omawianego posiedzenia komisji :

- * Ad 1. Uchwała dotycząca korekty wydatków i dochodów z wyfestacji pełni skarbnik UG.....

Wymika; zmiany w planie wydatków am'prze
by proknie a koniecznością am'kszenie środków w
nie wyznaczonych wlg choroscien, diet dla rodzin
spitet, osketa od kredyty. Na pokrycie am'korodny
wydatkow pmeracione, zastany, odpowiedzialci
u, mmycu, dwulech, budżetu, Komisje am'nce
u niego, podwierz, aby instytucje kultury, staroty
sie, w, pomysleosci, nie, pmeracione, am'kszenie
budżetu, w am'prze, z trudna, sytuacja, finansowa
am'my.

*Ad2. Komisje jest kontynuowaniem w/w programu

*Ad3. uchwała jest zgodna z uresnicie, zupni
postulatami, statutu komisji (komisje jest
za pomyslem uchwały)

*Ad4. komisje nie wnosi uwagi, gdyz w/w
kwestie wymagaja, uregulowania

*Ad5. Am'prze, uchwały, w sprawie, stawek
podatkowych od środków transportowych,
am'prze, jest, z, koniecznością, dostosowanie
ich, do, istniejących, zmian, prawnych

*Ad6. Nowelizacja, statutu, G, B, P, i, choroscien, nie
jest, konieczna, ze, wzgledu, na, zmiany, organizac-
cyjne, i, planowane, przedsięwzięcia

*Ad7. Komisje, jest, za, pomyslem, "Programu
usunięcia, z, obszaru, i, miast, - osiedli, nielegalnych
osiedli, z, terenu, gminy, w, związku, z, programem
pomysem, uchwały, Rady, Ministrów, z, lipca, 2009r.

*Ad8. uchwała, w, sprawie, przyjęcia, trybu, i, szere-
gotowych, kryteriów, w, ocenie, wniosków, o, rea-
lizację, aspektu, publicznego, w, ramach,
inicjatyw, lokalnych, am'prze, jest, z, do-
wzglem, określić, przez, gminę, określenie
trybu, i, sequepcyjny, kryteriów, w, zakresie,
pomniejszych, kwestii.

*Ad9. uchwała, ta, zwrócona, jest, koniecznością,
uchwalenie, programu, współpracy, gminy, choroscien,
z, organizacjami, pozarządowymi, na, rok, 2016
jest, konieczna, ze, wzgledu, rozwiniecie, współpracy,
miedzy, administracją, i, organizacjami, pozarządowymi.
organizacje, te, następują, do, samorządu, z
srodki, na, realizacje, różnych, zadań

Protokolant :
..... *Elżbieta Czarniecka*
Morzeszczyń, dnia 18.11. 2015r.

Przewodniczący Komisji :
.....

PROTOKÓŁ

z posiedzenia komisji Ładu, Porządku, Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony P.Poż. Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 18 listopada 2015 roku.

Obecni członkowie na posiedzeniu komisji :

1. Jamieczak Karol.....
2. Grochowski Henryk.....
3. Rohlik Mirosława.....
4.

Nieobecni członkowie komisji :

1.
2.

W pracach poza członkami komisji udział brali :

1. Kamiński Piotr - Njft.....
2. Szwaniec Roman - sekretarz.....
3. Skurall Lucyna - skarbnik.....
4.
5.

Porządek obrad posiedzenia komisji :

1. Informacja Skarbnika Gminy oraz stanowisko komisji Rolnictwa, Rozwoju Gospodarczego, Budżetu, Finansów oraz ds. Sołectw Rady Gminy dotycząca następujących uchwał:.....
- N.sprawy zmiany budżetu gminy na rok 2015,
3. - N.sprawy wyrażenia zgody na udzielenie w roku 2016 pomocy finansowej dla Powiatu Tczewskiego.
4. Informacja Njfta Gminy dotycząca następujących projektów uchwał:.....
- N.sprawy zmiany uchwały dotyczącej ustalenia trybów wyznaczonych.....
5. Diet dla sołtysów,
- N.sprawy zmiany uchwały dotyczącej określenia wysokości stawek.....
6. podatku od imprez Amatorskich,
- N.sprawy zmiany uchwały o utworzeniu instytucji kultury.
7. Gminnej Biblioteki Publicznej w Morzeszczynie,
- N.sprawy przyjęcia uchwały programu współpracy Gminy Morzeszczyn.....
8. z organizacją paragonów oraz podmiotami Tjg art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego.....
9. i o wolontariacie na rok 2016,
- N.sprawy przyjęcia trybów i sekcji wycieczek krynoleń odcy.....
10. wniosków o realizację zadań publicznych w ramach inicjatyw lokalnych.
11. Informacja Sekretarza Gminy dotycząca następujących projektów uchwał:.....
- N.sprawy zmiany Regulaminu utrzymania czystości i.....
12. porządku na terenie gminy,
- N.sprawy przyjęcia Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Morzeszczyn.

Wnioski, zalecenia, propozycje wynikające z omawianego posiedzenia komisji :

Ładu, Porządku, Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony P. Poż.
Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 18 listopada 2015 roku.

1. Komisja NS. Amianu budżetu gminy na rok 2015 jest za przyjęciem uchwały dotyczącej zwigniętych wydatków na wynagrodzenia, diety oraz odsetki od kredytu i pokrycie wkł. z innych wypracowanych oszczędności w innych... obrotach budżetu.
2. Na wyrażenia zgody na udzielenie w roku 2016 pomocy finansowej dla Powiatu Terenckiego - Komisja zgadła się na udzielenie doposażeniawania programu „Chromy, ślepi, przedmakiem” realizowanym w latach 2012-2017.
3. NS. Amianu uchwały dotyczącej ustalenia emerytalowanych diet dla sołtysów - amiana dotyczy zapisu uchwały o potrąceniu emerytalowanej diety diety sołtysów za każdy miesiąc nieobecności na sesji. Sołtyś ma prawo, ale nie ma obowiązku uczestniczenia w pracach rady gminy, w tym nie ma obowiązku, ale ma przykłą uczestniczenia w sesjach rady gminy. Uważa się za nieadmirowe wprowadzenie regulacji dotyczącej prawa do pierwszej emerytalowanej diety po wyborze sołtysa.
4. NS. Amianu uchwały dotyczącej określenia wysokości stawek podatku od środków finansowych: - Komisja jest za przyjęciem w/w uchwały, gdzie wysokość podatku od autobusów zależy jest od ilości miejsc siedzących i podzielona na dwie stawki: mniej niż 22 miejsca i powyżej lub większej niż 22 miejsca. Dotychczasowa graniczna ilość wynosiła 3
5. NS. Amianu uchwały o utworzeniu instytucji kultury: Gminnej Biblioteki Publicznej w Morzeszczynie: W związku z zmianami organizacyjnymi związanymi z likwidacją punktów bibliotecznych w Rzęzynie i Morzej Lechni zasada komercyjności uchwalenia zmniejszowanego statutu oraz usupetnienia przepisów prawnych i zapisów dotyczących gospodarki finansowej Gminnej Biblioteki Publicznej w Morzeszczynie
6. NS. przyjęcia programu współpracy Gminy Morzeszczyn z organizacjami pozarządowymi i ochotniczymi - Komisja jest za przyjęciem uchwały. Współpraca Gminy Morzeszczyn z organizacjami pozarządowymi i ochotniczymi do prowadzenia nowych inicjatyw społecznych
7. NS. przyjęcia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadań publicznych w ramach inicjatyw lokalnych; Komisja nie wnosi wnag do uchwały. Podjęcie tej uchwały pozwoli mieszkańcom skorzystać z inicjatyw lokalnych
8. NS. Amianu Regulaminu Urządzenia wysości i porządku na terenie gminy Komisja jest za uregulowaniem przepisów dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkuje mieszkalnicy, a powstają odpady, do idy tali właściciel będzie mógł podpisać umowę z wybrany przedsięwzięciem, w zakresie odbierania odpadów i porattem Komisja wnosi o kontrolę umów zawartych z przedsiębiorcą.
9. NS. przyjęcia Programu usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Morzeszczyn; Komisja popiera uchwałę dotyczącą usunięcia i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest na lata 2016 - 2032.

Protokolant :

Morzeszczyn , dnia 13.11.2015r.

Przewodniczący Komisji:

Janusz Ch. Karol

**Uchwała Nr XIII/70/2015
Rady Gminy Morzeszczyn
z dnia 25 listopada 2015 roku**

w sprawie zmiany budżetu gminy na rok 2015

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U.z 2015 poz.1515) oraz art.211, art 212 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tj.Dz. U. z 2013 poz.885 z późn.zm.)

Rada Gminy Morzeszczyn uchwala, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr III/11/2014 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 22 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy na rok 2015, wprowadza się następujące zmiany:

1. § 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"§ 1.1.Ustala się dochody budżetu gminy na rok 2015 w kwocie **13.943.162 zł**, z tego:

a) dochody bieżące w kwocie 13.238.034 zł;

b) dochody majątkowe w kwocie 705.128 zł.

zgodnie ze zmianami określonymi w **Załączniku Nr 1.**

2. Ustala się wydatki budżetu gminy na rok 2015 w kwocie **14.913.162 zł**, z tego:

a) wydatki bieżące w kwocie 13.042.919 zł;

b) wydatki majątkowe w kwocie 1.870.243 zł.

zgodnie z **Załącznikiem Nr 2.** "

2. § 9 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"§9.1. Ustala się dotacje podmiotowe z budżetu gminy na rok 2015 w wysokości **512.000 zł**, w tym dla:

a) Gminnej Biblioteki Publicznej 150.000 zł,

b) Gminnego Ośrodka Kultury 192.000 zł,

c) niepublicznego przedszkola 170.000 zł"

zgodnie z **Załącznikiem Nr 3.**

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Uzasadnienie:

Zmiany w planie wydatków związane są ze zwiększeniem środków głównie na wynagrodzenia w urzędzie gminy, na diety radnych, odsetki od kredytów oraz dotacje podmiotowe. Na pokrycie zwiększonych wydatków przeznacza się środki z oszczędności w innych działach budżetu m.in. z utrzymania hydroforni i oczyszczalni oraz dróg gminnych, pomocy społecznej, a także z dochodów bieżących z tytułu opłat za wodę i ścieki, podatku rolnego i od czynności cywilnoprawnych.

Zmiana planu dochodów budżetu gminy na rok 2015

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XIII/70/2015 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 25 listopada 2015 roku

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
010			Rolnictwo i łowiectwo	971 286,00	60 500,00	1 031 786,00
	01010		Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	608 000,00	60 500,00	668 500,00
		0830	Wpływy z usług	520 000,00	60 000,00	580 000,00
		0920	Pozostałe odsetki	6 000,00	500,00	6 500,00
756			Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	4 106 877,00	21 000,00	4 127 877,00
	75615		Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	1 468 900,00	25 000,00	1 493 900,00
		0310	Podatek od nieruchomości	1 000 000,00	- 10 000,00	990 000,00
		0320	Podatek rolny	153 600,00	20 000,00	173 600,00
		0500	Podatek od czynności cywilnoprawnych	3 500,00	15 000,00	18 500,00
	75616		Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilno-prawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych	1 265 800,00	- 4 000,00	1 261 800,00
		0320	Podatek rolny	800 000,00	- 10 000,00	790 000,00
		0340	Podatek od środków transportowych	100 000,00	6 000,00	106 000,00
Razem:				13 861 662,00	81 500,00	13 943 162,00

Zmiana planu wydatków budżetu gminy na rok 2015

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XIII/70/2015 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 25 listopada 2015 rok

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
010			Rolnictwo i leśnictwo	1 242 685,00	- 9 000,00	1 233 685,00
	01010		Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	863 627,00	- 9 000,00	854 627,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	127 000,00	- 6 200,00	120 800,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	24 600,00	- 1 600,00	23 000,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy	3 500,00	- 350,00	3 150,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	18 185,00	1 500,00	19 685,00
		4300	Zakup usług pozostałych	36 500,00	- 1 000,00	35 500,00
		4410	Podróże służbowe krajowe	5 800,00	- 350,00	5 450,00
		4430	Różne opłaty i składki	2 000,00	- 1 000,00	1 000,00
600			Transport i łączność	1 084 956,00	- 15 000,00	1 069 956,00
	60016		Drogi publiczne gminne	484 956,00	- 15 000,00	469 956,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	20 056,00	- 4 000,00	16 056,00
		4270	Zakup usług remontowych	56 000,00	- 4 000,00	52 000,00
		4300	Zakup usług pozostałych	30 500,00	- 7 000,00	23 500,00
750			Administracja publiczna	1 596 642,00	95 000,00	1 691 642,00
	75022		Rady gmin (miast i miast na prawach powiatu)	68 500,00	10 000,00	78 500,00
		3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	63 500,00	10 000,00	73 500,00
	75023		Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	1 405 375,00	85 000,00	1 490 375,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	775 368,00	75 000,00	850 368,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	142 350,00	10 000,00	152 350,00
754			Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	168 062,00	- 1 500,00	166 562,00
	75412		Ochotnicze straże pożarne	149 463,00	- 1 500,00	147 963,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	2 000,00	- 1 500,00	500,00
757			Obsługa długu publicznego	200 000,00	22 000,00	222 000,00
	75702		Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jednostek samorządu terytorialnego	200 000,00	22 000,00	222 000,00

		8110	Odsetki od samorządowych papierów wartościowych lub zaciągniętych przez jednostkę samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek	178 000,00	22 000,00	200 000,00
801			Oświata i wychowanie	5 802 818,00	10 000,00	5 812 818,00
	80104		Przedszkola	175 500,00	10 000,00	185 500,00
		2540	Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty	160 000,00	10 000,00	170 000,00
852			Pomoc społeczna	2 868 953,00	- 30 000,00	2 838 953,00
	85214		Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	172 600,00	- 20 000,00	152 600,00
		3110	Świadczenia społeczne	172 100,00	- 20 000,00	152 100,00
	85219		Ośrodki pomocy społecznej	317 570,00	- 10 000,00	307 570,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	219 430,00	- 8 500,00	210 930,00
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	15 000,00	- 750,00	14 250,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	38 000,00	- 750,00	37 250,00
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	716 112,00	1 500,00	717 612,00
	90015		Oświetlenie ulic, placów i dróg	151 520,00	1 500,00	153 020,00
		4260	Zakup energii	64 000,00	1 500,00	65 500,00
921			Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	434 685,00	11 500,00	446 185,00
	92105		Pozostałe zadania w zakresie kultury	88 165,00	- 500,00	87 665,00
		4260	Zakup energii	9 500,00	- 500,00	9 000,00
	92109		Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	195 000,00	7 000,00	202 000,00
		2480	Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury	185 000,00	7 000,00	192 000,00
	92116		Biblioteki	145 000,00	5 000,00	150 000,00
		2480	Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury	145 000,00	5 000,00	150 000,00
926			Kultura fizyczna	81 266,00	- 3 000,00	78 266,00
	92601		Obiekty sportowe	30 900,00	- 500,00	30 400,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	3 000,00	- 500,00	2 500,00
	92605		Zadania w zakresie kultury fizycznej	50 366,00	- 2 500,00	47 866,00
		3040	Nagrody o charakterze szczególnym niezaliczone do wynagrodzeń	2 000,00	- 2 000,00	0,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	4 623,00	- 500,00	4 123,00
Razem:				14 831 662,00	81 500,00	14 913 162,00

Dotacje z budżetu gminy w 2015 rok

Załącznik Nr 3 do Uchwały XIII/70/2015 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 25 listopada 2015 roku

w złotych

Lp.	Dział	Rozdział	§*	Beneficjent	Zakres / Nazwa zadania	Kwota dotacji	w tym na wydatki majątkowe
1	2	3	4	5	6	7	8
Dotacje podmiotowe						512 000	0
				A. Jednostki sektora finansów publicznych		342 000	0
1	921	92109	2480	Gminny Ośrodek Kultury w Morzeszczynie	<i>bieżąca działalność</i>	192 000	0
2	921	92116	2480	Gminna Biblioteka Publiczna w Morzeszczynie	<i>bieżąca działalność</i>	150 000	0
				B. Jednostki spoza sektora finansów publicznych		170 000	0
1	801	80104	2540	Niepubliczne Przedszkole „Mali odkrywcy” HUBINIC Leszek Lemka	<i>bieżąca działalność</i>	170 000	0
Dotacje celowe						30 300	10 000
				A. Jednostki sektora finansów publicznych		15 000	10 000
1	851	85149	2710	Powiat Tczewski	<i>Współdział w Powiatowym Programie Profilaktyki Zakażeń Wirusem Brodawczaka Ludzkiego HPV „Chronię życie przed rakiem”</i>	5 000	0
2	921	92109	6220	Gminny Ośrodek Kultury w Morzeszczynie	<i>Zakup pieca centralnego ogrzewania do świetlicy w Rzeżęcinie</i>	10 000	10 000
				B. Jednostki spoza sektora finansów publicznych		15 300	0
1	750	75075	2810	-----	<i>realizacja zadań własnych gminy określonych w rocznym programie współpracy z organizacjami pozarządowymi</i>	2 000	0
2	754	75412	2820	Ochotnicza Straż Pożarna w Morzeszczynie	<i>doposażenie jednostki w sprzęt ochrony przeciwpożarowej oraz wyposażenia osobistego strażaka</i>	3 500	0
3	754	75412	2820	Ochotnicza Straż Pożarna w Nowej Cerkwi	<i>doposażenie jednostki w sprzęt ochrony przeciwpożarowej oraz wyposażenia osobistego strażaka</i>	1 800	0
4	926	92605	2820	-----	<i>realizacja zadań własnych gminy określonych w rocznym programie współpracy z organizacjami pozarządowymi</i>	8 000	0
						0	0
Ogółem						542 300	10 000

(* kol. 4 do wykorzystania fakultatywnego)

**UCHWAŁA NR XIII/71/2015
RADY GMINY MORZESZCZYN**

z dnia 25 listopada 2015 r.

w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej dla Powiatu Tczewskiego.

Na podstawie art. 10 ust. 2 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2015r. poz. 1515) oraz art. 220 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2013r. poz.885 z późn. zm.) **Rada Gminy Morzeszczyn uchwala, co następuje :**

§ 1. Wyraża się zgodę na udzielenia w roku 2016 pomocy finansowej dla Powiatu Tczewskiego z przeznaczeniem na dofinansowanie realizacji Powiatowego Programu Profilaktyki Zakażeń Wirusem Brodawczaka Ludzkiego HPV „Chronię życie przed rakiem” w wysokości 5.000 złotych (słownie: pięć tysięcy).

§ 2. Szczegółowe warunki udzielenia pomocy finansowej oraz przeznaczenie i zasady rozliczenia środków określone zostaną w umowie zawartej pomiędzy Gminą Morzeszczyn a Powiatem Tczewskim.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Morzeszczyn.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Przewodniczący Rady Gminy

Katarzyna Bandźmiera

**UCHWAŁA NR XIII/72/2015
RADY GMINY MORZESZCZYN**

z dnia 25 listopada 2015 r.

w sprawie zmiany uchwały dotyczącej ustalenia zryczałtowanych diet dla sołtysów.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 37b ust 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity 2015r. poz. 1515) **Rada Gminy Morzeszczyn uchwala, co następuje :**

§ 1. W uchwale nr XIV/88/2012 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 28 marca 2012r. w sprawie ustalenia zryczałtowanych diet dla sołtysów Gminy Morzeszczyn - § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Sołtys nabywa prawo do pierwszej zryczałtowanej diety miesięcznej poczynając od miesiąca następującego po miesiącu w którym dokonano jego wyboru.”.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Katarzyna Bandźmiera

**UCHWAŁA NR XIII/73/2015
RADY GMINY MORZESZCZYN**

z dnia 25 listopada 2015 r.

w sprawie zmiany uchwały dotyczącej określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych.

Na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2015 r. poz. 1515), art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tj. Dz.U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.) oraz Obwieszczenia Ministra Finansów z dnia 7 października 2015 r. w sprawie stawek podatku od środków transportowych obowiązujących w 2016 r. (M.P. z 2015 r. poz. 1029) **Rada Gminy Morzeszczyn uchwała, co następuje :**

§ 1. W uchwale Nr XX/121/2012 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 24 października 2012 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego 2012r. poz. 3461) zmienionej uchwałą Nr XXX/196/2013 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 20 listopada 2013r. (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego 2013r. poz. 4243) - w § 1 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. od autobusów w zależności od liczby miejsc do siedzenia, poza miejscem kierowcy:

a) mniej niż 22 miejsc - 933 zł,

b) równej lub większej niż 22 miejsc - 1.863 zł.”.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Morzeszczyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego i ma zastosowanie od dnia 01 stycznia 2016 r.

Przewodniczący Rady Gminy

Katarzyna Bandźmiera

**UCHWAŁA NR XIII/74/2015
RADY GMINY MORZESZCZYN**

z dnia 25 listopada 2015 r.

w sprawie zmiany uchwały o utworzeniu instytucji kultury: Gminnej Biblioteki Publicznej w Morzeszczynie.

Na podstawie art. 11 ustawy z dnia 27 czerwca 1997r. o bibliotekach (tekst jednolity 2012r. poz.642 z późn.zm.), art 13 ustawy z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity Dz.U. 2012r. poz. 406 z późn. zm.), art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. 2015r. poz. 1515) **Rada Gminy Morzeszczyn uchwala, co następuje:**

§ 1. W uchwale nr IV/21/2002 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 30 grudnia 2002 w sprawie utworzenia instytucji kultury: Gminnej Biblioteki Publicznej w Morzeszczynie opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego nr 93 poz. 1639 z dnia 5 sierpnia 2003r., wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w załączniku nr 1, wymienionym w § 4 tiret drugi uchwały, dotyczącym wyposażenia Gminnej Biblioteki Publicznej w Morzeszczynie w lokale użytkowe: w pkt a) skreśla się tiret czwarty i tiret piąty,
- 2) w § 5 uchwały: załącznik nr 2: Statut Gminnej Biblioteki Publicznej w Morzeszczynie - wprowadza się w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Katarzyna Bandźmiera

Załącznik do Uchwały Nr XIII/74/2015

Rady Gminy Morzeszczyn

z dnia 25 listopada 2015 r.

STATUT GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W MORZESZCZYNIE

Rozdział 1.

Postanowienia ogólne

§ 1. 1. Gminna Biblioteka Publiczna w Morzeszczynie, zwana w dalszej części statutu „Biblioteką”, jest samorządową instytucją kultury, wpisaną do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Urząd Gminy w Morzeszczynie.

2. Biblioteka posiada osobowość prawną.

§ 2. Podstawą prawną działalności Biblioteki jest:

1. ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. Poz. 406);

2. ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 642);

3. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz 1515);

4. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 8852 z późn. zm.);

5. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.);

6. Kodeks pracy i inne przepisy prawa;

7. niniejszy statut.

§ 3. 1. Siedziba Biblioteki mieści się w budynku położonym przy ul. Dworcowej 3 w Morzeszczynie.

2. Obszarem działania Biblioteki jest terytorium Gminy Morzeszczyn.

3. Organizatorem Biblioteki jest Gmina Morzeszczyn.

4. Nadzór w zakresie organizacji i funkcjonowania sprawuje Wójt Gminy Morzeszczyn.

5. Nadzór merytoryczny sprawuje Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Josepha Conrada Korzeniowskiego w Gdańsku, która udziela także pomocy instrukcyjno-metodycznej.

§ 4. Bibliotekę tworzą:

1. Gminna Biblioteka Publiczna usytuowana w Morzeszczynie (ul. Dworcowa 3);

2. Filia w Dzierżąźnie (budynek nr 13);

3. Filia w Majewie (budynek nr 8/9).

§ 5. Biblioteka używa pieczęci:

1. Gminna Biblioteka Publiczna:

a) podłużnej z pełną nazwą i adresem, numerem NIP i Regon;

b) okrągłej, służącej do pieczętowania książek.

2. Filie:

a) podłużnej z pełną nazwą i adresem;

b) okrągłej, służącej do pieczętowania książek.

Rozdział 2.

Cele i zadania Biblioteki

§ 6. Celem Biblioteki jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspakajającej potrzeby edukacyjne, czytelnicze, informacyjne i kulturalne mieszkańców oraz upowszechnianie i promocja kultury lokalnej.

§ 7. Do podstawowych zadań Biblioteki należy:

1. Gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu.
2. Udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu i wypożyczanie na zewnątrz.
3. Organizowanie czytelnictwa i udostępnianie materiałów bibliotecznych osobom chorym i niepełnosprawnym, w tym z udziałem wolontariuszy.
4. Badanie potrzeb czytelniczych i zaspakajanie ich w miarę posiadanych środków finansowych.
5. Popularyzacja książki i czytelnictwa.
6. Pełnienie funkcji ośrodka informacji biblioteczno-bibliograficznej.
7. Prowadzenie działalności dokumentacyjnej, wydawniczej i popularyzatorskiej w miarę posiadanych środków finansowych.
8. Zapewnienie użytkownikom możliwości korzystania z usług informatycznych.
9. Tworzenie i udostępnianie komputerowych baz danych: katalogowych, bibliotecznych i faktograficznych.
10. Współdziałanie z innymi bibliotekami, placówkami oświatowymi, instytucjami kultury i organizacjami pozarządowymi w rozwijaniu i zaspakajaniu potrzeb edukacyjnych, czytelniczych i kulturalnych społeczeństwa.
11. Organizowanie i prowadzenie różnorodnych form pracy z czytelnikami służących popularyzowaniu książki, sztuki, nauki oraz rozpowszechnianiu dorobku historycznego i kulturalnego gminy oraz Kociewia.
12. Doskonalenie form i metod pracy bibliotecznej.
13. Prowadzenie sprawozdawczości określonej przepisami prawa.
14. Wykonywanie innych zadań w zakresie profilu swojej działalności, w tym zlecone przez organizatora.
15. Pełnienie funkcji punktu informacji turystycznej.

§ 8. Usługi Biblioteki są ogólnie dostępne i bezpłatne. Biblioteka może pobierać opłaty za usługi wymienione w art. 14 ustawy o bibliotekach.

§ 9. 1. Biblioteka może prowadzić jako dodatkową, działalność odpłatną na zasadach określonych w odrębnych przepisach, o ile działalność ta nie spowoduje ograniczenia realizacji zadań statutowych.

2. Działalność, o której mowa w ust. 1, może być prowadzona w zakresie:

- a) organizacji spotkań literackich i wieczorów autorskich;
- b) organizacji wystaw artystycznych;
- c) organizacji innych odpłatnych imprez kulturalnych.

3. Środki uzyskane z prowadzenia działalności dodatkowej wykorzystuje się wyłącznie w celu finansowania działalności statutowej Biblioteki.

4. Decyzja o podjęciu przez Bibliotekę określonego rodzaju działalności dodatkowej należy do Dyrektora i Głównego Księgowego.

Rozdział 3.

Zarządzanie i organizacja Biblioteki

§ 10. 1. Biblioteką zarządza Dyrektor i reprezentuje ją na zewnątrz.

2. Wójt Gminy Morzeszczyn zatrudnia dyrektora Biblioteki wyłonionego w drodze konkursu.

3. Dyrektor, działając zgodnie z przepisami prawa, podejmuje decyzje samodzielnie i ponosi odpowiedzialność za działalność Biblioteki.

4. Dyrektor organizuje pracę biblioteki. W szczególności odpowiada za właściwy dobór kadr i osób współpracujących oraz właściwa gospodarkę mieniem i środkami finansowymi pozostającymi w dyspozycji Biblioteki.

5. Do zadań Dyrektora należy w szczególności:

- a) prowadzenie działalności zgodnie ze statutem;
- b) tworzenie warunków do realizacji celów i podejmowania działań określonych w statucie oraz regulaminie organizacyjnym,
- c) przedkładanie Wójtowi oraz Radzie Gminy Morzeszczyn sprawozdania z działalności Biblioteki za dany rok budżetowy.

§ 11. 1. W Bibliotece zatrudnia się pracowników obsługi bibliotecznej, administracyjnych oraz obsługi. W miarę potrzeb w Bibliotece mogą być zatrudnieni specjaliści z różnych dziedzin związanych z działalnością placówki.

2. Pracowników zatrudnia, awansuje, wynagradza, premiuje i zwalnia Dyrektor Biblioteki. Dyrektor jest przełożonym wszystkich pracowników Biblioteki.

§ 12. 1. Dyrektor i pracownicy powinni posiadać kwalifikacje odpowiednie do zajmowanych stanowisk i pełnionych funkcji, określonych w odrębnych przepisach.

2. Wynagrodzenie pracowników określone jest na podstawie właściwych przepisów prawa, obowiązujących dla bibliotek publicznych, jako instytucji kultury.

3. Regulamin organizacyjny Biblioteki opracowuje i wprowadza w drodze zarządzenia Dyrektor, po zasięgnięciu opinii Wójta Gminy Morzeszczyn.

4. Dyrektor ustala regulamin wynagrodzenia i regulamin pracy Biblioteki.

§ 13. Za prawidłowe realizowanie zadań związanych z dyscypliną finansów publicznych odpowiada także Główny Księgowy oraz pracownicy, którym te zadania zostały zlecone, stosownie do zakresu czynności.

§ 14. 1. Biblioteka może prowadzić filie, oddziały, pracownie i punkty biblioteczne.

2. Przy Bibliotece mogą powstawać i działać kluby przyjaciół Biblioteki, koła tematyczne, stowarzyszenia, organizacje społeczne i fundacje, powołane na mocy obowiązujących przepisów prawnych.

Rozdział 4. Gospodarka finansowa Biblioteki

§ 15. 1. Biblioteka, jako instytucja kultury, prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, o której mowa w § 2 pkt. 1.

2. Biblioteka lokuje środki finansowe na własnym rachunku bankowym.

3. Z rachunku, o którym mowa w pkt. 2, można dokonywać wypłat na wysokość środków zgromadzonych na tym rachunku.

4. Ze środków finansowych i majątku Biblioteki można korzystać tylko w celu wykonywania zadań statutowych Biblioteki.

§ 16. 1. Biblioteka, jako samorządowa instytucja kultury, samodzielnie gospodaruje powierzonym i nabytym mieniem oraz prowadzi samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków, na zasadach określonych obowiązującymi przepisami.

2. Przychodami Biblioteki mogą być:

a) wpływy z prowadzonej działalności, w szczególności:

- z organizacji imprez zleconych przez instytucje i przedsiębiorstwa oraz osoby fizyczne;
- za usługi reprograficzne;
- za wypożyczanie materiałów audiowizualnych;

- opłaty za niezwrócenie w terminie wypożyczonych materiałów bibliotecznych,
- opłaty za uszkodzenie, zniszczenie lub niezwrócenie materiałów bibliotecznych,
- z wynajmu pomieszczeń oraz sprzętu;

b) dotacje budżetowe;

c) darowizny, spadki i zapisy osób fizycznych i osób prawnych;

d) środki otrzymane z innych źródeł.

§ 17. Wysokość rocznej dotacji na działalność Biblioteki ustala Rada Gminy.

§ 18. Biblioteka może w granicach obowiązujących przepisów pobierać opłaty za swoje świadczenia, a wpływy przeznaczyć na cele statutowe.

§ 19. 1. Wysokość opłat, o których mowa w § 16 pkt. 2 oraz § 18, ustala Dyrektor w stosownych zarządzeniach.

2. Opłaty powinny być adekwatne do kosztów wykonywania usług.

§ 20. Biblioteka prowadzi rachunkowość według zasad określonych w odrębnych przepisach o rachunkowości.

§ 21. Biblioteka gospodaruje samodzielnie przydzielonym i nabytym mieniem oraz prowadzi samodzielną gospodarkę finansową w ramach posiadanych środków, kierując się zasadami efektywności ich wykonywania.

§ 22. 1. Podstawą gospodarki finansowej Biblioteki jest roczny plan finansowy zatwierdzony przez Dyrektora z zachowaniem wysokości dotacji Gminy Morzeszczyn.

2. Biblioteka pokrywa koszty bieżącej działalności i zobowiązania z uzyskiwanych przychodów.

3. Sprawozdanie finansowe tj. bilans, rachunek zysków i strat oraz informację dodatkową za zakończony rok sprawozdawczy, zatwierdza Rada Gminy Morzeszczyn, nie później niż 6 miesięcy od dnia bilansowego.

Rozdział 5. Postanowienia końcowe

§ 23. 1. Dyrektor ponosi odpowiedzialność za przestrzeganie przepisów niniejszego statutu.

2. Propozycje ewentualnych zmian niniejszego statutu Dyrektor przedstawia Wójtowi Gminy Morzeszczyn.

3. Zmiana niniejszego statutu następuje w trybie przyjętym dla jego uchwalenia.

§ 24. W sprawach nieuregulowanych statutem mają zastosowanie odpowiednie przepisy o bibliotekach, ustawy o organizowaniu działalności kulturalnej oraz właściwych aktów wykonawczych.

**UCHWAŁA NR XIII/75/2015
RADY GMINY MORZESZCZYN**

z dnia 25 listopada 2015 r.

w sprawie przyjęcia programu współpracy Gminy Morzeszczyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2016.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1515), art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz.U. 2014r. poz.1118 z późn. zm.), po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 w/w ustawy **Rada Gminy Morzeszczyn uchwała, co następuje :**

§ 1. Uchwała się roczny program współpracy Gminy Morzeszczyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2016 stanowiący załącznik niniejszej do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Katarzyna Bandźmiera

Roczny program współpracy Gminy Morzeszczyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2016.

I. Postanowienia ogólne

Ileokroć w niniejszym programie mówi się o:

- 1) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz.U. 2014 r poz.1118, zm. poz.1146),
- 2) organizacji pozarządowych – należy przez to rozumieć organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 3) Program – rozumie się przez to roczny program współpracy Gminy Morzeszczyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2016.

II. Cel główny i cele szczegółowe Programu

1. Celem głównym programu jest kształtowanie demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym, poprzez budowanie partnerstwa między administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi.

2. Cele szczegółowe:

- 1) umocnienie lokalnych działań, stworzenie warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnych;
- 2) zwiększenie wpływu sektora obywatelskiego na kreowanie polityki społecznej w gminie;
- 3) poprawa jakości życia, poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych;
- 4) integracja podmiotów polityki lokalnej obejmującej swym zakresem sferę zadań publicznych wymienionych w art.4 ustawy;
- 5) udział zainteresowanych organizacji pozarządowych przy tworzeniu programu współpracy ;
- 6) otwarcie na innowacyjność, konkurencyjność poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym indywidualnego wystąpienia z ofertą realizacji projektów konkretnych zadań publicznych, które obecnie prowadzone są przez samorząd;
- 7) wypracowanie rocznego modelu lokalnej współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi a jednostkami samorządu terytorialnego jako elementu długoterminowego programu współpracy.

III. Zasady współpracy

1. Współpraca Gminy Morzeszczyn z organizacjami pozarządowymi opiera się na następujących zasadach:

- 1) pomocniczości, co oznacza, że Gmina Morzeszczyn wspiera organizacje pozarządowe przy realizacji zadań publicznych, a organizacje pozarządowe zapewniają jego wykonanie w sposób ekonomiczny, profesjonalny i terminowy,
- 2) suwerenności stron, co oznacza, iż współpracujące strony samodzielnie i w sposób niezależny podejmują działania w zakresie współpracy,
- 3) partnerstwa, co oznacza, iż współpraca realizowana jest w zakresie: uczestnictwa organizacji pozarządowych w definiowaniu problemów mieszkańców Gminy oraz sugerowaniu zakresu współpracy,
- 4) efektywności, co polega na wspólnym dążeniu Gminy Morzeszczyn i organizacji pozarządowych do osiągnięcia najlepszych efektów w realizacji zadań publicznych,

- 5) uczciwej konkurencji, co oznacza konkurencję zgodną z uczciwymi zwyczajami i prawem w dziedzinie współpracy w zakresie określonym ustawą,
- 6) jawności, która urzeczywistniana jest poprzez udostępnianie przez Gminę Morzeszczyn współpracującym z nią organizacjom pozarządowym informacji o celach, kosztach i efektach współpracy, a także środkach finansowych zaplanowanych w budżecie Gminy Morzeszczyn na współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz kryteriach i sposobie oceny projektów. Zasada jawności obliguje organizacje pozarządowe do udostępniania Gminie Morzeszczyn danych dotyczących struktury organizacyjnej, sposobu funkcjonowania, prowadzenia przez nie działalności statutowej oraz sytuacji finansowej.

IV. Zakres przedmiotowy

1. Zakres przedmiotowy obejmuje sferę zadań publicznych mających na celu poprawę warunków życia i rozwoju mieszkańców Gminy Morzeszczyn. Art. 4 ust. 1 ustawy określa zakres przedmiotowy współpracy (obszary działania).

V. Podmioty współpracy

1. Podmiotami realizującymi współpracę są:

- 1) Rada Gminy Morzeszczyn i jej komisje - wyznacza kierunki polityki społecznej gminy, określa wysokość środków przeznaczonych na dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz określa priorytety współpracy z organizacjami pozarządowymi.
- 2) Wójt Gminy Morzeszczyn – ogłasza otwarte konkursy na realizację zadań skierowanych do organizacji pozarządowych, dysponuje środkami w ramach budżetu, decyduje o wyborze ofert i innych formach pomocy poszczególnym organizacjom pozarządowym.
- 3) Organizacje pozarządowe realizujące zadania publiczne dla mieszkańców Gminy Morzeszczyn lub na jej terenie bez względu na siedzibę organizacji.

VI. Formy współpracy

1. Współpraca Gminy Morzeszczyn z organizacjami pozarządowymi może mieć następujące formy:

- 1) zlecenia organizacjom pozarządowym realizację zadań publicznych w formie:
 - a) powierzenie wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji,
 - b) wspieranie wykonywania zadań publicznych poprzez udzielenie dotacji na dofinansowanie ich realizacji.
- 2) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności;
- 3) konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;
- 4) tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej;
- 5) umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej na zasadach określonych w ustawie;
- 6) inne formy współpracy:
 - a) zamieszczanie na stronie internetowej Urzędu ważnych informacji przekazywanych przez organizacje pozarządowe;
 - b) udzielanie pomocy przy organizowaniu spotkań, szkoleń poprzez udostępnienie lokalu, środków technicznych itp.

VII. Priorytetowe zadania publiczne

1. Współpraca Gminy Morzeszczyn z organizacjami pozarządowymi dotyczy zadań określonych w art. 4 ustawy, natomiast priorytetowe obszary współpracy w roku 2016 obejmują sferę zadań z zakresu:

- 1) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu,
- 2) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- 3) wolontariatu,
- 4) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

VIII. Okres realizacji programu

1. Roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2016 rok obowiązuje od 01.01.2016 do 31.12.2016 r.

IX. Sposób realizacji programu

1. Realizacja programu polega na:

- 1) podejmowaniu, prowadzeniu i koordynacji bieżącej współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- 2) konsultacji z organizacjami pozarządowymi projektów aktów prawa miejscowego w sferach dotyczących zadań statutowych organizacji pozarządowych;
- 3) przygotowaniu i prowadzeniu konkursów dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych;
- 4) sporządzaniu sprawozdań ze współpracy z organizacjami pozarządowymi.

X. Wysokość środków przeznaczonych na realizację programu

1. Program finansowany będzie z budżetu Gminy Morzeszczyn. Gmina Morzeszczyn na realizację Programu w roku 2016 planuje się przeznaczyć środki finansowe w wysokości 12 000,00 zł.

XI. Sposób oceny realizacji programu

1. Wójt Gminy Morzeszczyn złoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu w 2016 r. do 30 kwietnia 2017 r.

XII. Informacje o sposobie tworzenia Programu oraz przebiegu konsultacji

1. Program tworzony jest w oparciu o ustawę.

2. Konsultacje programu przebiegać będą zgodnie z uchwałą Rady Gminy Morzeszczyn w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

3. Konsultacje projektu Programu odbywają się w formie zgłaszania opinii i uwag na piśmie za pośrednictwem poczty elektronicznej lub tradycyjnej.

XIII. Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert

1. Komisje konkursowe powoływane są w celu opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.

2. Wójt Gminy Morzeszczyn każdorazowo po ogłoszeniu otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych powołuje w drodze zarządzenia komisję konkursową do oceny złożonych ofert.

3. W skład komisji konkursowej wchodzi:

- 1) właściwi merytorycznie pracownicy Urzędu Gminy Morzeszczyn,
- 2) członek Komisji Kultury, Oświaty, Zdrowia i Spraw Socjalnych Rady Gminy Morzeszczyn,
- 3) przedstawiciel organizacji pozarządowej

4. W pracach komisji konkursowej mogą uczestniczyć osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w dziedzinie obejmującej zakres zadań publicznych, których konkurs dotyczy. Osoby te mogą zostać zaproszone przez Wójta lub komisję konkursową.

5. Wójt powołując komisję konkursową wskazuje jej przewodniczącego i wiceprzewodniczącego.

6. Zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert:

- 1) komisja pracuje w składzie osobowym powołanym Zarządzeniem Wójta,
- 2) pracami komisji kieruje przewodniczący lub wiceprzewodniczący komisji,
- 3) komisja realizuje swoje działania jeżeli w posiedzeniu uczestniczy co najmniej połowa jej składu,
- 4) za udział w posiedzeniach komisji jej członkom nie przysługuje wynagrodzenie i zwrot kosztów podróży,
- 5) do zadań komisji konkursowej należy:

- a) ocena ofert pod względem merytorycznym, z uwzględnieniem kryteriów określonych w treści ogłoszenia konkursowego,
 - b) przygotowanie propozycji podziału środków pomiędzy oferentami oraz sporządzenie protokołu z prac komisji,
- 6) do zadań przewodniczącego komisji należy:
- a) przewodniczenie pracom komisji,
 - b) przygotowanie wykazu ofert rekomendowanych do dofinansowania przez Wójta Gminy Morzeszczyn,
 - c) pisemne powiadomienie wszystkich oferentów, którzy nie otrzymali dotacji, o decyzji Wójta,
- 7) obsługę administracyjno-techniczną sprawuje pracownik odpowiedzialny za realizację konkursu,
7. Ostatecznego wyboru najkorzystniejszych ofert wraz z decyzją o wysokości kwoty przyznanej dotacji dokonuje Wójt Gminy.

XIV. Postanowienia końcowe

1. Program ma charakter otwarty. Zakłada możliwość uwzględnienia nowych form współpracy i doskonalenia tych, które już zostały określone.

2. Zlecenie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym może nastąpić w formach i na zasadach przewidzianych w ustawie lub przepisach odrębnych.

3. Wzór oferty, umowy i sprawozdania określa rozporządzenie właściwego ministra.

**UCHWAŁA NR XIII/76/2015
RADY GMINY MORZESZCZYN**

z dnia 25 listopada 2015 r.

w sprawie przyjęcia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadań publicznych w ramach inicjatyw lokalnych.

Na podstawie art.19c ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2014, poz. 1118 z późn. zm.) **Rada Gminy Morzeszczyn uchwala, co następuje :**

§ 1. Przyjmuje się tryb oceny wniosków o realizację zadań publicznych w ramach inicjatyw lokalnych w Gminie Morzeszczyn stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Przyjmuje się szczegółowe kryteria oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej stanowiące załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Morzeszczyn.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Katarzyna Bandźmiera

Tryb oceny wniosków o realizację zadań publicznych w ramach inicjatywy lokalnej

§ 1. 1. Inicjatywa lokalna to forma współpracy jednostki samorządu terytorialnego z jej mieszkańcami w celu wspólnego realizowania zadania publicznego na rzecz społeczności lokalnej Gminy Morzeszczyn.

2. Celem podejmowania inicjatyw lokalnych jest realizacja przedsięwzięć polepszających warunki życia mieszkańców, na rzecz których podjęte zostały inicjatywy samych mieszkańców bezpośrednio lub za pośrednictwem organizacji pozarządowych lub podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

§ 2. Z inicjatywą lokalną mogą wystąpić mieszkańcy Gminy Morzeszczyn bezpośrednio lub za pośrednictwem organizacji pozarządowych lub podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

§ 3. W ramach inicjatywy lokalnej mogą być realizowane zadania publiczne wymienione w art. 19b ust.1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

§ 4. 1. W celu rozpoczęcia postępowania wynikającego z inicjatywy lokalnej należy złożyć wniosek o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej do Wójta Gminy Morzeszczyn.

2. Wniosek powinien zawierać w szczególności:

- 1) nazwę, cel i opis zadania,
- 2) termin realizacji,
- 3) informacje o wnioskodawcy,
- 4) miejsce wykonania zadania,
- 5) szczegółowy zakres rzeczowy zadania wraz z propozycją harmonogramu realizacji,
- 6) opis dotychczas wykonanych prac,
- 7) określenie liczby osób, którym będzie służyć inicjatywa lokalna,
- 8) kalkulację przewidywanych kosztów realizacji inicjatywy, w tym:
 - a) całkowity koszt,
 - b) wnioskowaną wysokość dofinansowania oraz planowany sposób jej wydatkowania,
 - c) oświadczenie o zgromadzonych środkach finansowych na poziomie nie niższym niż 10%,
 - d) informacje o ewentualnych innych źródłach finansowania,
- 9) informację o posiadanych zasobach kadrowych, rzeczowych zapewniających wykonanie zadania,
- 10) czytelne podpisy osób reprezentujących wnioskodawcę.

3. Do wniosku należy dołączyć:

- 1) w przypadku wniosku złożonego za pośrednictwem organizacji pozarządowych lub podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie:
 - a) statut,
 - b) aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego, bądź potwierdzenie wpisu do innego rejestru,
- 2) w przypadku wniosku złożonego bezpośrednio przez mieszkańców – pisemne oświadczenie wszystkich uczestników potwierdzające ich zaangażowanie w realizację zadania publicznego,

3) w przypadku zadań inwestycyjnych dołączyć niezbędne dokumenty do realizacji zadania w rozumieniu przepisów prawa budowlanego.

§ 5. Wnioski należy składać do Urzędu Gminy Morzeszczyn do 30 września każdego roku, a ich realizacja odbywać się będzie w roku następnym.

§ 6. 1. Samodzielne stanowisko ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi w Urzędzie Gminy Morzeszczyn w ciągu 14 dni od daty złożenia wniosku dokona analizy wniosku w zakresie prawidłowego wypełnienia wniosku oraz dołączenia wymaganych załączników i w razie potrzeby wzywa wnioskodawcę do jednego uzupełnienia brakujących danych w terminie 7 dni.

2. Jeżeli wniosek niekompletny nie zostanie uzupełniony przez wnioskodawcę w wyznaczonym terminie zostanie odrzucony.

3. Prawidłowo wypełnione wnioski ocenia Wójt Gminy Morzeszczyn lub może powołać komisję do oceny złożonych wniosków.

4. Przy rozpatrywaniu wniosku przyjmuje się kryteria oceny wniosku określone w załączniku Nr 2 do niniejszej uchwały.

5. Wnioski, które podczas oceny dokonanej na podstawie w/w kryteriów uzyskały poniżej 50% maksymalnej ilości punktów otrzymują negatywną rekomendację.

§ 7. 1. Wybrane wnioski przez Wójta Gminy Morzeszczyn lub komisję zostaną uwzględnione przy planowaniu przyszłorocznego budżetu.

2. W sytuacji przyjęcia wniosku do realizacji oraz zabezpieczenia środków w budżecie Wójt Gminy Morzeszczyn zawiera z wnioskodawcą umowę na czas określony na realizację inicjatywy lokalnej.

3. Wyznaczony przez Wójta pracownik Urzędu Gminy Morzeszczyn wspólnie z wnioskodawcą opracowuje dokumenty niezbędne do przeprowadzenia inicjatywy lokalnej, w tym harmonogram i kosztorys.

4. Wójt Gminy Morzeszczyn może odstąpić od wykonania umowy, jeżeli po jej zawarciu zostaną ujawnione nowe okoliczności uniemożliwiające wykonanie inicjatywy lokalnej lub wnioskodawca nie wywiąże się z zadeklarowanego wkładu własnego.

5. Zobowiązania stron szczegółowo zostaną określone w zawieranych umowach.

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XIII/76/2015

Rady Gminy Morzeszczyn

z dnia 25 listopada 2015 r.

Szczegółowe kryteria oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatyw lokalnych

Kryterium oceny	Maksymalna liczba punktów	Liczba punktów
Celowość z punktu widzenia społeczności lokalnej	15	
Całkowity koszt realizacji inicjatywy lokalnej:	-	
- do 2000 zł	10	
- od 2000 zł do 4000 zł,	5	
- powyżej 4000 zł	1	
Procentowo wysokość wkładu finansowego, rzeczowego i osobowego ze strony Wnioskodawcy:	-	
- powyżej 50 %	10	
- poniżej 50 %	5	
Powiązania inicjatywy lokalnej z innymi działaniami gminy	5	
Zaawansowanie przygotowań do realizacji inicjatywy lokalnej	5	
Trwałość realizacji inicjatywy lokalnej	5	
Liczba punktów ogółem	50	

**UCHWAŁA NR XIII/77/2015
RADY GMINY MORZESZCZYN**

z dnia 25 listopada 2015 r.

w sprawie zmiany Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1, art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1515 ze zm.) oraz art. 4 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm) po zasięgnięciu opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tczewie **Rada Gminy Morzeszczyn uchwala, co następuje :**

§ 1. W uchwale Nr XXXIII/149/2013 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 27 lutego 2013 roku w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy - § 10 otrzymuje brzmienie:

„§ 10. Właściciele nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne zobowiązani są do zawarcia indywidualnej umowy z przedsiębiorcą wpisanym do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych.”.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Morzeszczyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Katarzyna Bandźmiera

**UCHWAŁA NR XIII/78/2015
RADY GMINY MORZESZCZYN**

z dnia 25 listopada 2015 r.

w sprawie przyjęcia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Morzeszczyn”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2015r. poz. 1515) oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. z 2013r. poz. 1232 z późn. zm.) **Rada Gminy Morzeszczyn uchwala, co następuje :**

§ 1. Przyjmuje się Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Morzeszczyn na lata 2016 – 2032 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Morzeszczyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Przewodniczący Rady Gminy

Katarzyna Bandźmiera

PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST z terenu Gminy Morzeszczyn

**GMINA MORZESZCZYN
POWIAT TCZEWSKI
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE**

ZAMAWIAJĄCY	GMINA MORZESZCZYN
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING JOANNA KWAŚNIEWSKA

MORZESZCZYN 2015

Spis treści

1. WSTĘP I CEL OPRACOWANIA.....	3
2. PRZEPISY PRAWNE I DOKUMENTY WYŻSZEGO RZĘDU ORAZ WYNIKAJĄCE Z NICH OBOWIĄZKI W ZAKRESIE AZBESTU	3
2.1. OBOWIĄZUJĄCE AKTY PRAWNE	4
2.2. PROGRAMY KRAJOWE W ZAKRESIE AZBESTU.....	10
2.3. OBOWIĄZKI WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI	13
2.4. OBOWIĄZKI WYKONAWCÓW PRAC POLEGAJĄCYCH NA ZABEZPIECZENIU I USUWANIU WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST	14
2.5. OBOWIĄZKI ORGANÓW ADMINISTRACJI	16
3. CHARAKTERYSTYKA AZBESTU	19
3.1. BUDOWA AZBESTU	19
3.2. KLASYFIKACJA WYROBÓW AZBESTOWYCH	19
3.3. ZASTOSOWANIE	22
3.4. SZKODLIWOŚĆ	24
3.5. DROGI WCHŁANIANIA.....	25
3.6. ŚRODKI OSTROŻNOŚCI	26
4. WYMAGANIA ORGANIZACYJNO-TECHNICZNE PODCZAS PRAC USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST.....	27
4.1. IDENTYFIKACJA WYROBÓW AZBESTOWYCH	27
4.2. USUWANIE WYROBÓW AZBESTOWYCH.....	31
4.3. ZABEZPIECZENIE ODPADÓW I TRANSPORT DO MIEJSC UNIESZKODLIWIANIA.....	32
4.4. PROCEDURY POSTĘPOWANIA Z AZBESTEM.....	34
5. CHARAKTERYSTYKA GMINY MORZESZCZYN.....	39
6. INWENTARYZACJA WYROBÓW AZBESTOWYCH NA TERENIE GMINY	44
7. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W ZAKRESIE AZBESTU	48
8. SZACOWANY KOSZT USUNIĘCIA WYROBÓW AZBESTOWYCH Z TERENU GMINY	49
9. FINANSOWANIE	50
10. BAZA AZBESTOWA	51
11. PODSUMOWANIE	54
12. SPIS TABEL.....	56
13. SPIS RYSUNKÓW	56
14. SPIS WYKRESÓW.....	56
15. ZAŁĄCZNIKI	56

1. Wstęp i cel opracowania

Od 1997 r. na terenie Polski obowiązuje zakaz produkcji, handlu oraz stosowania wyrobów zawierających azbest. Zakaz taki wprowadzono ustawą z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Ustawa została ogłoszona Obwieszczeniem Marszałka Sejmu z dnia 18 grudnia 2003 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20 z późn. zm.). Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest, wyroby te wykorzystuje się w sposób niestwarzający zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi w terminie do dnia **31 grudnia 2032 r.**

W związku z powyższym zachodzi konieczność zaplanowania i systematycznej realizacji przedsięwzięć zmierzających do usunięcia wyrobów azbestowych z terenu kraju. Ze względu na ogromną skalę zjawiska występowania azbestu, niezbędne jest działanie na wszystkich szczeblach administracji w ścisłej współpracy ze społeczeństwem. Niniejsze opracowanie pozwoliło m.in. ocenić:

- skalę zjawiska występowania azbestu na terenie Gminy Morzeszczyn,
- szacunkowy koszt usunięcia wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Morzeszczyn.

Jednocześnie w opracowaniu o obowiązujące przepisy prawne dotyczące azbestu, wyjaśnione zostały zagrożenia jakie niesie ze sobą azbest oraz możliwości techniczne bezpiecznego usunięcia wyrobów zawierających azbest.

2. Przepisy prawne i dokumenty wyższego rzędu oraz wynikające z nich obowiązki w zakresie azbestu

Po wprowadzeniu zakazu produkcji, handlu oraz stosowania wyrobów zawierających azbest w kolejnych latach systematycznie wprowadzano kolejne przepisy odnoszące się do azbestu. Nowe regulacje prawne były niezbędne na każdym etapie postępowania z wyrobami zawierającymi azbest. Regulacje te dotyczą zarówno ochrony zdrowia i życia ludzi, narażonych na kontakt z azbestem, jak i ochrony środowiska. Obowiązek usuwania wyrobów zawierających azbest spowodował, iż niezbędne stało się wprowadzenie przepisów regulujących postępowanie z odpadami zawierającymi azbest od wytworzenia do momentu unieszkodliwienia.

2.1. Obowiązujące akty prawne

- **USTAWA Z DNIA 19 CZERWCA 1997 R. O ZAKAZIE STOSOWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST** (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20 z póź. zm.). Ustawa weszła w życie od 28 września 1997 r. Zakazuje ona wprowadzania na polski obszar celny azbestu, wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec. Zgodnie z ustawą produkcja płyt azbestowo- cementowych została zakończona we wszystkich zakładach do 28 września 1998 r., a z dniem 28 marca 1999 r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami. Wyjątek stanowi tylko azbest i wyroby zawierające azbest dopuszczone do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny spośród wyrobów określonych w załączniku nr 1 do ustawy. Wykaz tych wyrobów określa corocznie Minister właściwy do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia. Wymieniona ustawa praktycznie zamknęła okres stosowania wyrobów zawierających azbest w Polsce, pozostaje natomiast problem sukcesywnego usuwania zużytych wyrobów w sposób niezagrażający zdrowiu ludzi i zanieczyszczeniu środowiska. Ustawa porządkuje również zagadnienia związane z opieką zdrowotną pracowników, którzy mieli kontakt z azbestem.
- **USTAWA Z DNIA 14 GRUDNIA 2012 R. O ODPADACH** (t.j. Dz. U. z 2013, poz. 21). Ustawa określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. W ustawie określone są obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych. Ustawa reguluje całokształt spraw administracyjnych, związanych z postępowaniem przy wytwarzaniu, zbieraniu, transporcie, odzysku i unieszkodliwianiu, w tym składowaniu odpadów, a także wymagań technicznych i organizacyjnych dotyczących składowisk odpadów.
- **USTAWA Z DNIA 7 LIPCA 1994 R. PRAWO BUDOWLANE** (t.j. Dz.U. 2013 nr 0 poz. 1409 z późn. zm.). Wśród wielu przepisów znajduje się zapis mający zastosowanie w przypadkach występowania azbestu. Art. 30 ust. 7 stanowi: właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych, objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1 tego art. jeżeli ich realizacja może naruszyć ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować:
 - zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia,
 - pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków,

- pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych,
- wprowadzenie, utrwalenie bądź zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich.
- **USTAWA Z DNIA 27 KWIETNIA 2001 R. PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA** (t.j. Dz.U. 2013 poz. 1232 z póź. zm.) Ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Ustawa zawiera szereg istotnych i ważnych postanowień dotyczących m.in.:
 - a) państwowego monitoringu środowiska, jako systemu pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku,
 - b) opracowania prognoz oddziaływania na środowisko, w tym gospodarki odpadami, a także programów wojewódzkich, zmierzających do przestrzegania standardów jakości środowiska,
 - c) ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem,
 - d) sposobu postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska, kar i odpowiedzialności za nieprzestrzeganie zasad i przepisów dotyczących ochrony środowiska,
 - e) konieczności oznaczenia instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz miejsc, w których on się znajduje.
- **USTAWA Z DNIA 27 LIPCA 2001 R. O WPROWADZENIU USTAWY – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA, USTAWY O ODPADACH ORAZ ZMIANIE NIEKTÓRYCH USTAW** (Dz. U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1085 z późn. zm.). Ustawa reguluje tryb postępowania oraz obowiązki podmiotów określanych ustawą. Art. 54 ww. ustawy odnosi się do odpowiednich zapisów ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Ustawa udziela delegacji ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, ministrem właściwym do spraw transportu oraz ministrem właściwym do spraw środowiska – sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.
- **USTAWA Z DNIA 19 SIERPNI 2011 R. O PRZEWOZIE DROGOWYM TOWARÓW NIEBEZPIECZNYCH** (Dz.U. 2011 nr 227 poz. 1367, nr 244 poz. 1454). Ustawa określa zasady przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, wymagania w stosunku do kierowców i innych osób wykonujących czynności związane z tym przewozem oraz organy właściwe do sprawowania nadzoru i kontroli w tych sprawach. Przy przewozach materiałów niebezpiecznych w kraju obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B

do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) – Jednolity tekst Umowy ADR (Dz. U. z 2009 r. Nr 27, poz. 162). Przepisy umowy ADR oraz ustawy określają warunki załadunku i wyładunku oraz przewozu odpadów niebezpiecznych na składowisko. Pojazdy powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych wydane przez upoważnioną stację kontroli pojazdów, zaś kierowcy pojazdów winni być przeszkoleni w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych.

- **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA Z DNIA 9 GRUDNIA 2014 R. W SPRAWIE KATALOGU ODPADÓW** (Dz.U. 2014 poz. 1923). Zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w grupach i podgrupach z przypisanym kodem klasyfikacyjnym. Wszystkie odpady zawierające azbest należą do grupy odpadów niebezpiecznych.
- **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ Z DNIA 6 CZERWCA 2014 R. W SPRAWIE NAJWYŻSZYCH DOPUSZCZALNYCH STĘŻEŃ I NATĘŻEŃ CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA W ŚRODOWISKU PRACY** (Dz.U. 2014 poz. 817 z póź. zm). Określa najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy pyłów zawierających azbest:
 - a) pyły zawierające azbest frakcja wdychalna – 0,5 mg/m³,
 - b) pyły zawierające azbest włókna respirabilne - 0,1 włókien w cm³.
- **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY Z DNIA 23 GRUDNIA 2002 R. W SPRAWIE ŚWIADECTWA DOPUSZCZENIA POJAZDU DO PRZEWOZU NIEKTÓRYCH TOWARÓW NIEBEZPIECZNYCH** (Dz. U. z 2002 r., Nr 237, poz. 2011 z późn. zm.). Zmienione rozporządzeniem z dnia 15 września 2005 r. oraz rozporządzeniem z dnia 20 lipca 2010 r. Określa szczegółowe warunki i tryb wydawania świadectwa dopuszczenia pojazdów do przewozu towarów niebezpiecznych, jego wzór i sposób wypełnienia.
- **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY Z DNIA 23 CZERWCA 2003 R. W SPRAWIE INFORMACJI DOTYCZĄCEJ BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA ORAZ PLANU BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA** (Dz. U. z 2003 r., Nr 120, poz. 1126). Określa zakres i formę informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (zwanego "planem bioz") oraz szczegółowy zakres rodzajów robót budowlanych, stwarzających zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi (wyroby zawierające azbest).
- **ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW Z DNIA Z DNIA 9 LISTOPADA 2010 R. W SPRAWIE PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO** (Dz. U. z 2010 r.

Nr 213 poz. 1397 z późn. zm.). Sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymaga:

- wydobywanie azbestu lub instalacje do przetwarzania azbestu lub produktów zawierających azbest:
 - produktów azbestowo-cementowych w ilości gotowego produktu nie mniejszej niż 200 t na rok,
 - materiałów ciernych w ilości gotowego produktu nie mniejszej niż 50 t na rok,
 - innych produktów zawierających azbest w ilości nie mniejszej niż 200 t na rok;
 - instalacje do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, w tym składowiska odpadów niebezpiecznych oraz miejsca retencji powierzchniowej odpadów niebezpiecznych.
- **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI Z DNIA 16 STYCZNIA 2015 R. W SPRAWIE RODZAJÓW ODPADÓW, KTÓRE MOGĄ BYĆ SKŁADOWANE NA SKŁADOWISKU ODPADÓW W SPOSÓB NIESELEKTYWNY (Dz.U. 2015 poz. 110).** W sposób nieselektywny mogą być składowane odpady:
 - Grupy 17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest;
 - Grupy 17 06 05* - materiały budowlane zawierające azbest.Oznacza to, że odpady obu grup mogą być składowane wspólnie, na tym samym składowisku odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Natomiast nie wolno tych odpadów mieszać i składować z innymi odpadami niebezpiecznymi.
 - **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA Z DNIA 30 KWIETNIA 2013 R. W SPRAWIE SKŁADOWISK ODPADÓW (Dz.U. 2013 poz. 523).** Określa m.in. wymagania dotyczące składowania dla odpadów zawierających azbest, wymienionych w katalogu odpadów oznaczonych kodami: 17 06 01* i 17 06.05*.
 - **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI I PRACY Z DNIA 14 PAŹDZIERNIKA 2005 R. W SPRAWIE ZASAD BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY PRZY ZABEZPIECZANIU I USUWANIU WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST ORAZ PROGRAMU SZKOLENIA W ZAKRESIE BEZPIECZNEGO UŻYTKOWANIA TAKICH WYROBÓW (Dz. U. z 2005 r. Nr 216, poz. 1824)** Określa obowiązki pracodawcy zatrudniającego pracowników przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest.
 - **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA Z DNIA 10 STYCZNIA 2005 R. W SPRAWIE WZORU KSIĄŻECZKI BADAŃ PROFILAKTYCZNYCH DLA OSOBY, KTÓRA BYŁA LUB JEST ZATRUDNIONA**

W WARUNKACH NARAŻENIA ZAWODOWEGO W ZAKŁADACH STOSUJĄCYCH AZBEST W PROCESACH TECHNOLOGICZNYCH, SPOSOBU JEJ WYPEŁNIENIA I AKTUALIZACJI (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 109). Pracodawca, który zatrudnia lub zatrudniał osobę w warunkach narażenia zawodowego na działanie pyłów zawierających włókna azbestu, wpisuje i aktualizuje w książeczce badań profilaktycznych tej osoby dane osobowe wraz z danymi dotyczącymi okresu zatrudnienia w warunkach narażenia na pył azbestu oraz szczegółowe parametry tego narażenia.

- **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA Z DNIA 12 GRUDNIA 2014 R. W SPRAWIE WZORÓW DOKUMENTÓW STOSOWANYCH NA POTRZEBY EWIDENCJI ODPADÓW** (Dz.U. 2014 nr 0 poz. 1973 2015.01.01). Określa wzory dokumentów stosowanych do prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów celem zapewnienia kontroli ich przemieszczania. Do prowadzonej ewidencji odpadów obowiązani są posiadacze odpadów, w tym także wytwórcy odpadów. Ewidencje odpadów prowadzi się za pomocą dwóch dokumentów: karty ewidencji odpadów oraz karty przekazania odpadów. Karta przekazania odpadu wypełniana jest w dwóch lub trzech egzemplarzach przez posiadacza przekazującego odpady na rzecz innego posiadacza odpadów. Posiadacz odpadów, który odpady przejmuje (np. zarządzający składowiskiem odpadów) zobowiązany jest do potwierdzenia na karcie przekazania odpadu fakt przyjęcia odpadu. Wzór karty ewidencji oraz karty przekazania odpadu stanowi załącznik do programu usuwania azbestu.
- **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA Z DNIA 15 WRZEŚNIA 2005 R. W SPRAWIE LEKÓW ZWIĄZANYCH Z CHOROBYMI WYWOŁANYMI PRACĄ PRZY AZBEŚCIE** (Dz. U. z 2005 r. Nr 189, poz.1603). Rozporządzenie określa wykaz bezpłatnych leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbeście, sposób realizacji recept oraz tryb rozliczania przez oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia z budżetem państwa kosztów tych leków.
- **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI Z DNIA Z DNIA 13 GRUDNIA 2010 R. W SPRAWIE WYMAGAŃ W ZAKRESIE WYKORZYSTYWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST ORAZ WYKORZYSTYWANIA I OCZYSZCZANIA INSTALACJI LUB URZĄDZEŃ, W KTÓRYCH BYŁY LUB SĄ WYKORZYSTYWANE WYROBY ZAWIERAJĄCE AZBEST** (Dz. U. z 2011 r., Nr 8, poz. 31).

Zgodnie z ww. rozporządzeniem:

- Wyroby zawierające azbest wykorzystuje się w sposób niestwarzający zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi w terminie do dnia 31 grudnia 2032 r.
- Instalacje lub urządzenia zawierające azbest oczyszcza się przez usunięcie wyrobów zawierających azbest lub ich wymianę na bezazbestowe w sposób

niestwarzający zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi w terminie do dnia 31 grudnia 2032 r.

Zgodnie z § 7. ust 1. rury azbestowo-cementowe i elementy wyłączonych z użytkowania instalacji ciepłowniczych, wodociągowych, kanalizacyjnych i elektroenergetycznych podziemnych zawierających rury azbestowo-cementowe, zainstalowane przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, zwane dalej "rurami azbestowo-cementowymi", pozostawia się w ziemi bez ograniczeń czasowych, z zastrzeżeniem ust. 2.

Ust 2. Rury azbestowo-cementowe mogą być pozostawione w ziemi w przypadku, gdy ich usytuowanie nie naraża na kontakt z azbestem przy czynnościach obsługowych użytkowanych instalacji infrastrukturalnych, w szczególności gdy rury azbestowo-cementowe są położone poniżej użytkowanych instalacji.

Ust 3. Pozostawienie w ziemi, w przypadku spełnienia warunków określonych w ust. 1, rur azbestowo-cementowych wymaga oczyszczenia z wyrobów zawierających azbest miejsc usytuowania studzienek rewizyjnych i innych elementów infrastruktury, gdzie jest możliwy kontakt człowieka z wyrobami zawierającymi azbest.

Wyroby zawierające azbest, instalacje lub urządzenia zawierające azbest, drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest, rury azbestowo-cementowe oraz usunięte wyroby zawierające azbest inwentaryzuje się poprzez sporządzenie spisu z natury.

Wykorzystujący wyroby zawierające azbest ujmuje wynik inwentaryzacji w "Informacji o wyrobach zawierających azbest" stanowiącej załącznik nr 3 do rozporządzenia i przedkłada ją corocznie w terminie do dnia 31 stycznia właściwemu marszałkowi województwa.

Osoba fizyczna niebędąca przedsiębiorcą przedkłada ww. informację odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta. Informację, o której mowa powyżej sporządza się w dwóch egzemplarzach:

- 1) jeden egzemplarz przedkłada się w formie pisemnej właściwemu organowi;
- 2) drugi egzemplarz przechowuje się przez okres jednego roku, do czasu sporządzenia następnej informacji.

Wzór "Informacji o wyrobach zawierających azbest" stanowi załącznik do niniejszego opracowania.

Rozporządzenie określa również sposób oznakowania:

- o instalacji lub urządzeń zawierających azbest oraz rur azbestowo-cementowych,
- o dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19.06.1997r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczonych trwale przed emisją włókien azbestu.

Wzory ww. oznakowań stanowią załącznik do programu usuwania azbestu.

- **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ Z DNIA 2 KWIECZNIA 2004 R. W SPRAWIE SPOSOBÓW I WARUNKÓW BEZPIECZNEGO UŻYTKOWANIA I USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST** (Dz. U. 2004 r. Nr 71, poz. 649). Zmienione Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia z dnia 5 sierpnia 2010 r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 162 poz. 1089). Określa obowiązki wykonawcy prac polegających na: bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, warunki przygotowania i transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest do miejsca ich składowania; a także wymagania, jakim powinno odpowiadać oznakowanie wyrobów i odpadów zawierających azbest.

Zgodnie z rozporządzeniem właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości, a także obiektu, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, przeprowadza kontrole stanu tych wyrobów w terminach wynikających z oceny stanu tych wyrobów. Z przeprowadzonej kontroli okresowej sporządza się ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest, zwaną na formularzu określonym rozporządzeniem. Wzór oceny zgodny z rozporządzeniem stanowi załącznik do niniejszego opracowania. Na podstawie sporządzonej oceny określa się tzw. stopień pilności:

- o Stopień pilności I od 120 punktów wymagane pilnie usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie,
- o Stopień pilności II od 95 do 115 punktów wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku,
- o Stopień pilności III do 90 punktów wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat.

2.2. Programy krajowe w zakresie azbestu

Ze względu na zagrożenie, jakie niesie ze sobą obecność włókien azbestowych w środowisku opracowany został krajowy „**Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski**”. Program powstał w wyniku przyjęcia Rezolucji Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19 czerwca 1997 r. w sprawie wycofywania azbestu z gospodarki, a także realizacji ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r.

o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest oraz „Narodowego Programu Przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej”, przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 26 kwietnia 2000 r.

Celem, przyjętego przez Radę Ministrów w maju 2002 r., Programu jest wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych i środowiskowych spowodowanych azbestem, poprzez sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów i odpadów zawierających azbest. Celem Programu jest również stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest stosowanych w Unii Europejskiej.

W Programie ustalono realizację poniższych zadań:

1. Utworzenie bazy danych o lokalizacji, ilości i stanie istniejących wyrobów zawierających azbest, przewidywanych do usunięcia jako odpady niebezpieczne – w skali gmin, powiatów, województw i kraju oraz utworzenie bazy danych dotyczącej gospodarowania odpadami (www.bazaazbestowa.pl), opracowanie (do 31 grudnia 2006 r.) wojewódzkich, powiatowych i gminnych planów ochrony przed szkodliwością azbestu oraz programów usuwania wyrobów zawierających azbest, a także prowadzenie szkolenia pracowników administracji publicznej w zakresie szczegółowych przepisów i procedur dotyczących azbestu.
2. Oczyszczenie miejsc publicznych z azbestu i wspieranie w tym zakresie inicjatyw samorządu terytorialnego (doprowadzenie do oczyszczenia terenów i obiektów publicznych w gminach szczególnie zanieczyszczonych azbestem, wspieranie inicjatyw samorządu terytorialnego, zmierzających do konsekwentnego usuwania niebezpiecznych wyrobów oraz skutków ich szkodliwości dla mieszkańców i środowiska, prowadzenie badań powietrza, gleby i wody zanieczyszczonych miejsc publicznych).
3. Usunięcie wyrobów zawierających azbest w trzech 10-cioletnich podokresach.
4. Budowę składowisk odpadów azbestowych – oszacowano, że do unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest do 2032 r. niezbędne są 84 składowiska o powierzchni od 1 do 5 ha każde, zlokalizowane na terenie całego kraju.
5. Prowadzenie w mediach działalności informacyjno-popularyzacyjnej nt. bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów ich usuwania oraz szkodliwości azbestu.
6. Monitorowanie realizacji Programu.

Określono 3 poziomy realizacji zadań Programu – centralny (Rada Ministrów, minister właściwy do spraw gospodarki, Główny Koordynator Programu), wojewódzki (wojewoda oraz samorząd województwa) oraz lokalny (samorząd powiatowy, samorząd gminny).

Wyznaczono również Radę Programową pełniącą funkcje opiniodawczo-doradcze i rozpatrującą kierunki realizacji zadań Programu i jego poszczególnych etapów.

Założono, że wydatki związane z realizacją programu wyniosą ponad 48,2 mld zł, z czego ok. 47 mld zł to koszty usunięcia wyrobów zawierających azbest (finansowane przez właścicieli obiektów), a ok. 1,2 mld zł stanowić będą koszty obsługi programu (środki publiczne, prywatne i zagraniczne, w tym Funduszu PHARE, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności). Natomiast szacunkowy dochód z realizacji Programu ma wynieść ok. 11,6 mld zł, z czego ok. 10 mld zł to dochód budżetu państwa, zaś ok. 1,6 mld zł – funduszu ekologicznego i samorządów terytorialnych.

W dniu 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pn. **„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”** - dokumentu, ten zastąpił poprzednio obowiązujący „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”.

Główne cele ww. programu to:

1. usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
2. minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
3. likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Cele Programu będą realizowane sukcesywnie, aż do roku 2032, w którym zakładane jest oczyszczenie kraju z azbestu.

Przyjmuje się, iż następujące ilości odpadów zawierających azbest zostaną wycofane z użytkowania w kolejnych latach:

- w latach 2009–2012 około 28% odpadów (4 mln ton),
- w latach 2013–2022 około 35% odpadów (5,1 mln ton),
- w latach 2023–2032 około 37% odpadów (5,4 mln ton).

Program stworzył nowe możliwości, m.in.:

1. Składowanie odpadów azbestowych na składowiskach podziemnych.
2. Wdrażanie nowych technologii umożliwiających unicestwienie włókien azbestu.
3. Pozostawianie w ziemi – w dopuszczonych prawem przypadkach – wyrobów azbestowych wycofanych z użytkowania.

Ponadto Program ten przewiduje:

- do 2012 r. przeprowadzenie pełnej i rzetelnej inwentaryzacji oraz ustalenie rozmieszczenia terytorialnego azbestu i wyrobów zawierających azbest,

- utworzenie i uruchomienie elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej do monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest,
- podjęcie prac legislacyjnych umożliwiających egzekwowanie obowiązków nałożonych na podmioty fizyczne i prawne oraz zasilanie danymi elektronicznego systemu monitorowania realizacji Programu,
- zwiększenie zaangażowania administracji samorządowej, szczególnie gmin.

2.3. Obowiązki właścicieli nieruchomości

Do głównych obowiązków właścicieli, zarządców bądź użytkowników wieczystych wynikających z przepisów prawa w zakresie azbestu i wyrobów zawierających azbest należą:

- kontrola wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych lub innych miejscach zawierających azbest, oraz sporządzenie oceny okresowej stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest,
- sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury,
- podjęcie decyzji o usuwaniu azbestu,
- zgłoszenie właściwemu organowi architektoniczno-budowlanemu prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest zgodnie z przepisami budowlanymi,
- w celu usunięcia wyrobów azbestowych z obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieodzowne jest uzyskanie pozwolenia na budowę zgodnie z przepisami prawa budowlanego,
- dokonanie wyboru wykonawcy prac prowadzącego zabezpieczenie wyrobów zawierających azbest (wyłącznie spełniającego wymogi w tym zakresie),
- sporządzenie i przedłożenie marszałkowi województwa (dot. przedsiębiorców) lub burmistrzowi gminy (dot. osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami) oraz aktualizacja informacji o:
 - wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,
 - wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zastało zakończone,
 - oznakowanie miejsc, pomieszczeń, instalacji lub urządzeń, w których jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest.

2.4. Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest

Do obowiązków wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest należy:

- uzyskania odpowiednio zezwolenia, pozwolenia, decyzji zatwierdzenia programu gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożenia organowi informacji o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi;
- przeszkolenia przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników, osób kierujących lub nadzorujących prace polegające na zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania;
- opracowania przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:
 - a. identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium,
 - b. informacje o metodach wykonywania planowanych prac,
 - c. zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
 - d. ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza;
- posiadania niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu.
- zgłoszenie zamiaru przeprowadzenia tych prac właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy. Zgłoszenie powinno zawierać:
 1. rodzaj lub nazwę wyrobów zawierających azbest według grup wyrobów określonych w odrębnych przepisach,
 2. termin rozpoczęcia i planowanego zakończenia prac,
 3. adres obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej,
 4. kopię aktualnej oceny stanu wyrobów zawierających azbest,
 5. określenie liczby pracowników, którzy przebywać będą w kontakcie z azbestem,
 6. obowiązanie wykonawcy prac do przedłożenia nowego zgłoszenia w przypadku zmiany warunków prowadzenia robót.

Wykonawca prac demontażowych ma obowiązek zapewnienia warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania określonych w § 8 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004r. Nr 71, poz. 649). Po wykonaniu prac winien złożyć właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urzędnika budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, pisemne oświadczenie o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

Warunkiem koniecznym bezpiecznego dla ludzi i środowiska użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest jest rzetelnie sporządzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest i ocena ich stanu, określająca, w zależności od rodzaju, stanu i sposobu zastosowania azbestu, stopień pilności wymiany wyrobów zawierających azbest. W rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz.U. z 2011r., Nr 8, poz. 31), założono wykonanie inwentaryzacji:

- wyrobów zawierających azbest,
- instalacji lub urządzeń zawierających azbest,
- dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest,
- rur azbestowo-cementowych,
- usuniętych wyrobów zawierających azbest,

poprzez sporządzenie spisu z natury. Właściciele i zarządcy obiektów zobligowani są do przekazywania wojewodzie i wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania oraz informacji o wyrobach, których wykorzystanie zakończono. Przepisy w sposób bezpośredni nie precyzują, kto może być wykonawcą prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Biorąc pod uwagę obowiązki, jakie postawiono przed wykonawcą, tego typu prace powinna wykonywać wyspecjalizowana jednostka posiadająca stosowne zezwolenia oraz wyposażenie techniczne i socjalne zapewniające prowadzenie prac oraz odpowiednie zabezpieczenie pracowników i środowiska przez narażeniem na działanie azbestu. W przypadkach nieprzestrzegania nałożonych na jednostki organizacyjne i osoby fizyczne obowiązków w zakresie bezpiecznego wykorzystania i usuwania wyrobów zawierających azbest oraz obowiązków sprawozdawczości w tym zakresie mają zastosowanie zapisy tytułu VI ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska. Przewidują one w takich przypadkach odpowiedzialność karną tj. kary aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny

orzekane na podstawie przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia oraz odpowiedzialność administracyjną poprzez wstrzymanie prowadzonej przez podmiot korzystający ze środowiska lub osobę fizyczną działalności powodującej pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrażającej życiu lub zdrowiu ludzi. Ponadto do odpowiedzialności za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko, w tym również powstałe w wyniku postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego.

2.5. Obowiązki organów administracji

Usunięcie azbestu z terenu Polski do 2032 r. jest to jedno z głównych zadań w zakresie gospodarki odpadami władz na każdym szczeblu: krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

➤ Obowiązki administracji na szczeblu krajowym:

- współpraca z Głównym Koordynatorem w zakresie potrzeb wynikających z bieżącej realizacji zadań;
- współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska), nadzorującymi przestrzeganie prawa przy prowadzeniu prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest i azbestu;
- stała współpraca z organami administracji rządowej, samorządu terytorialnego oraz innymi, do kompetencji których należy realizacja zadań;
- współpraca z mediami w tematyce azbestu;
- współdziałanie z organizacjami pozarządowymi;
- współpraca z instytucjami udostępniającymi środki finansowe na realizację zadań (Bank Ochrony Środowiska, wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, itp.);
- wspomaganie merytoryczne Ministra Gospodarki w sprawach związanych z azbestem, Ministra Środowiska w zakresie spraw związanych ze zrównoważonym rozwojem, Ministra Zdrowia w zakresie problematyki zdrowotnej;
- współpraca z Ministerstwem Środowiska oraz innymi instytucjami w zakresie spraw dotyczących krajowych strategii i programów związanych z ochroną środowiska oraz gospodarką odpadami;
- sporządzanie i przekazywanie stosownych informacji o stanie realizacji Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 – dla potrzeb Ministra Gospodarki i Rady Ministrów;

- współpraca z Radą Programową.
- **Na poziomie województwa** za realizację zadań odpowiada marszałek województwa, do zadań którego należy:
 - współpraca z Głównym Koordynatorem w zakresie potrzeb wynikających z bieżącej realizacji Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032;
 - gromadzenie przez urząd marszałkowski informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie ich do Głównego Koordynatora z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego www.bazaazbestowa.pl;
 - uwzględnianie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w wojewódzkich planach gospodarki odpadami i programach ochrony środowiska, w szczególności w zakresie lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest oraz urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest,
 - współpraca na szczeblu wojewódzkim z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska);
 - współpraca z uczelniami i instytucjami naukowymi, organizacjami pozarządowymi, ekspertami poszczególnych dziedzin;
 - współpraca z lokalnymi mediami w zakresie spraw objętych Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032
 - przygotowywanie i aktualizacja wojewódzkich programów usuwania wyrobów zawierających azbest;
 - współpraca z samorządami powiatowymi i gminnymi, przekazywanie wytycznych oraz informacji związanych z realizacją Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032;
 - przedkładanie Głównemu Koordynatorowi corocznej informacji o realizacji zadań na terenie województwa;
 - opracowanie planu sytuacyjnego rozmieszczenia na terenie województwa wyrobów zawierających azbest na podstawie informacji przekazywanych przez samorządy lokalne i przedsiębiorców.
- **Obowiązki administracji na szczeblu powiatu:**
 - przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, także w ramach planów gospodarki odpadami;
 - współpraca z gminami oraz marszałkiem województwa w zakresie opracowywania programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, w szczególności w zakresie weryfikacji inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, lokalizacji

składowisk odpadów zawierających azbest oraz urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest;

- organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032;
- inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest;
- współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest;
- współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032;
- współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

– **Obowiązki administracji na szczeblu Gminy:**

- gromadzenie przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie jej do marszałka województwa z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego www.bazaazbestowa.pl;
- przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, także w ramach planów gospodarki odpadami;
- organizowanie szkoleń lokalnych w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości bez korzystania z usług wyspecjalizowanych firm;
- organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032;
- inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest;
- współpraca z marszałkiem województwa w zakresie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest, w szczególności w zakresie lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest oraz urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest;

- współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest;
- współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032
- współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

3. Charakterystyka azbestu

Azbest jest nazwą handlową grupy minerałów włóknistych, które pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami różnych metali.

3.1. Budowa azbestu

Azbest posiada włóknisty pokrój kryształów pewnych grup mineralnych o stosunku długości do średnicy włókna co najmniej 100:1. Charakteryzuje się także dużą sprężystością i wytrzymałością mechaniczną. Cechy te spowodowały, że znalazł on zastosowanie w wyrobie bardzo różnorodnych produktów.

Nazwa azbest nie określa konkretnego minerału, lecz dotyczy ogółu minerałów krzemianowych tworzących włókna. Należą do nich:

1. azbesty właściwe: azbesty serpentynowe (chryzotylowe) i amfibolowe (aktynolitowe, amiantowe, antofyllitowe, amozytowe, krokidolitowe – odmiana riebeckitu oraz magnesioriebeckitowe). Oprócz wymienionych należą tu jeszcze inne minerały krzemianowe – diopsyd, sillimanit, egiryn, lamprofyllit, astrofyllit i inne.
- Do minerałów azbestopodobnych należą: attapulgit, sepiolit, talk włóknisty, wollastonit, serpentynit włóknisty, antygoryt włóknisty oraz zeolity włókniste.

Przyjmuje się, że azbestami są włókniste odmiany minerałów występujące w przyrodzie w postaci wiązek włókien cechujących się dużą wytrzymałością na rozciąganie, elastycznością i odpornością na działanie czynników chemicznych i fizycznych. W przyrodzie występuje około 150 minerałów w postaci włóknistej, które w czasie procesu produkcyjnego mogą się rozdzielać na sprężyste włókna czyli fibryle.

3.2. Klasyfikacja wyrobów azbestowych

Techniczną klasyfikację azbestów oparto na długościach i średnicach wiązek włókien. W różnych klasyfikacjach średnice agregatów uznawanych za wiązki zmieniają się znacznie; zazwyczaj są one rzędu milimetrów. Długość wiązek wynosi od dziesiątych części milimetra

do 100 mm. Azbesty poddawane obróbce mogą rozpadać się na mniejsze cząstki (tzw. fibryle). Stwierdzono, że wymiary pojedynczych włókien po rozdrobnieniu mogą się zmieniać w bardzo szerokim zakresie: od nanometrów (nm) i mikrometrów (μm) do milimetrów.

Wyroby zawierające azbest oraz odpady azbestowe można podzielić - w zależności od trwałości i ilości zastosowanego spoiwa wiążącego - na: miękkie (łamliwe, kruche) i twarde (niekruche, sztywne).

Klasa I tzw. wyroby miękkie o gęstości < 1000 kg/m³

Charakteryzują się dużym procentowym udziałem azbestu. Łatwo ulegają uszkodzeniom, powodując duże emisje pyłu azbestu. Najczęściej spotykane są w obiektach przemysłowych (elektrociepłownie, huty). Narażeni na oddziaływanie ich pyłów są pracownicy wykonujący remonty izolacji lub uszczelnień urządzeń z udziałem azbestu.

Wyroby miękkie to m.in.:

- sznury, płótna, tkaniny z dodatkiem azbestu (lub wykonane z samego azbestu),
- płyty i uszczelki kinkieryt (typu Gambit, Polonit), stosowane w ciepłownictwie na złączach rur, zaworów z gorącą wodą lub parą,
- płaszcze azbestowo-gipsowe stosowane w izolacji rur w ciepłownictwie,
- płyty i tektury miękkie (stosowane w izolacjach ognioochronnych),
- płyty ognioochronne typu „PYRAL” produkcji czechosłowackiej lub „SOKALIT” produkcji NRD, zawierające ok. 30 - 50% azbestu (służą do okładzin ognioochronnych konstrukcji budynków oraz jako sufity podwieszane o podwyższonej odporności na ogień, także jako materiał do kłap przeciwpożarowych i przeciwdymnych),
- natryski azbestowe na konstrukcje stalowe zastosowane jako ognioochronne zabezpieczenie stalowej konstrukcji budynków o tzw. konstrukcji niesztynnej (np. budynki przemysłowe, biurowe; często są to obiekty indywidualnie projektowane, „nasycone” technologią budowlaną krajów zachodnioeuropejskich z lat 60-70., np. budynki ambasad).

Klasa II tzw. wyroby twarde o gęstości > 1000 kg/m³

Są to najpowszechniej występujące w krajowym budownictwie wyroby zawierające azbest. Charakteryzują się dużym stopniem zwięzłości, dużym udziałem spoiwa (najczęściej jest nim cement), niską procentową zawartością azbestu (ok. 5% w płytach płaskich lignocementowych modyfikowanych, 12-13% w płytach płaskich i falistych azbestowo-cementowych i ok. 20% w rurach azbestowo-cementowych). W przeciwieństwie do wyrobów

miękkich, przez długi okres pozostają wyrobami emitującymi małe ilości pyłu azbestu. Można je więc uważać za mniej groźne w użytkowaniu oraz podczas prac remontowych od wyrobów miękkich. Mniej groźne są też ich odpady. Emisja pyłu azbestu może powstawać podczas uszkodzeń mechanicznych, np. przy piłowaniu lub szlifowaniu szybkoobrotowymi narzędziami elektrycznymi, nie wyposażonymi w miejscowe odciągi pyłu. Do emisji pyłu dochodzi także w trakcie trwania destrukcji, np. emitują go stare płyty pokryć dachowych azbestowo-cementowych o naruszonej przez czynniki atmosferyczne lub chemiczne powierzchni zewnętrznej. Wówczas zanieczyszczony jest też grunt w bezpośrednim sąsiedztwie rynny odprowadzającej wodę opadową.

Wyroby twarde to m.in.:

- płyty azbestowo-cementowe faliste,
- płyty azbestowo-cementowe płaskie prasowane,
- płyty azbestowo-cementowe KARO,
- płyty warstwowe PW3/A i podobne,
- rury azbestowo-cementowe,
- złącza, listwy, gąsiorzy wykonane z azbestocementu,
- płaszcze azbestowo-cementowe stosowane w izolacji rur w ciepłownictwie.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2014 poz. 1923), odpady zawierające azbest klasyfikowane są jako odpady niebezpieczne z przypisanymi następującymi kodami klasyfikacyjnymi:

- 06 07 01* - Odpady azbestowe z elektrolizy,
- 06 13 04* - Odpady z przetwarzania azbestu,
- 10 11 81* - Odpady zawierające azbest,
- 10 13 09* - Odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo azbestowych,
- 10 13 10 - Odpady z produkcji elementów cementowo-azbestowych inne niż wymienione w 10 13 09,
- 15 01 11* - Opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi,
- 16 01 11* - Okładziny hamulcowe zawierające azbest,
- 16 02 12* - Zużyte urządzenia zawierające azbest,
- 17 06 - Materiały izolacyjne oraz materiały budowlane zawierające azbest,
- 17 06 01* - Materiały izolacyjne zawierające azbest,
- 17 06 05* - Materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

3.3. Zastosowanie

Azbest posiada unikalne właściwości chemiczne i fizyczne, takie jak odporność na bardzo wysokie temperatury, odporność na działanie chemikaliów, kwasów, zasad, wody morskiej. Największe zastosowanie przemysłowe ma azbest biały (chryzotyl), następnie azbest niebieski oraz brązowy (amosyt).

Dzięki od dawna znanym właściwościom: wysokiej wytrzymałości mechanicznej, odporności na agresywne środowisko chemiczne oraz odporności na wysoką temperaturę, azbest zyskał popularność i szerokie zastosowanie w gospodarce światowej. Dotyczy to w szczególności trzech minerałów azbestu: powszechnie stosowany chryzotyl (azbest biały), w mniejszym stopniu wykorzystywany krokidolit (azbest niebieski) i jeszcze rzadziej stosowany amozyt (azbest brązowy).

- Włókna i wyroby odznaczają się znaczną odpornością na działanie czynników chemicznych, ścieranie i wysoką temperaturę.
- Ze względu na słabe przewodnictwo ciepła i prądu jest stosowany jako materiał izolacyjny.
- Dzięki ogniotrwałości i izolacyjności termicznej stosowany jest do wyrobu tkanin ogniotrwałych i farb ogniotrwałych.
- Dawniej produkowano z niego okładziny ciernych szczęk hamulcowych i niepalne materiały budowlane (pokrycia dachowe, rury itp).
- Dzięki niskiej cenie i dobrym właściwościom mechanicznym stosowany był jako wzmocnienie w eternicie.
- Aktualnie ze względu na działanie rakotwórcze został wycofany, a np. pokrycia dachowe są wymieniane na inne.
- Ze względu na szkodliwość pyłu azbestowego (pylica), usuwanie wyrobów azbestowych z budynków wymaga zabezpieczeń pracowników, a odpady utylizacji.
- Do 2010 roku jedyną dopuszczoną w Polsce, utylizacji azbestu było jego składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych i zasypywanie ziemią. Nowelizacja ustawy o odpadach, wprowadziła możliwość przetwarzania odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych. Dzięki temu nie będzie już konieczności wożenia odpadów z azbestem na składowiska, gdzie są one jedynie zakopywane, choć nadal jest to najpopularniejsza metoda unieszkodliwiania.
- Ostatnio coraz większą popularność zyskuje technologia unieszkodliwiania termicznego azbestu np. MTT (Microwave Thermal Treatment). Metoda ta polega na termicznej destrukcji niebezpiecznych włókien azbestowych poprzez ich nagrzewanie energią mikrofalową.

Wyroby azbestowe szczególnie powszechnie wykorzystywano w kilku dziedzinach gospodarki.

Budownictwo. Azbest stosowano w wyrobach budowlanych powszechnego użycia: eternit, czyli płyty faliste azbestowo-cementowe o zawartości 10-13% azbestu do pokryć dachowych, płyty prasowane - płaskie o zbliżonej zawartości azbestu, płyty KARO - dachowe pokrycia lub elewacje, rury azbestowo-cementowe wysokociśnieniowe (krokidolit) i kanalizacyjne, stosowane także jako przewody wentylacyjne i dymowo-spalinowe (zawartość azbestu ok. 22%), kształtki azbestowo-cementowe oraz elementy wielkowymiarowe, stosowane w budownictwie ogólnym i przemysłowym (płyty azbestowo-cementowe płaskie wykorzystywane w lekkich przegrodach ścian warstwowych i wbudowane w płyty warstwowe prefabrykowane - PW3/A, PŻ/3W i PŻW 3/A/S).

Azbest mógł być stosowany w budownictwie wszędzie tam, gdzie potrzebna była podwyższona odporność ogniowa i zabezpieczenia ogniochronne elementów narażonych lub potencjalnie narażonych na wysoką temperaturę (klapy przeciwpożarowe, ciągi telekomunikacyjne, tablice rozdzielcze elektryczne, węzły ciepłownicze, obudowa klatki schodowej, przejścia kabli elektrycznych, przewodów ciepłowniczych i wentylacyjnych między stropami, zabezpieczenia elementów stropowych i ściennych strychów, piwnic, dróg ewakuacyjnych, konstrukcji stalowych). Azbest stosowano także w tkaninach wygłuszających hałas. Wyroby z azbestem projektanci dobierali indywidualnie do obiektów, z uwzględnieniem wymagań przeciwpożarowych.

Energetyka. Azbest stosowano w elektrociepłowniach i elektrowniach, w obmurzach kotłów (jako izolacje termiczne w formie sznurów i tektur na uszczelnieniach dylatacji podgrzewaczy powietrza), a także w uszczelnieniach urządzeń poddanych wysokiej temperaturze, w zaworach, wymiennikach ciepła, w izolacjach tras ciepłowniczych (jako płaszcze azbestowo-cementowe lub azbestowo-gipsowe).

Wyroby zawierające azbest umiejscowione są w:

- kominach o dużej wysokości (dylatacje wypełnione sznurem azbestowym),
- chłodniach kominowych (płyty azbestowo-cementowe w zraszalnikach i w obudowie wewnętrznej chłodni),
- chłodniach wentylatorowych (w obudowie wewnętrznej chłodni),
- rurach odprowadzających parę, zraszalnikach itp. (w formie izolacji cieplnej ze sznura azbestowego).

Transport. Azbest stosowano do termoizolacji i izolacji elektrycznych urządzeń grzewczych w elektrowozach, tramwajach, wagonach, metrze (maty azbestowe w grzejnikach i tablicach rozdzielni elektrycznych), w termoizolacji silników pojazdów mechanicznych, w uszczelkach

pod głowicę, elementach kolektorów wydechowych oraz elementach ciernych – sprzęgłach i hamulcach. Powszechnie stosowano azbest w kolejnictwie, w przemyśle lotniczym i stoczniowym, np. w statkach, szczególnie w miejscach narażonych na ogień, wymagających zwiększonej odporności na wysoką temperaturę.

Przemysł chemiczny. Z azbestu wykonane są przepony stosowane w elektrolitycznej produkcji chloru. Ponadto azbest występuje w hutach szkła (np. w wałach ciągnących).

3.4. Szkodliwość

W zależności z jakim metalem krzemiany tworzą związek, wyróżnia się kilka typów azbestu o różnej szkodliwości dla zdrowia. Najgroźniejszy jest azbest niebieski (krokidolit). Azbest jest przyczyną pylicy azbestowej i międzybłoniaka opłucnej. Szkodliwość włókien azbestowych zależy od średnicy i długości włókien. Większe włókna nie są tak szkodliwe, gdyż w większości zatrzymują się w górnych drogach oddechowych skąd są usuwane przez rzęski, włókna bardzo drobne są usuwane przez system odpornościowy. Najbardziej niebezpieczne nie są włókna długie ($>5 \mu\text{m}$), lecz cienkie (do $0,01 \mu\text{m}$) - przenikają one do dolnych dróg oddechowych, wbijają się w płuca, gdzie pozostają i w wyniku wieloletniego drażnienia komórek wywołują nowotwory. Pierwsze wzmianki na temat szkodliwości azbestu pojawiły się w latach 1900-1910. W roku 1910 francuskie badania potwierdziły szkodliwy wpływ azbestu na organizm człowieka. Najgroźniejsze działanie pyłów respirabilnych azbestu przypisuje się włóknom, które charakteryzują się długością $> 5 \text{ mm}$, średnicą $< 3 \text{ mm}$ (proporcja - długość: średnica $> 3:1$) i są wdychane z powietrzem. Mogą one wnikać głęboko do układu oddechowego i powodować groźne choroby, takie jak: pylicę azbestową (azbestozę), międzybłoniak, nowotwór płuc i oskrzeli. Schorzenia te występują u osób zawodowo narażonych na duże dawki pyłu azbestowego lub u osób narażonych zawodowo, na ciągłą lub okresową emisję włókien i pyłu azbestowego do środowiska komunalnego. Zanieczyszczenie powodujące choroby zawodowe, spotykane w przemyśle i przy pracach z azbestem, to kilkaset tysięcy włókien w 1 m^3 powietrza. Poziomy takich zanieczyszczeń występują np. przy pracach remontowych, przy usuwaniu wyrobów zawierających stare izolacje, natryski ognioochronne na konstrukcje stalowe budynków, podczas wymiany elementów urządzeń ciepłowniczych w energetyce.

Przy niewłaściwie prowadzonych pracach z wyrobami azbestowymi ilość włókien respirabilnych azbestu w przestrzeniach zamkniętych obiektów może przekraczać kilka, a nawet kilkanaście mln wł./m³. Takie zanieczyszczenia powietrza w przeszłości występowały w zakładach wyrobów azbestowych, szczególnie przy produkcji tkanin azbestowych, także przy produkcji uszczelnień czy wyrobów azbestowo-cementowych.

Dzięki technikom kontroli i ograniczeniu emisji obecnie poziomy zagrożenia zostały zmniejszone, a nawet lokalnie wyeliminowane.

Porównując szkodliwość różnych rodzajów azbestu należy zaznaczyć, że chryzotyl jest uznany za mniej groźny niż amozyt czy krokidolit. Przyjęte wielkości NDS (najwyższe dopuszczalne stężenia na stanowiskach pracy) dla różnych pyłów włóknistych, w tym azbestu, unaoczniają różnice w ich szkodliwym działaniu na organizm.

3.5. Drogi wchłaniania

Pył azbestu dostaje się do płuc wraz z wdychanym powietrzem. Jeśli więc w powietrzu, którym oddychamy znajdują się włókna azbestu, to gromadzą się one i zalegają w płucach. Ryzyko wchłaniania włókien azbestowych występuje podczas pracy z minerałami azbestowymi oraz podczas kruszenia i obróbki produktów azbestowo-cementowych. W roku 1997 zakazano wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej azbestu i wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest.

Możliwość pojawienia się choroby w organizmie ludzkim zależy od rodzaju azbestu, wymiarów włókien zawartych w powietrzu, ich ilości oraz liczby lat przebywania w zanieczyszczonym azbestem środowisku. Włókna małych rozmiarów, niewidoczne gołym okiem, wnikają głębiej do układu oddechowego (do płuc). Większość wdychanego pyłu usuwana jest z układu oddechowego „samoistnie” za pośrednictwem śluzu, a następnie odkrztuszana lub połykana. Dlatego też bardzo ważne jest, aby układ oddechowy był sprawny. Usuwanie pyłu azbestu utrudnione jest przy zapaleniach oskrzeli, szczególnie przy przewlekłych stanach zapalnych. Należy pamiętać, że jedną z głównych przyczyn przewlekłych zapaleń oskrzeli jest palenie papierosów. Dużą rolę w wystąpieniu choroby odgrywa także wrażliwość osobnicza (podatność danej osoby) i palenie papierosów. Zalegające w płucach włókna azbestu mogą powodować zwłóknienie tkanki płucnej, czyli azbestozę. Azbestoza pojawia się u osób pracujących w przetwórstwie azbestu, gdzie stężenie włókien we wdychanym powietrzu były bardzo wysokie i narażenie trwało dość długo (zwykle powyżej 10 lat). Azbest może być również przyczyną raka płuc i międzybłoniaka opłucnej. Dowody dotyczące rakotwórczości azbestu zaczęto gromadzić na świecie w latach 60-tych, zaś pierwsze całkowite zakazy stosowania azbestu jako substancji rakotwórczej pojawiły się dopiero w latach 80-tych. Ryzyko wystąpienia raka płuc wśród osób narażonych na pył azbestu znacznie się zwiększa przy jednoczesnym paleniu papierosów. Należy pamiętać, że główną przyczyną raka płuc jest palenie papierosów. Wśród osób palących, w porównaniu z niepalącymi, ryzyko raka płuc zwiększone jest ok. 11-krotnie. Wśród narażonych zawodowo na pył azbestu w porównaniu z nienarażonymi

i niepalącymi ryzyko raka płuc jest większe 5-krotnie. Osoby narażone na pył azbestu i jednocześnie palące zwiększyć mogą to ryzyko 50-krotnie. Ważna jest świadomość, że choroby wywołane azbestem rozwijają się po 20 – 30 latach wdychania włókien, a więc zagrażają dzieciom i młodzieży obecnie przebywającej i bawiącej się w środowisku zanieczyszczonym azbestem.

3.6. Środki ostrożności

Azbest jest praktycznie niezniszczalny, zaś groźny dla zdrowia jest wtedy, gdy jego elementarne włókna znajdują się we wdychanym powietrzu. Azbest zabezpieczony w sposób uniemożliwiający uwalnianie się włókien do powietrza nie stanowi żadnego zagrożenia dla zdrowia.

Przed wszystkim należy więc ograniczyć emisję pyłu azbestu przez:

1. Rozeznanie, czy w najbliższym otoczeniu znajdują się materiały zawierające azbest, gdzie i jak duże są to powierzchnie, a następnie, jeżeli to możliwe, należy we własnym zakresie powierzchnie utwardzane odpadami azbestowymi (podwórka, drogi dojazdowe, podjazdy, podłogi w budynkach) zabezpieczyć materiałami trwałymi (wylewki betonowe, asfaltowe, itp.).
2. Jeśli niemożliwe jest zabezpieczenie materiałów zawierających azbest na terenie posesji we własnym zakresie, to do czasu rozwiązania problemu należy unikać wykonywania prac powodujących wzmożone pylenie, a więc ścieranie, rozdrabnianie, kruszenie i miażdżenie powierzchni. W celu zmniejszenia pylenia przed wykonywaniem tych prac należy powierzchnie te zwilżyć, uprzątać również w stanie wilgotnym.
3. Nie należy materiałów zawierających azbest wywozić, czy też porzucać w miejscach do tego nieprzeznaczonych. Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz odpadów azbestowych najlepiej powierzyć specjalistycznym firmom. Przeszkoleni pracownicy, dysponujący odpowiednim sprzętem zapewnią bezpieczne dla zdrowia ludzi i środowiska usuwanie azbestu. Należy pamiętać, że każda z osób pracujących kiedykolwiek w zakładzie wyrobów azbestowo – cementowych powinna zgłosić się do lekarza pierwszego kontaktu i przeprowadzić profilaktyczne badania. Ryzyko chorób azbestozależnych można również znacznie zmniejszyć poprzez niepalenie papierosów.

4. Wymagania organizacyjno-techniczne podczas prac usuwania wyrobów zawierających azbest

4.1. Identyfikacja wyrobów azbestowych

Wyroby zawierające azbest nie były w Polsce oznakowane lub nazwane w sposób ułatwiający identyfikację w nich azbestu. Skutkiem tego obecne prace remontowe często prowadzą do nieświadomego ich uszkodzenia i spowodowania niekontrolowanej emisji pyłu azbestowego. Warunkiem podjęcia działań specjalistycznych w celu zmniejszenia wpływu azbestu na środowisko jest jego identyfikacja i lokalizacja w obiekcie oraz ocena stanu technicznego wyrobu i ryzyka emisji pyłu. Na wstępie niezbędna jest inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest oraz określenie rodzaju azbestu. Każdy obiekt może zawierać materiały i wyroby, w których skład wchodzi azbest, jednak prawdopodobieństwo jego występowania wzrasta w obiektach starszych (budowanych do lat 80.), przemysłowych – związanych z energetyką, ciepłownictwem, produkcją chemiczną oraz wszędzie tam, gdzie stosowano wysokie temperatury, co wymagało izolacji termicznej. Istnieją strefy budynków o dużym prawdopodobieństwie występowania azbestu. Szczególną uwagę podczas inwentaryzacji należy zwracać na elementy instalacji wentylacyjnych, urządzeń wodnokanalizacyjnych i grzewczych, zabezpieczenie ognioochronne konstrukcji stalowych w budynkach o konstrukcji niesztynnej, wyposażenie maszyn wymagających izolacji termicznej, ognioochronnej, elektrycznej.

Przed przystąpieniem do prac remontowych, renowacji lub demontażu, o ile inwestor i wykonawca nie mają całkowitej pewności, czy we wspomnianych częściach budynku nie został zastosowany azbest, należy przeprowadzić laboratoryjne badania identyfikacyjne wyrobu, żeby stwierdzić, czy występuje azbest i jaki jest jego rodzaj.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011r., Nr 8, poz. 31) instalacje lub urządzenia zawierające azbest oraz użytkowane bez zabezpieczenia drogi i pozostawione w ziemi wyłączone z użytkowania rury azbestowo-cementowe należy oznakować. W przypadku braku możliwości trwałego umieszczenia oznakowania na instalacji lub urządzeniu zawierającym azbest oznakowanie umieszcza się w widocznym miejscu w każdym pomieszczeniu, w którym taka instalacja lub urządzenie się znajdują, dodając ostrzeżenie "Pomieszczenie zawiera azbest". Oznakowanie rur azbestowo-cementowych umieszcza się na stałych elementach nadpoziomowych instalacji. Drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów

zawierających azbest (niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu), podlegają oznakowaniu na elementach pionowych na całym odcinku drogi, po każdym skrzyżowaniu z inną drogą. Drogi zabezpieczone nie podlegają oznakowaniu po potwierdzeniu braku emisji włókien azbestu z odpadów zawierających azbest wykorzystanych do utwardzenia drogi zabezpieczonej. Wzór oznakowania instalacji lub urządzeń zawierających azbest oraz rur azbestowo-cementowych stanowią załącznik do niniejszego opracowania.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2004r. Nr 71, poz. 649), zmienionym Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia z dnia 5 sierpnia 2010 r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 162 poz. 1089) właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości, a także obiektu, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, przeprowadza kontrole stanu tych wyrobów w terminach wynikających z oceny stanu tych wyrobów. Z przeprowadzonej kontroli okresowej sporządza się ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest, na formularzu określonym rozporządzeniem. Wzór oceny zgodny z rozporządzeniem stanowi załącznik do niniejszego opracowania. Ocena kończy się zsumowaniem przyjętej punktacji, a ostateczny wynik uzależniony jest m. in. od:

- sposobu zastosowania azbestu (najwięcej punktów – aż 30 – otrzymuje powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem oraz tynk zawierający azbest),
- struktury powierzchni wyrobu z azbestem (niebezpieczna jest struktura włókien uszkodzona, naruszona – 25 pkt),
- stanu zewnętrznego wyrobu z azbestem (duże uszkodzenie w postaci widocznych pęknięć wyrobu, duże ubytki na powierzchni - 60pkt),
- ryzyka uszkodzenia powierzchni wyrobu azbestowego (wyrób narażony jest przedmiotem jakichś prac i może być mechanicznie uszkodzony – 30 pkt),
- usytuowania wyrobu (bezpośrednio w pomieszczeniu – 30 pkt),
- sposobu wykorzystania budynku lub pomieszczenia (najwięcej punktów – aż 40 – w przypadku regularnego przebywania dzieci, młodzieży lub sportowców).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami bezpieczne użytkowanie wyrobów zawierających azbest o gęstości objętościowej równej lub większej niż 1.000 kg/m^3 jest możliwe po stwierdzeniu braku widocznych uszkodzeń mogących stwarzać warunki dla emisji azbestu do środowiska. Użytkując wyroby, zawierające azbest należy przestrzegać wymagań w zakresie ochrony środowiska. Wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest w sposób umożliwiający emisję azbestu do środowiska jest niedopuszczalne.

Przy sumie punktów powyżej 120 (stopień pilności I) występuje konieczność podjęcia działań, polegających na wymianie lub naprawie ocenianego wyrobu najszybciej, jak to jest możliwe. **Przy sumie punktów 95-115 (stopień pilności II)** - konieczność powtórzenia oceny w ciągu 1 roku, **zaś do 90 punktów (stopień pilności III)** - konieczność powtórzenia oceny technicznej w ciągu 5 lat. Należy mieć świadomość, że liczba punktów ma charakter uznaniowy i nie jest w pełni obiektywna. Dokument „Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” właściciel (zarządca) budynku zobowiązany jest przekazać w 1 egz. organowi powiatowego nadzoru budowlanego, drugi zaś - powinien przechowywać w dokumentacji budynku lub urządzenia. Właściciel lub zarządca obiektu, w którym był lub jest wykorzystywany azbest, dokonuje inwentaryzacji tych wyrobów. Wynik inwentaryzacji ujmuje się w informacji, wg wzorów zawartych w załącznikach do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz.U. z 2011r., Nr 8, poz. 31). Jeden egz. informacji, aktualizowanej corocznie w terminie do 31 stycznia każdego roku, właściciel (zarządca) obiektu zobowiązany jest przekazać marszałkowi województwa – drugi powinien przechować do czasu sporządzenia następnej informacji. Właściciele – osoby fizyczne, nie będące przedsiębiorcami przedkładają informację odpowiednio wójtowi, burmistrzów lub prezydentowi miasta.

Obecność azbestu wewnątrz lub na zewnątrz obiektu nie oznacza automatycznie konieczności jego usuwania lub naprawy. Działania uzależnione są od wyniku oceny stanu technicznego i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów z azbestem.

Świadome nieprzeprowadzanie działań naprawczych (do 120 pkt.)

Nie przeprowadza się działań naprawczych, gdy łącznie są spełnione następujące warunki:

- wynik oceny stanu technicznego wyrobu mieści się do 90 punktów, a więc oceniany wyrób jest w dobrym stanie technicznym,
- wyrób nie należy do grupy „miękkich”,
- zainstalowany jest zgodnie z wcześniejszymi przepisami i przyjętym projektem stosowanej technologii,
- jego eksploatacja w normalnych warunkach prawdopodobnie nie powoduje znaczącej emisji włókien azbestu do otoczenia (można upewnić się i potwierdzić to laboratoryjnym pomiarem stężenia respirabilnych włókien azbestu w powietrzu). W Polsce nie ustanowiono akceptowalnej wartości stężeń pyłów azbestu dla pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Można jednak przyjąć, iż działania naprawcze nie są konieczne, jeśli wynik pomiarów pyłów respirabilnych

azbestu jest niższy niż 1000 wt./m³, w zależności od przeznaczenia pomieszczenia. Bardziej rygorystycznie należy oceniać pomieszczenia, w których przebywają dzieci i młodzież. Oznakowanie wyrobu i utrzymanie go w dobrym stanie technicznym, okresowa kontrola wizualna i pomiary zanieczyszczenia powietrza są wystarczającymi środkami ostrożności (zabezpieczeniem przed nieświadomym, nieumyślnym uszkodzeniem lub samoistnym niszczeniem). Wymagana jest ponowna ocena techniczna wyrobów w okresie do 1 roku lub 5 lat, w zależności od liczby punktów, które uzyskał wyrób.

Działania naprawcze (powyżej 120 pkt.)

Działania naprawcze powinny być podejmowane zwłaszcza wobec wyrobów miękkich oraz tych wyrobów twardych, które narażone są na uszkodzenia w trakcie eksploatacji. Zakres działań zależy od opinii specjalistów, uwzględniającej warunki eksploatacji, charakter wyrobu, możliwości narażenia użytkowników.

Rodzaje tych działań to:

- **zabudowa**, czyli zamknięcie przestrzeni, w której znajduje się azbest szczelną przegrodą, bez naruszenia samego azbestu; może być ona wykonana ze ścianek gipsowych, cegły, blachy itp.;
- **pokrywanie** urządzeń lub instalacji (trudno dostępnych lub demontowalnych) głęboko penetrującymi środkami wiążącymi azbest. Postępować tak można jedynie z tymi materiałami, których stan techniczny i przyczepność do podłoża nie pogorszy się pod dodatkowym obciążeniem; pokrywane mogą być też elewacje i dachy wykonane płyt w celu ich impregnacji i zabezpieczenia przed wpływami atmosferycznymi (wzmocnienie struktury wyrobów);

Rysunek 1. Dach pokryty azbestową płytą falistą

4.2. Usuwanie wyrobów azbestowych

Przy sumie punktów powyżej 120 (**stopień pilności I**) występuje konieczność podjęcia działań, polegających na wymianie lub naprawie ocenianego wyrobu najszybciej, jak to jest możliwe. Usunięcie azbestu może polegać na demontażu całości lub tej części wyrobu, która jest najbardziej zagrażająca. Wszystkie prace muszą być prowadzone w warunkach szczelnego oddzielenia strefy pracy, przy zastosowaniu specjalnych środków ochrony indywidualnej oraz technik minimalizujących pylenie (podciśnienie wewnątrz stref pracy, gdzie uwalniane są pyły, filtrowanie powietrza wyrzucanego na zewnątrz).

Usunięcie azbestu z budynku jest kosztowne, jednak w świetle obowiązujących przepisów nieuniknione ponadto zapewnia bezpieczne otoczenie dla zdrowia mieszkańców oraz podnosi wartość całego obiektu. Decyzję o usunięciu azbestu podejmuje właściciel lub zarządca obiektu. Właściciel (zarządca), który podjął decyzję o podjęciu prac naprawczych powinien je zgłosić właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej. Zgłoszenie powinno być adresowane do wydziału architektury i budownictwa w starostwie powiatowym. Jeśli jednak ten zakres zadań starosta powierzył gminie, to ona będzie w tym przypadku organem właściwym do zgłoszenia robót. W sprawach szczególnego znaczenia, jeśli roboty budowlane prowadzone są na terenie np. portów, lotniska lub obiektów służących celom wojskowym - organem właściwym jest urząd wojewódzki. Zgodnie z art. 30 ustawy Prawo budowlane, powinno to nastąpić 30 dni przed planowanym rozpoczęciem robót. Należy podkreślić, że zgodnie z zaleceniem Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego organ administracji architektoniczno-budowlanej może nałożyć w odniesieniu do prac przy naprawie wyrobów zawierających azbest lub mających na celu jego usunięcie z obiektu, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę, stosownie do postanowień art. 30 pkt. 3 ustawy z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623z późn. z m.)

Podczas usuwania wyrobów zawierających azbest wykonawca prac jest obowiązany do:

- Izolowania od otoczenia obszaru prac przez stosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska.
- Ogrodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m, przy zastosowaniu osłon zabezpieczających przed przenikaniem azbestu do środowiska.
- Umieszczenia w strefie prac w widocznym miejscu tablic informacyjnych o następującej treści: "Uwaga! Zagrożenie azbestem"; w przypadku prowadzenia prac z wyrobami

zawierającymi krokidolit treść tablic informacyjnych powinna być następująca: "Uwaga! Zagrożenie azbestem - krokidolitem".

- Zastosowania odpowiednich środków technicznych ograniczających do minimum emisję azbestu do środowiska
- Zastosowania w obiekcie, gdzie prowadzone są prace, odpowiednich zabezpieczeń przed pyleniem i narażeniem na azbest, w tym uszczelnienia otworów okiennych i drzwiowych, a także innych zabezpieczeń przewidzianych w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.
- Codziennego usuwania pozostałości pyłu azbestowego ze strefy prac przy zastosowaniu podciśnieniowego sprzętu odkurzającego lub metodą czyszczenia na mokro.
- Izolowania pomieszczeń, w których zostały przekroczone dopuszczalne wartości stężeń pyłu azbestowego dla obszaru prac, w szczególności izolowania pomieszczeń w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit.

Usuwane wyroby zawierające azbest powinny być zastąpione wyrobami niezawierającymi tego surowca. Usuwanie wyrobów zawierających azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż 1.000 kg/m^3 lub zawierających krokidolit powinno odbywać się pod stałym nadzorem technicznym prawidłowości wykonywania prac ze strony wykonawcy robót oraz przy zachowaniu określonych w planie prac warunków ochrony pracowników i środowiska. Prawidłowość prowadzenia prac polegających na usuwaniu wyrobów, o gęstości objętościowej mniejszej niż 1.000 kg/m^3 lub zawierających krokidolit, potwierdza się wynikiem badania jakości powietrza przeprowadzonego przez akredytowane laboratorium.

4.3. Zabezpieczenie odpadów i transport do miejsc unieszkodliwiania

Zdemontowane elementy zawierające azbest należy tymczasowo magazynować w miejscu wytworzenia z zachowaniem następujących warunków:

- Szczelne opakowanie w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm wyrobów i odpadów o gęstości objętościowej równej lub większej niż 1.000 kg/m^3 .
- Zestalenie przy użyciu cementu, a następnie po utwardzeniu szczelne opakowanie w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm odpadów zawierających azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż 1.000 kg/m^3 .
- Szczelne opakowanie odpadów pozostających w kontakcie z azbestem i zakwalifikowanych jako odpady o gęstości objętościowej mniejszej niż 1.000 kg/m^3 w worki z folii polietylenowej o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm, a następnie umieszczenie w opakowaniu zbiorczym z folii polietylenowej i szczelne zamknięcie.

- Utrzymywanie w stanie wilgotnym odpadów zawierających azbest w trakcie ich przygotowywania do transportu.
- Oznakowanie opakowań zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia;
- Magazynowanie przygotowanych do transportu opakowań w osobnych miejscach zabezpieczonych przed dostępem osób niepowołanych.
- Miejsce magazynowania winno być ogrodzone oraz w widoczny sposób oznakowane.
- Odpady winny być magazynowane do czasu zebrania partii do transportu, nie dłużej niż do zakończenia prac remontowych.

Transport do miejsc unieszkodliwiania winien odbywać się z zachowaniem przepisów obowiązujących przy transporcie towarów niebezpiecznych przez podmioty posiadające stosowne zezwolenie na transport tego typu odpadów.

Podczas transportu odpadów zawierających azbest należy przestrzegać następujących warunków:

- Odpady odpowiednio przygotować do transportu, szczelnie zabezpieczyć folią i oznakować rodzajem i kodem odpadów.
- Przed załadowaniem przygotowanych odpadów zawierających azbest środek transportu powinien być oczyszczony z elementów umożliwiających uszkodzenie opakowań w trakcie transportu.
- Ładunek odpadów zawierających azbest powinien być tak umocowany, aby w trakcie transportu nie był narażony na wstrząsy, przewracanie lub wypadnięcie z pojazdu.
- Kierowca transportujący odpady winien mieć ukończone szkolenie w zakresie transportu towarów niebezpiecznych.
- Samochód musi być oznakowany zgodnie z umową ADR. ADR (fr. L' Accord européen relatif au transport international des marchandises Dangereuses par Route) to międzynarodowa konwencja dotycząca drogowego przewozu towarów i ładunków niebezpiecznych, sporządzona w Genewie dnia 30 września 1957 r. Została ratyfikowana przez Państwo Polskie w 1975 r. Przepisy umowy ADR są nowelizowane w cyklu dwuletnim. Umowa obowiązuje obecnie w 46 krajach.
- Kierowca podczas transportu musi mieć przy sobie kartę przekazania odpadów podpisana przez wytwórcę odpadów.

Odpady azbestu po wytworzeniu muszą zostać przetransportowane do miejsc unieszkodliwiania. Odpady zawierające azbest powinny być składowane na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne albo na podziemnych składowiskach odpadów niebezpiecznych. Podmioty prowadzące działalność w zakresie unieszkodliwiania muszą posiadać niezbędne w tym zakresie decyzje tj.:

- zezwolenie na unieszkodliwianie odpadów,
- zatwierdzoną przez właściwy organ instrukcję eksploatacji składowiska.

Po przyjęciu odpadów podmiot, prowadzący działalność w zakresie unieszkodliwiania, potwierdza na karcie przekazania odpadów przyjęcie odpadu następnie postępuje zgodnie z zatwierdzoną instrukcją eksploatacji składowiska.

4.4. Procedury postępowania z azbestem

Zgodnie z „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” w celu zapobiegania negatywnym oddziaływaniom na środowisko mogącym powstać podczas użytkowania wyrobów zawierających azbest, a także demontażu i transportu odpadów, należy postępować zgodnie z wymienionymi poniżej procedurami, wynikającymi z obowiązującego prawa:

GRUPA I. Procedury obowiązujące właścicieli i zarządzających obiektami, instalacjami lub urządzeniami zawierającymi azbest lub wyroby zawierające azbest.

Procedura 1. Obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców, przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest.

Procedura 2. Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów.

GRUPA II. Procedury obowiązujące wykonawców prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest - wytwórców odpadów niebezpiecznych.

Procedura 3. Postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest.

Procedura 4. Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczeniem obiektu, terenu, instalacji.

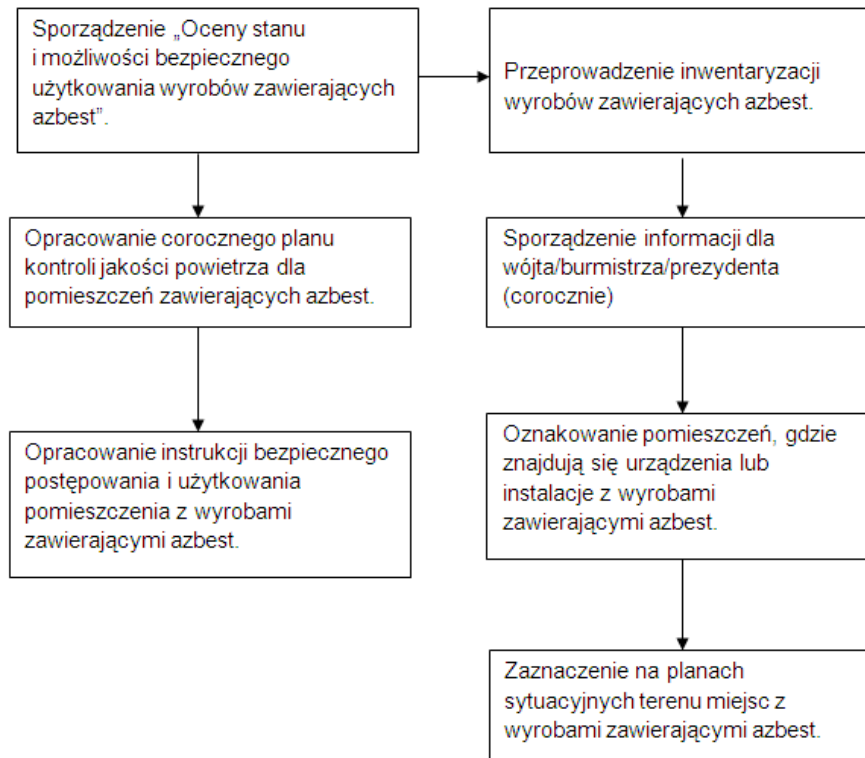
GRUPA III. Procedura obowiązująca prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Procedura 5. Przygotowanie i transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

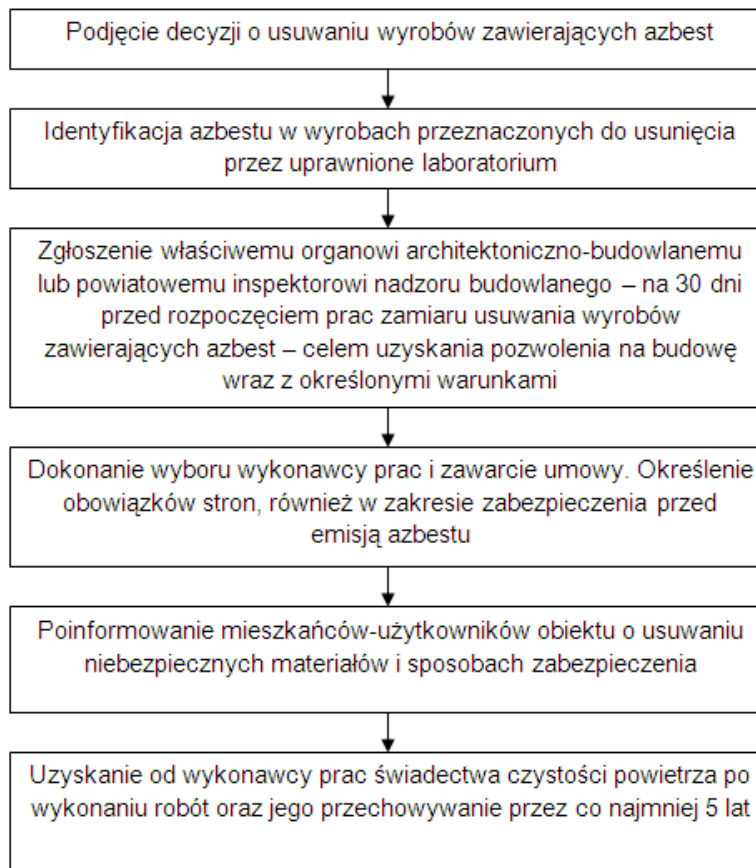
GRUPA IV. Procedura obowiązująca zarządzających składowiskami odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

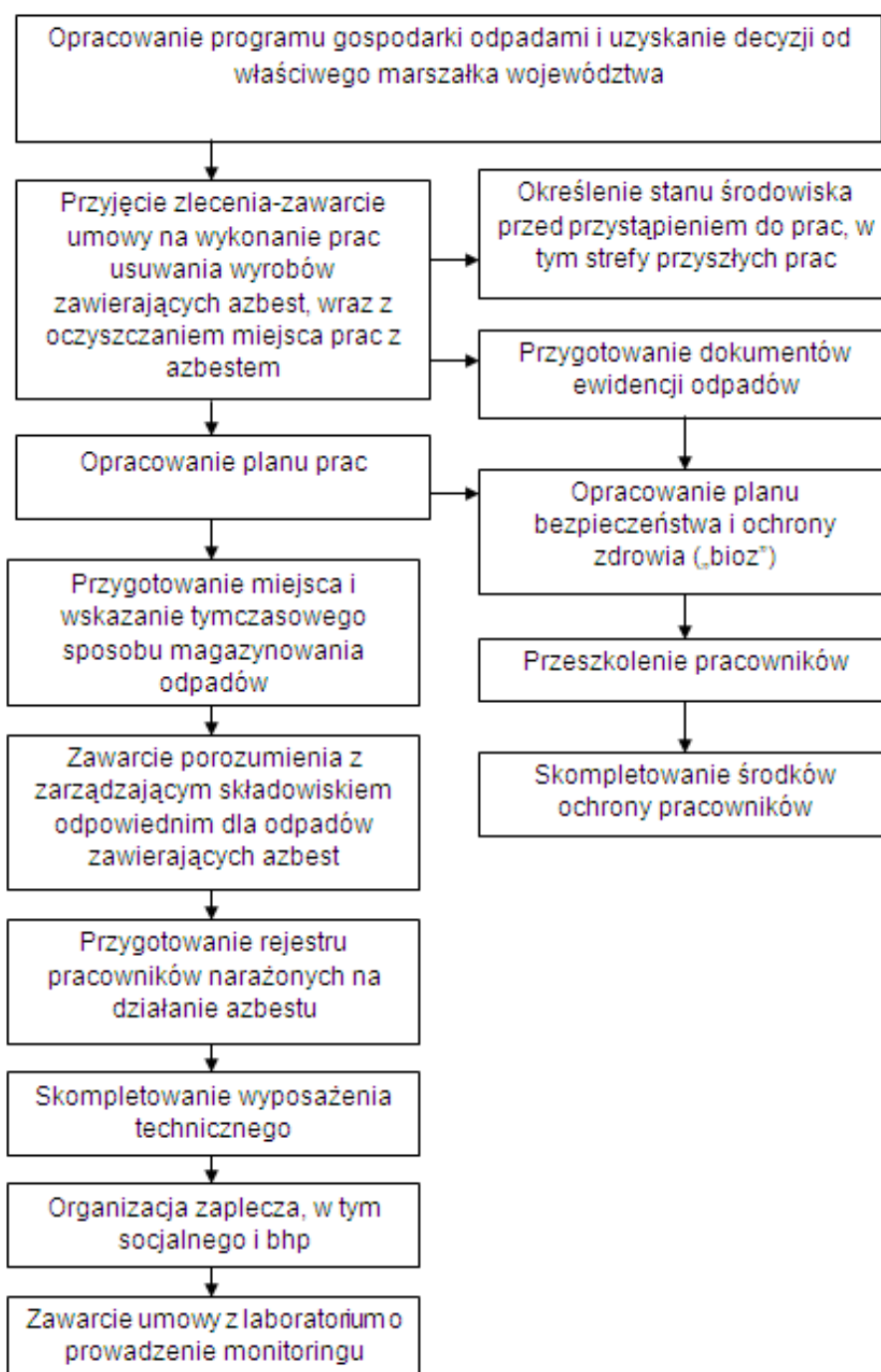
Procedura 6. Składowanie odpadów na składowiskach lub wydzielonych kwaterach przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest.

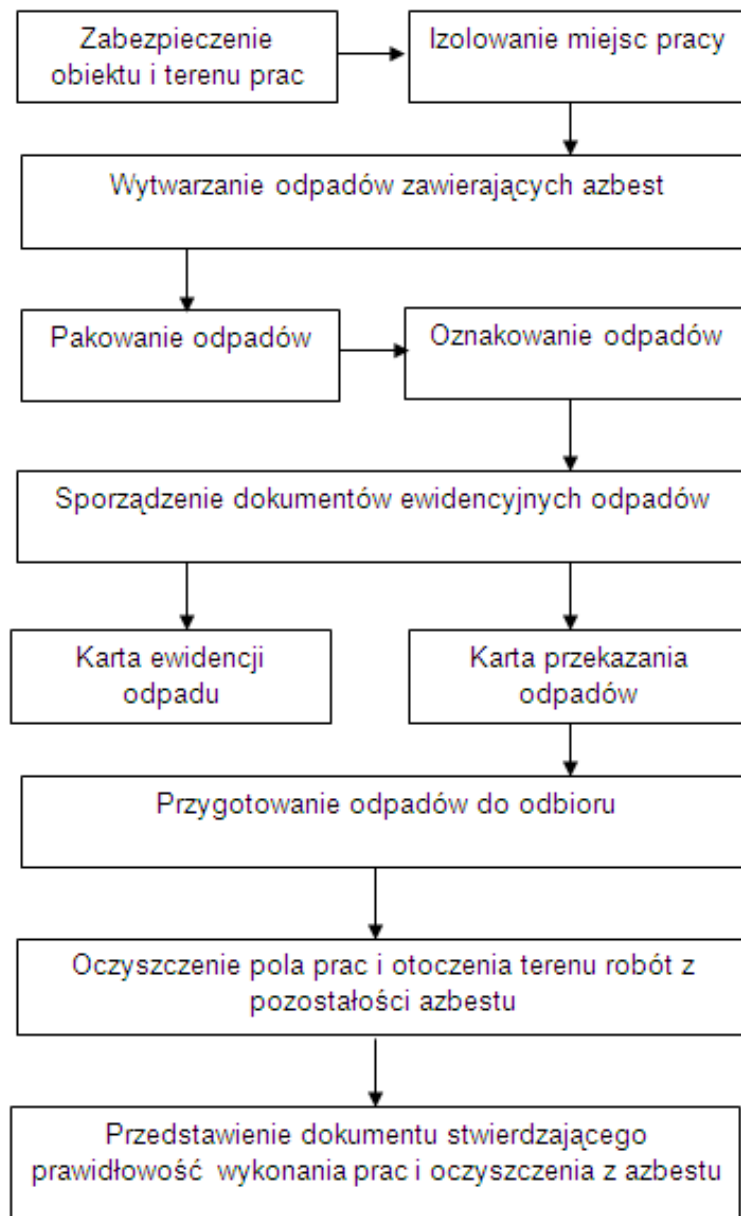
Procedura 1. Obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców, przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest.

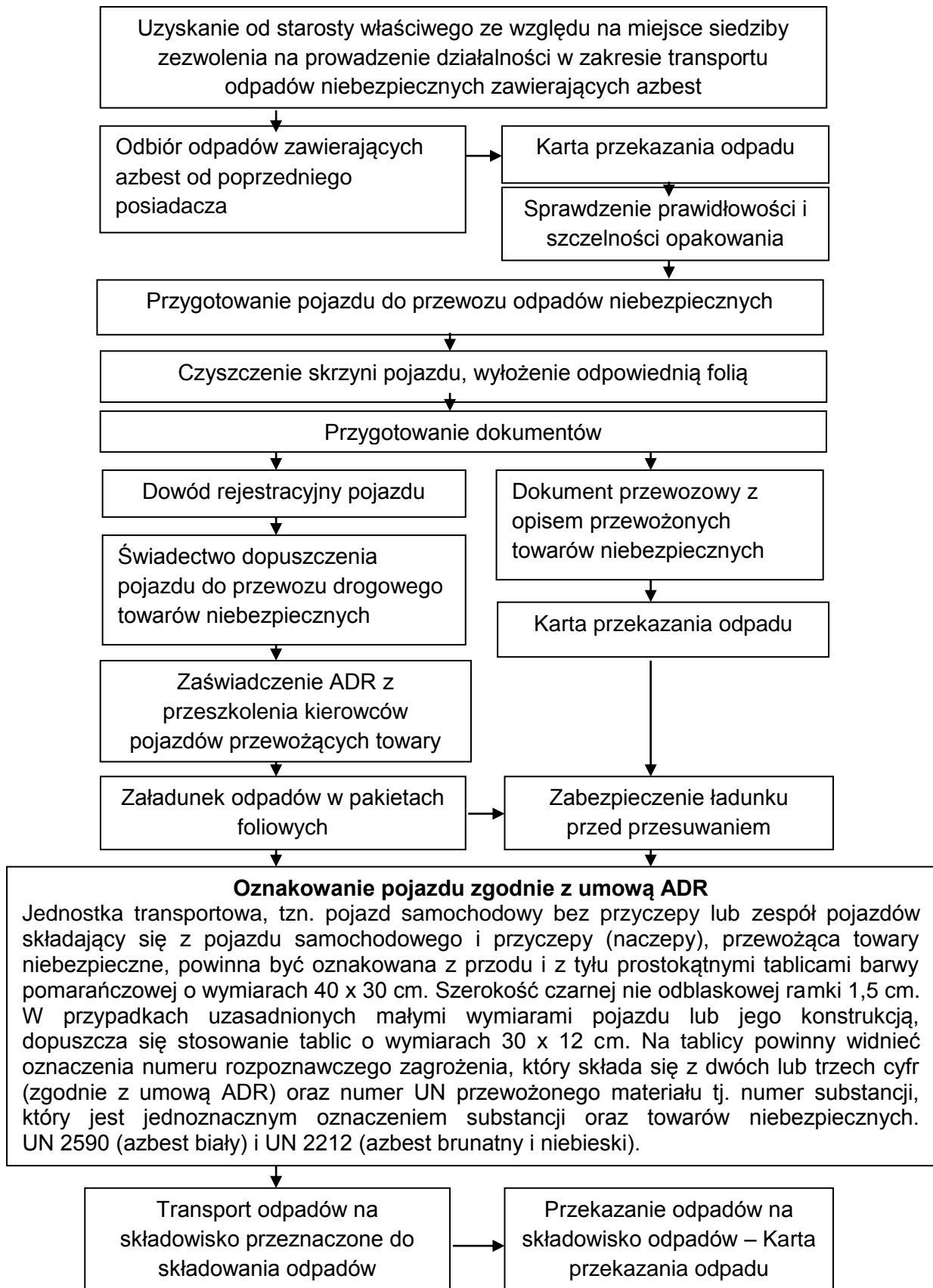

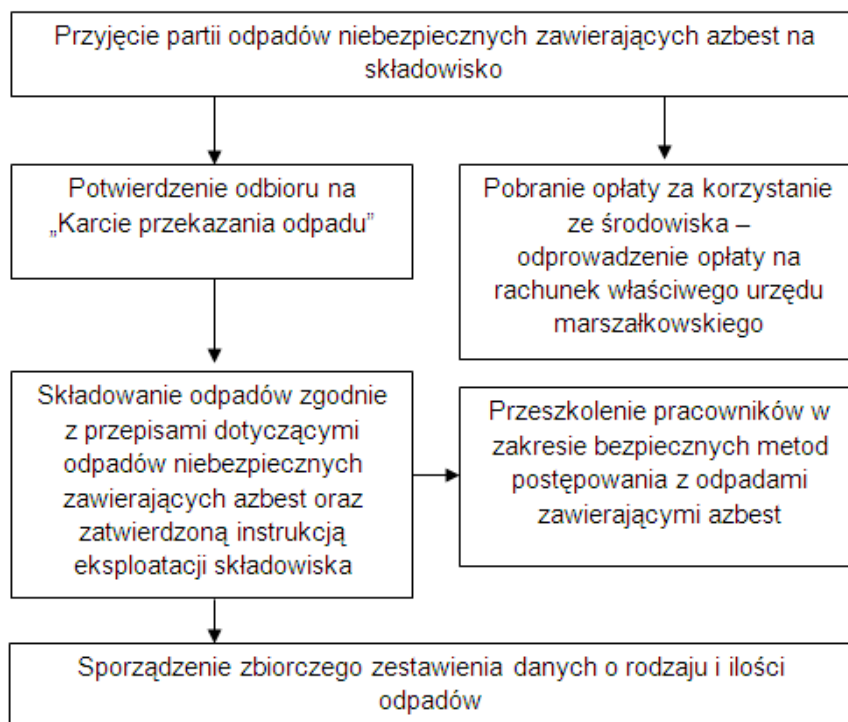
Procedura 2. Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów.

Procedura 3. Postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest.

Procedura 4. Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczaniem obiektu, terenu, instalacji z azbestu.

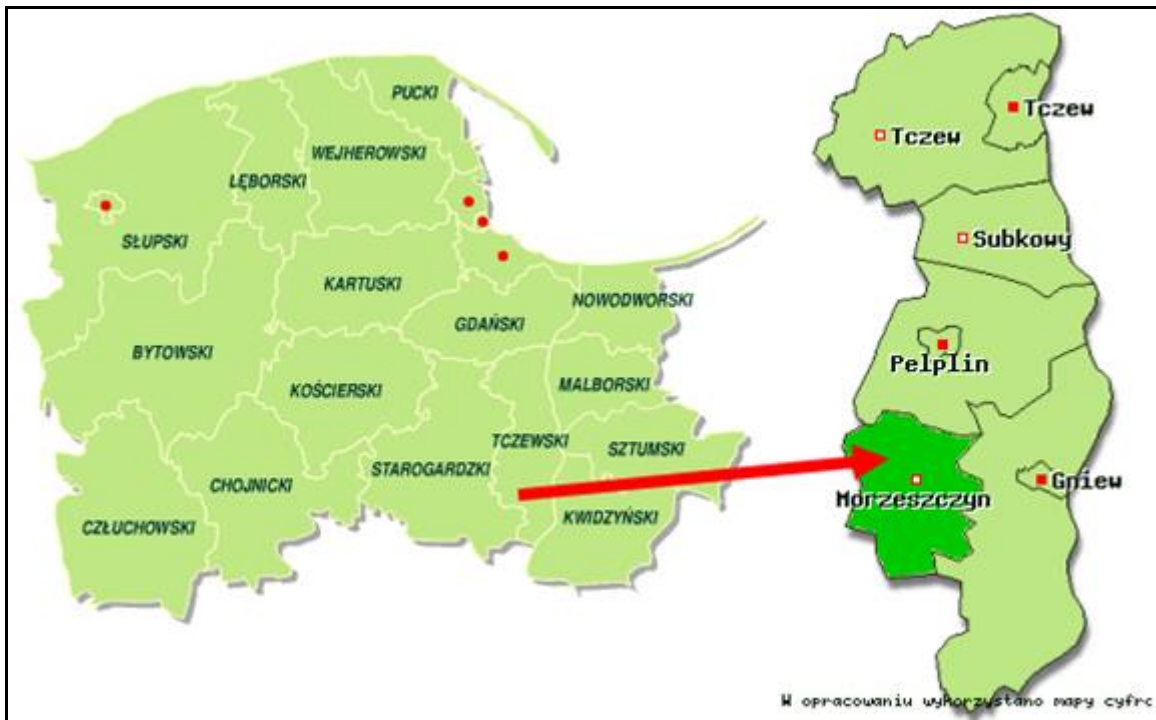
Procedura 5. Przygotowanie i transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest

Procedura 6. Składowanie odpadów na składowiskach lub w wydzielonych kwaterach przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest**5. Charakterystyka Gminy Morzeszczyn**

Gmina Morzeszczyn leży w południowo – wschodniej części województwa pomorskiego, w powiecie tczewskim.

Opisywana jednostka samorządu terytorialnego graniczy z następującymi gminami: Gniew, Pelplin, Skórcz, Smętowo Graniczne oraz Bobowo.

Rysunek 2. Lokalizacja Gminy Morzeszczyn

Źródło: <http://www.zpp.pl/>

Gmina Morzeszczyn zajmuje powierzchnię 91,21 km². Niniejsza jednostka samorządu terytorialnego posiada typowo rolniczy charakter, o czym świadczy powierzchnia użytków rolnych, która stanowi ponad 70% ogólnej powierzchni Gminy.

Gminę Morzeszczyn charakteryzuje dogodny położenie. Gmina oddalona jest o około 76 km od stolicy regionu – Gdańska oraz o około 42 km od stolicy powiatu – Tczewa. Podstawowe powiązania komunikacyjne realizowane są przez drogę wojewódzką nr 234 łączącą Gniew z drogą krajową nr 1 oraz Skórcz z drogą wojewódzką nr 222. W układzie lokalnym istnieją również dogodne powiązania drogowe z gminami sąsiednimi tj. gminą Pelplin oraz Bobowo.

Gmina posiada również dobre połączenie kolejowe. Przez jej teren przebiega magistralna linia kolejowa Śląsk – Gdańsk. Porty z przystankami osobowymi obsługującymi obszar Gminy zlokalizowano w miejscowościach Majewo, Morzeszczyn i Kulice.

Przez teren Gminy przebiega także odcinek autostrady A1. Najbliższe Gminie Morzeszczyn węzły komunikacyjne zlokalizowano w Ropuchach k/Pelplina oraz Kopytkowie.

CHARAKTERYSTYKA MIESZKAŃCÓW

Ogólna liczba ludności Gminy Morzeszczyn na koniec 2014 roku wynosiła 3 781 osób, w tym 1 851 kobiet (49,0%) oraz 1 930 mężczyzn (51,0%). Zmiany struktury demograficznej w latach 2008-2014 prezentuje tabela 1.

Tabela 1. Struktura demograficzna Gminy w latach 2008 – 2014

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ludność wg miejsca zameldowania/zamieszkania i płci								
ogółem	osoba	3 817	3 804	3 752	3 782	3 778	3 807	3 781
mężczyźni	osoba	1 915	1 923	1 917	1 935	1 932	1 946	1 930
kobiety	osoba	1 902	1 881	1 835	1 847	1 846	1 861	1 851
Przyrost naturalny								
ogółem	-	34	19	2	21	27	21	18
mężczyźni	-	14	17	1	10	12	13	10
kobiety	-	20	2	1	11	15	8	8
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem								
w wieku przedprodukcyjnym	%	26,5	26,2	24,5	24,4	24,2	24,5	24,1
w wieku produkcyjnym	%	63,4	63,5	65	64,7	64,7	64,1	63,7
w wieku poprodukcyjnym	%	10,2	10,3	10,6	10,9	11,1	11,4	12,2
Wskaźniki modułu gminnego								
ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)	osoba	42	42	41	41	41	42	41
współczynnik feminizacji	osoba	99	98	96	95	96	96	96
małżeństwa na 1000 ludności	-	8,3	6,7	7,5	6,9	6,3	4,8	4,7
urodzenia żywe na 1000 ludności	-	17,6	13,9	10,9	14,3	14	14,9	11,5
zgony na 1000 ludności	-	8,78	9,04	10,41	8,76	6,87	9,29	6,82
przyrost naturalny na 1000 ludności	-	8,8	4,9	0,5	5,6	7,1	5,6	4,7
Saldo migracji								
ogółem	osoba	-36	-29	2	9	-5	-16	-31

Źródło: Dane GUS

Dane GUS przedstawione w tabeli 1 wskazują, że liczba ludności w na terenie Gminy Morzeszczyn w latach 2008-2014 ulegała wahaniom. Ostatecznie jednak porównując rok 2008 z 2014 można zaobserwować ogólny niewielki spadek liczby ludności Gminy o 0,9%.

Spadek liczebności lokalnej populacji w analizowanym okresie, związany jest przede wszystkim ze spadkiem przyrostu naturalnego oraz ujemnym saldem migracji w większości analizowanych lat.

STAN GOSPODARKI NA TERENIE GMINY

Na terenie Gminy Morzeszczyn na koniec 2014 roku działało 226 podmiotów gospodarczych, z czego 4,9% w sektorze publicznym, zaś 95,1% w sektorze prywatnym. Liczba podmiotów gospodarczych na obszarze Gminy w badanym okresie, czyli w latach 2008 – 2014 wzrastała. Porównując rok 2014 z rokiem bazowym, można zauważyć wzrost liczby podmiotów gospodarczych o 18,9%. Wpływ na taką sytuację miał wzrost liczby podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym, w którym to w analizowanym okresie liczba podmiotów wzrosła o 35, tj. o 19,4%. Największy udział wśród podmiotów sektora prywatnego stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – w 2014 r. stanowiły one 76,3% wszystkich podmiotów tego sektora. Następnymi w kolejności są spółki handlowe. Pozostałe podmioty gospodarcze nie wykazują wyraźnych trendów.

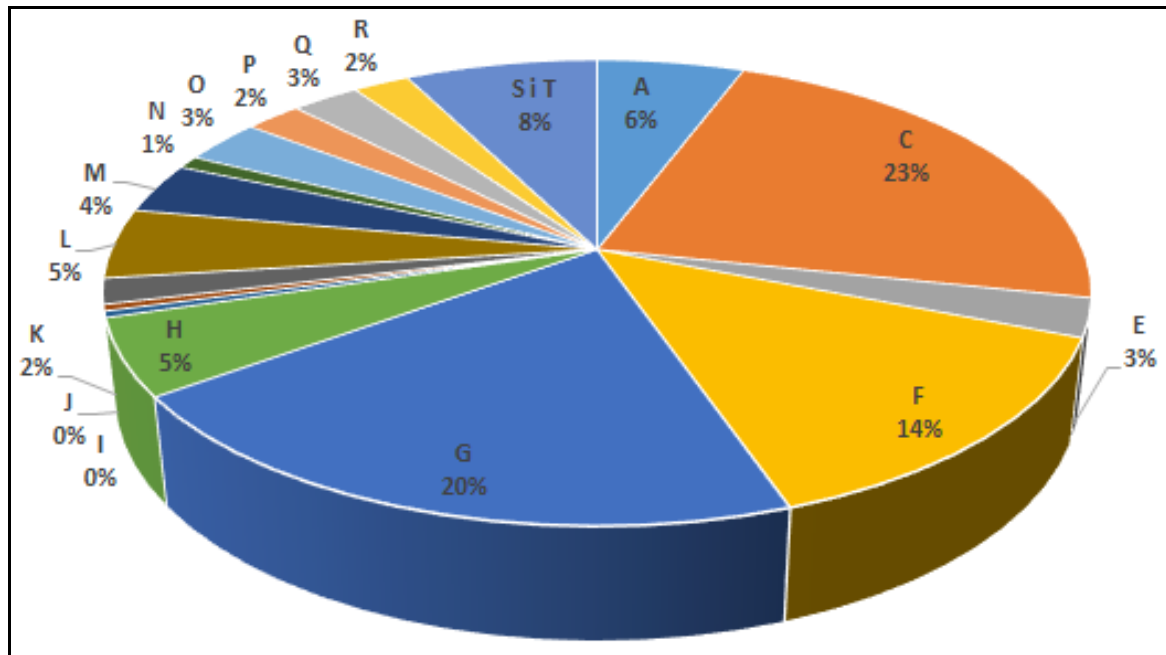
Strukturę działalności gospodarczej prowadzonej w Gminie Morzeszczyn zarówno w sektorze publicznym jak i prywatnym, prezentuje tabela 2 oraz wykres 1.

Tabela 2. Podmioty gospodarcze działające na terenie Gminy Morzeszczyn w latach 2008 – 2014

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
podmioty gospodarki narodowej ogółem	190	201	216	214	223	225	226
sektor publiczny - ogółem	10	10	11	11	11	11	11
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	7	7	7	7	7	7	7
sektor prywatny - ogółem	180	191	205	203	212	214	215
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	145	151	160	156	162	164	164
spółki handlowe	12	16	16	18	17	17	18
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	3	3	3	6	6	6	7
spółdzielnie	1	1	1	1	1	1	1
stowarzyszenia i organizacje społeczne	8	7	7	7	7	7	7
fundacje	1	1	1	1	1	1	1

Źródło: Dane GUS

Wykres 1. Podmioty gospodarcze wg sektora własności w latach 2008-2014

Źródło: GUS

Prywatna działalność gospodarcza prowadzona w Gminie Morzeszczyn koncentruje się na przetwórstwie przemysłowym, handlu hurtowym i detalicznym oraz budownictwie.

Legenda:

A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	Górnictwo i wydobywanie
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne
P	Edukacja

Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S	Pozostała działalność usługowa

6. Inwentaryzacja wyrobów azbestowych na terenie Gminy

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, wyroby zawierające azbest wykorzystuje się w sposób niestwarzający zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi w terminie do dnia 31 grudnia 2032 r.

W celu sukcesywnego eliminowania wyrobów azbestowych z terenu Gminy niezbędne jest opracowanie programu usuwania azbestu. Pierwszym etapem jest przeprowadzenie inwentaryzacji wyrobów azbestowych zlokalizowanych na terenie Gminy.

Obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa zobowiązują właścicieli, zarządców lub użytkowników wieczystych nieruchomości do:

- przedłożenia „Informacji o wyrobach zawierających azbest” odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, bądź marszałkowi województwa w przypadku przedsiębiorcy (Wzór informacji stanowi załącznik do Programu).
- przeprowadzenia kontroli stanu tych wyrobów i sporządzenia oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest (Wzór informacji stanowi załącznik do Programu).
- od lipca do sierpnia 2015 r. na terenie Gminy przeprowadzono inwentaryzację wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury oraz oceny stanu tych wyrobów w celu określenia stopnia pilności.

Tabela 3. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest w poszczególnych miejscowościach Gminy Morzeszczyn wraz z określeniem stopnia pilności

MIEJSCOWOŚĆ	NR OBRĘBU EWIDENCYJNEGO	RODZAJ ZABUDOWY	NAZWA, RODZAJ WYROBU	ILOŚĆ WYROBÓW (m ²)	STOPIEŃ PILNOŚCI
OSOBY FIZYCZNE					
Razem BIELSK	0001	S, ST, I, M, G	płyta falista	3 196	III
Razem BORKOWO	0002	I, S, G, M	płyta falista	1 650	III
Razem BRZEŻNO	0002	M, I, S, G, ST	płyta falista	1 010	III
Razem DZIERŻĄŻNO	0003	M, I, S, G,	płyta falista	5 578	III
Razem GAŚIORKI	0004	M, I, S, G, ST	płyta falista	11 671	III

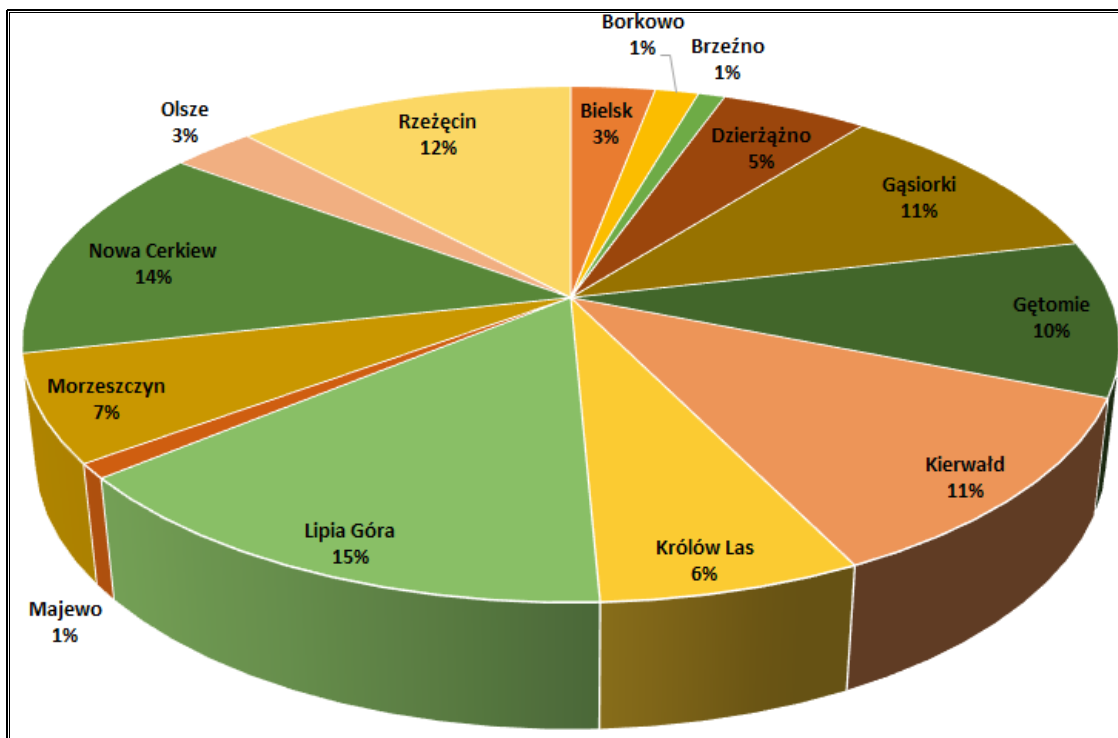
MIEJSCOWOŚĆ	NR OBRĘBU EWIDENCYJNEGO	RODZAJ ZABUDOWY	NAZWA, RODZAJ WYROBU	ILOŚĆ WYROBÓW (m ²)	STOPIEŃ PILNOŚCI
Razem GĘTOMIE	0005	M, I, S, G, ST	plyta falista	10 551	III
Razem KIERWAŁD	0006	M, I, S, G, ST	plyta falista	12 556	III
Razem KRÓLÓW LAS	0007	M, I, S, G,	plyta falista	7 078	III
Razem LIPIA GÓRA	0008	M, I, S, G, ST	plyta falista	15 840	III
Razem MAJEWO	0004	M, S, G	plyta falista	1 007	III
Razem MORZESZCZYN	0009	M, I, S, G, ST	plyta falista	7 226	III
Razem NOWA CERKIEW	0010	M, I, S, G, ST	plyta falista	14 768	III
Razem OLSZE	0002	M, I, G, ST	plyta falista	3 130	III
Razem RZEŻĘCIN	0011	M, I, S, G, ST	plyta falista	12 855	III
RAZEM GMINA MORZESZCZYN				108 116	III

Źródło: Ankiety sporządzone na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji

MIEJSCOWOŚĆ	ADRES	NR OBRĘBU EWIDENCYJNEGO	RODZAJ ZABUDOWY	NAZWA, RODZAJ WYROBU	ILOŚĆ WYROBÓW (mb)	STOPIEŃ PILNOŚCI
Bielsk			Inny	rury i złącza azbestowo cementowe	300	III
Dzierżąžno			Inny	- wodociąg	500	III
RAZEM					800	III

Źródło: Dane Urzędu Gminy Morzeszczyn

Wyniki pełnej inwentaryzacji przeprowadzonej na terenie Gminy Morzeszczyn w 2015 r. z podziałem na poszczególne działki ewidencyjne w danych obrębach ewidencyjnych przedstawiono w załączniku nr 7 do niniejszego opracowania.

Wykres 2. Ilość wyrobów azbestowych na posesjach osób fizycznych w poszczególnych miejscowościach Gminy Morzeszczyn (w m²)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji

Z danych przedstawiony w tabeli nr 3 oraz na wykresie nr 2, wynika, że najwięcej wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowano w 2015 roku w miejscowości Lipia Góra, bo aż 15% łącznej ilości wyrobów azbestowych z terenu Gminy Morzeszczyn. Niewiele mniej wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowano w miejscowości Nowa Cerkiew - 14% łącznej ilości wyrobów azbestowych z terenu Gminy. Najmniej wyrobów zawierających azbest zaobserwowano w miejscowościach Borkowo, Brzeźno oraz Majewo, bo jedyne po 1% łącznej ilości wyrobów azbestowych z terenu Gminy.

Różne źródła podają masę 1m² wyrobów zawierających azbest od 10 do 17 kg. Masa ta uzależniona jest od rodzaju wyrobu, jego gęstości itp. Według wskaźników zamieszczonych na stronie www.bazaazbestowa.pl 1m² płyty azbestowej płaskiej bądź falistej waży 11 kg. Na tej podstawie wyliczono masę wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie Gminy Morzeszczyn, gdzie wszystkie zinwentaryzowane wyroby to właśnie płyta azbestowa falista. Według informacji Urzędu Gminy brak jest na terenie Gminy Morzeszczyn dróg utwardzanych odpadami zawierającymi azbest. Azbest występuje natomiast w wodociągu podziemnym – 800 mb. Zgodnie z wskaźnikami zamieszczonymi na stronie <http://www.bazaazbestowa.gov.pl>, 1 m rur azbestowo-cementowych waży 40 kg. Na tej podstawie wyliczono masę azbestu zlokalizowanego w wodociągu podziemnym na 32 Mg. Zgodnie z obowiązującymi przepisami rury azbestowo-cementowe mogą być

pozostawione w ziemi w przypadku, gdy ich usytuowanie nie naraża na kontakt z azbestem przy czynnościach obsługowych użytkowanych instalacji infrastrukturalnych, w szczególności gdy rury azbestowo-cementowe są położone poniżej użytkowanych instalacji. Pozostawienie w ziemi, w przypadku spełnienia ww. warunków, rur azbestowo-cementowych wymaga oczyszczenia z wyrobów zawierających azbest miejsc usytuowania studzienek rewizyjnych i innych elementów infrastruktury, gdzie jest możliwy kontakt człowieka z wyrobami zawierającymi azbest. Ponadto miejsca te należy oznakować zgodnie z wzorem określonym w rozporządzeniu (wzór oznakowania stanowi załącznik do programu). Oznakowanie rur azbestowo-cementowych umieszcza się na stałych elementach nadpoziomowych instalacji. Zgodnie z przeprowadzoną inwentaryzacją wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Morzeszczyn zlokalizowanych jest:

- 108 116 m² (1 189,28 Mg) płyt azbestowych o III stopniu pilności,
- 800 m (32 Mg) rur i złączy azbestowo-cementowych w wodociągu o III stopniu pilności.

Stopień pilności I - występuje konieczność podjęcia działań, polegających na wymianie lub naprawie ocenianego wyrobu najszybciej, jak to jest możliwe,

Stopień pilności II - konieczność powtórzenia oceny w ciągu 1 roku,

Stopień pilności III - konieczność powtórzenia oceny technicznej w ciągu 5 lat.

Suma wszystkich wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Morzeszczyn:

1 221,28 Mg

Wszystkie inwentaryzowane wyroby azbestowe zlokalizowane na terenie Gminy Morzeszczyn kwalifikują się do ponownej oceny za 5 lat. W związku z czym Gmina ma odpowiednią ilość czasu, aby pozyskać fundusze i zaplanować działania zmierzające do systematycznego usuwania wyrobów zawierających azbest. Niezależnie od stopnia pilności wszystkie wyroby zlokalizowane na terenie Gminy Morzeszczyn zawierające azbest muszą zostać usunięte do 2032 r.

7. Harmonogram działań w zakresie azbestu

Tabela 4. Harmonogram działań w zakresie azbestu

Zadanie	Sposób wykonania	Czas wykonania
Gromadzenie informacji o ilościach, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie jej do Marszałka Województwa	Przeprowadzona inwentaryzacja pozwala na oszacowanie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy. Gromadzenie informacji o występowaniu wyrobów zawierających azbest z wykorzystaniem narzędzia informatycznego http://www.bazaazbestowa.gov.pl ;	Inwentaryzacja na terenie Gminy Morzeszczyn została przeprowadzona od lipca do sierpnia 2015 r. Gromadzenie zebranych danych w bazie azbestowej i przekazywanie ich marszałkowi województwa to zadanie ciągłe, aż do zebrania pełnych danych na temat występowania wyrobów zawierających azbest.
Edukacja społeczeństwa Gminy	<ul style="list-style-type: none"> - Ulotki informacyjne. - Spotkanie z władzami Gminy. - Zamieszczanie informacji na stronie internetowej oraz w siedzibie Urzędu Gminy. - Inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem azbestu. 	Zadanie ciągłe, aż do usunięcia wyrobów zawierających azbest 2013-2032
Systematyczne usuwanie wyrobów zawierających azbest	<ul style="list-style-type: none"> - Zadanie władz Gminy oraz mieszkańców w celu usunięcia wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy. - Terminy usuwania winny być ustalone wg stopnia pilności określonego na podstawie okresowej oceny wyrobów. -Usuwanie azbestu z wykorzystaniem pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w Programie usuwania azbestu. 	Zadanie ciągłe, aż do usunięcia wyrobów zawierających azbest 2013-2032
Monitorowanie wykonania założeń Programu usuwania azbestu	<ul style="list-style-type: none"> - Nadzór nad usuwaniem wyrobów zawierających azbest oraz prawidłowością realizacji zadań i sposobami postępowania z odpadami zawierającymi azbest. - Współpraca z organami kontrolnymi. 	Zadanie ciągłe, aż do usunięcia wyrobów zawierających azbest 2013-2032

8. Szacowany koszt usunięcia wyrobów azbestowych z terenu Gminy

W celu ustalenia szacunkowych kosztów usunięcia wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Morzeszczyn, wzięto pod uwagę ceny proponowane przez firmy zlokalizowane na terenie województwa pomorskiego zweryfikowane w bazie azbestowej. Wybranie firmy położonej najbliżej miejsca gdzie zlokalizowany jest azbest przeznaczony do usunięcia pozwoli zaoszczędzić na kosztach transportu.

Orientacyjne ceny proponowane przez firmy z terenu województwa pomorskiego wahały się:

od 12 zł do 25 zł za 1m² wyrobów zawierających azbest

Powyższa cena obejmuje:

- demontaż wyrobów zawierających azbest,
- pakowanie i transport wyrobów zawierających azbest,
- przekazanie do unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest.

Wszystkie firmy zarejestrowane w bazie azbestowej posiadają wszystkie niezbędne decyzje administracyjne w zakresie prowadzonej działalności. Prace z azbestem wykonywane są z zachowaniem wymagań bhp i ochrony środowiska. Podmioty te wystawią niezbędne dokumenty potwierdzające demontaż azbestu zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz właściwe zagospodarowanie powstałych w wyniku demontażu odpadów.

Koszt usunięcia zależy przede wszystkim od:

- rodzaju wyrobu zawierającego azbest,
- lokalizacji wyrobu zawierającego azbest,
- całkowitej powierzchni wyrobu zawierającego azbest.

Biorąc pod uwagę ilość wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie Gminy Morzeszczyn można oszacować średni koszt usunięcia tych wyrobów:

- **Od 1 297 392 zł do 2 702 900 zł w zależności od wybranej firmy i proponowanej ceny.**

Można więc oszacować średni koszt usunięcia wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Morzeszczyn na około 2,0 mln zł.

9. Finansowanie

Zgodnie z zapisami „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terytorium Polski” oraz „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” koszty usuwania wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwiania odpadów spoczywa na właścicielach nieruchomości, na których jest on zlokalizowany.

ŚRODKI GMINNE

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2013 poz. 1232 z póź. zm.) samorzady mają możliwości prawne, aby przeznaczać pieniądze dla mieszkańców w formie dotacji na inwestycje ekologiczne. Gminy i powiaty mogą podejmować uchwały określające zasady udzielania dotacji celowej, a w szczególności kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania oraz trybu postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposobu jej rozliczania. Ustawa ustaliła obowiązującą formę umowy dla udzielenia dotacji. Jej stronami są: jednostka samorządu terytorialnego oraz podmiot, któremu dotacja ma być udzielona. Jeśli dotacja stanowi pomoc publiczną lub pomoc de minimis jej udzielenie następuje z uwzględnieniem warunków dopuszczalności tej pomocy określonych w przepisach prawa Unii Europejskiej.

WOJEWÓDZKIE FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Poszczególne Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki wodnej oferują wsparcie dofinansowania bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest zgodnie z uchwalanymi każdego roku priorytetami działalności. Forma i zakres wsparcia, a także uprawnieni do ubiegania się o dofinansowanie różnią się w zależności od obowiązujących zasad w każdym z wojewódzkich funduszy. Niezbędnym warunkiem pozyskiwania środków finansowych z funduszy ochrony środowiska na działania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest jest posiadanie rzetelnie wykonanej aktualnej inwentaryzacji oraz programu usuwania wyrobów zawierających azbest.

Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku: <http://www.wfosigw.gda.pl/>

BUDŻET PAŃSTWA

Źródłami finansowania usuwania azbestu są środki budżetu państwa pozostające w dyspozycji Ministra Gospodarki, środki własne właścicieli obiektów budowlanych, środki własne inwestorów prywatnych, środki funduszy ochrony środowiska, środki pomocowe Unii Europejskiej, środki własne jednostek samorządowych oraz kredyty. W ramach środków budżetu państwa pozostających w dyspozycji Ministra Gospodarki planowane jest

finansowanie zadań wspierających realizację Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu w latach 2009-2032.

BANK

Bank Ochrony Środowiska S.A. jest uniwersalnym bankiem komercyjnym specjalizującym się w finansowaniu przedsięwzięć proekologicznych. BOŚ współpracuje z polskimi i zagranicznymi instytucjami finansowymi, w tym funduszami i fundacjami działającymi na rzecz ochrony środowiska. Dzięki temu oferuje szeroką gamę kredytów. Zadania z zakresu usuwania wyrobów zawierających azbest mogą być finansowane poprzez udzielanie kredytów.

10. Baza azbestowa

Baza azbestowa jest to narzędzie do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest. Baza jest prowadzona przez Ministerstwo Gospodarki i stanowi jedno z narzędzi monitorowania realizacji zadań wynikających z Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032. Baza jest dostępna na stronie internetowej pod adresem <http://www.bazaazbestowa.gov.pl/>. Baza wyrobów i odpadów zawierających azbest jest narzędziem do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest. Dane inwentaryzacyjne wprowadzają urzędy gminne i urzędy marszałkowskie po zalogowaniu. Korzystanie z niej jest bezpłatne.

Ogólnodostępne są zbiory zawierające informacje o:

- firmach uprawnionych do wykonywania prac w kontakcie z azbestem - zbiór „Firmy”
- składowiskach odpadów zawierających azbest - zbiór „Składowiska”
- obowiązujących aktach prawnych dotyczących problematyki azbestu - zbiór „Akty prawne”
- sposobie przedkładania informacji o posiadanych wyrobach zawierających azbest przez ich właścicieli - zbiór „Słownik”
- definicjach stosowanych pojęć - zbiór „Słownik”
- stosowanych przelicznikach ilościowych - zbiór „Słownik”

W zakładce „Pliki do pobrania” umieszczono dokumenty, publikacje książkowe – poradniki, filmy przybliżające problematykę związaną z usuwaniem wyrobów azbestowych od strony praktycznej i finansowej.

Tabela 5. Podmioty z terenu województwa pomorskiego zajmujące się tematyką azbestu w różnym zakresie

Lp.	Nazwa podmiotu	Praca z azbestem	Transport odpadów zaw. azbest	Identyfikacja azbestu w wyrobach	Oznaczenie zawartości azbestu	Szkolenia i inne	Programy, inne
1	ZAKŁAD BUDOWLANY „JANEK” IRENEUSZ MIELEWCZYK					X	X
2	ASUP GmbH					X	X
3	PBR Budex S.C.	X	X				
4	DACHBUD POKRYCIA DACHOWE ŁUKASZ KOTLARZ	X	X				
5	RICHERT KATARZYNA RICHERT	X	X		X		
6	FHU D.K CONSTRUCTION Damian Kruth	X	X				
7	PPH Stalprofil Henryk Mejna	X	X				
8	PUH NASZ-DACH Kazimierz Mejer	X					
9	PPUH JARBUD Rafał Nowak	X	X				
10	P.P.U. Naj-Bud Łukasz Meyer	X	X				
11	INVEST DACH Rafał Stenzel	X					
12	Firma Handlowo-Uslugowa Marek Szczesny	X	X				
13	EKOSTRATEG					X	X
14	7&7 ASBESTOS Sp. z o.o.	X	X	X	X		X
15	MaxMed Z.U.H.	X	X	X	X	X	X
16	WYSOCCY Wiesław Wysocki Mirosław Wysocki S.J	X	X				
17	P.H.U. PAMIR MACIEJ STRZESZYŃSKI	X	X		X	X	X
18	Zakład Usługowy Jacek Kukliński	X					
19	STOLBUD Usługi blacharsko dekarские Michał Stolarz	X	X				
20	PHU PERFEKT	X	X		X	X	X

Lp.	Nazwa podmiotu	Praca z azbestem	Transport odpadów zaw. azbest	Identyfikacja azbestu w wyrobach	Oznaczenie zawartości azbestu	Szkolenia i inne	Programy, inne
	MONIKA STOLARZ						
21	Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdańsku				X		
22	Centrum Kształtowania Środowiska SANTE				X		
23	Pomorskie Centrum Badań i Technologii Środowiska - POMCERT	X		X	X	X	X
24	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	X	X				
25	EK-BUD II U.H.P. Jakub Rostanowski	X	X				
26	IZOL-DACH Janusz Gleba	X	X				
27	Techno-Service S.A. Pracownia Ochrony Środowiska	X			X		
28	ALBEKO Sieger Sp. Jawna	X	X				
29	PHU POLDACH S.C. SUPIŃSKI JACEK, SUPIŃSKI PIOTR	X	X				
30	Zakład Robót Ogólnobudowlanych Stanisław Repiński	X	X				
31	King Sommer sp.j.	X	X				
32	Przedsiębiorstwo Usługowo Produkcyjne WAKRO	X					
33	Przedsiębiorstwo Budowlane RECON sp z o.o.	X	X				
34	Port Service Sp. z o.o.	X	X				
35	Przedsiębiorstwo Budowlane TEAM	X	X				
36	Przedsiębiorstwo Robót Sanitarno-Porządkowych S.A.		X				
37	PPB Braspol	X					

Zgodnie z danymi dostępnymi na stronie bazy azbestowej obecnie na terenie kraju zlokalizowane są 54 składowiska odpadów azbestowych w tym 2 są to składowiska

zakładowe, 19 składowisk jest zamkniętych, a pozostałe są ogólnodostępne. W planach jest budowa 4 kolejnych składowisk odpadów azbestowych.

11. Podsumowanie

Od 1997 r. w na terenie Polski obowiązuje zakaz produkcji, handlu oraz stosowania wyrobów zawierających azbest. Zakaz taki wprowadzono ustawą z 19 czerwca 1997r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004r. Nr 3, poz.20 z późn. zm.). Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest wyroby zawierające azbest wykorzystuje się w sposób niestwarzający zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi w terminie do 31 grudnia 2032 r.

Ze względu na zagrożenie jakie niesie ze sobą obecność włókien azbestowych w środowisku opracowany został krajowy „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”. Program powstał w wyniku przyjęcia Rezolucji Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19 czerwca 1997 r. w sprawie wycofywania azbestu z gospodarki, a także realizacji ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest oraz „Narodowego Programu Przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej”, przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 26 kwietnia 2000 r.

Usunięcie azbestu z terenu Polski do 2032 r. jest to jedno z głównych zadań w zakresie gospodarki odpadami władz na każdym szczeblu: krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Azbest jest praktycznie niezniszczalny, zaś groźny dla zdrowia jest wtedy, gdy jego elementarne włókna znajdują się we wdychanym powietrzu. Azbest zabezpieczony w sposób uniemożliwiający uwalnianie się włókien do powietrza nie stanowi żadnego zagrożenia dla zdrowia. Warunkiem podjęcia działań specjalistycznych w celu zmniejszenia wpływu azbestu na środowisko jest jego identyfikacja i lokalizacja w obiekcie oraz ocena stanu technicznego wyrobu i ryzyka emisji pyłu. Przed przystąpieniem do prac remontowych, renowacji lub demontażu, o ile inwestor i wykonawca nie mają całkowitej pewności, czy we wspomnianych częściach budynku nie został zastosowany azbest, należy przeprowadzić laboratoryjne badania identyfikacyjne wyrobu, żeby stwierdzić, czy występuje azbest i jaki jest jego rodzaj.

Decyzję o usunięciu azbestu podejmuje właściciel lub zarządca obiektu. Właściciel (zarządca), który podjął decyzję o podjęciu prac naprawczych powinien je zgłosić właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej. Odpady azbestu po

wytworzeniu muszą zostać przetransportowane do miejsc unieszkodliwiania. Odpady zawierające azbest powinny być składowane na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne albo na podziemnych składowiskach odpadów niebezpiecznych. Podmioty podejmujące się prac związanych z azbestem od usuwania poprzez transport, aż po unieszkodliwianie odpadów muszą mieć stosowne zezwolenia właściwych organów. Natomiast wszystkie prace z tym związane winny być prowadzone z zachowaniem przepisów bhp i ochrony środowiska. W celu sukcesywnego eliminowania wyrobów azbestowych z terenu Gminy niezbędne jest opracowanie programu usuwania azbestu. Pierwszym etapem jest przeprowadzenie inwentaryzacji wyrobów azbestowych zlokalizowanych na terenie Gminy.

Od lipca do sierpnia 2015 r. na terenie Gminy Morzeszczyn przeprowadzono inwentaryzację wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury oraz oceny stanu tych wyrobów w celu określenia stopnia pilności.

Biorąc pod uwagę ilość wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie Gminy Morzeszczyn można oszacować średni koszt usunięcia tych wyrobów na około 2,0 mln zł.

Dane z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest należy wprowadzić do bazy azbestowej. Baza azbestowa jest to narzędzie do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest. Baza jest prowadzona przez Ministerstwo Gospodarki i stanowi jedno z narzędzi monitorowania realizacji zadań wynikających z Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032. Baza jest dostępna na stronie internetowej pod adresem <http://www.bazaazbestowa.gov.pl/>.

Rzetelna inwentaryzacja i opracowanie niniejszego dokumentu pozwoliło na określenie skali zjawiska występowania azbestu na terenie Gminy Morzeszczyn. Dzięki temu możliwe będzie zaplanowanie i realizacja przedsięwzięć zmierzających do systematycznego usuwania wyrobów azbestowych zlokalizowanych na terenie Gminy. Postępowanie zgodnie z założeniami Programu usuwania azbestu oraz bieżące monitorowanie realizacji jego założeń pozwoli w bezpieczny sposób i w wymaganym terminie usunąć z terenu Gminy wyroby zawierające azbest.

12. Spis tabel

Tabela 1. Struktura demograficzna Gminy w latach 2008 – 2014	41
Tabela 2. Podmioty gospodarcze działające na terenie Gminy Morzeszczyn w latach 2008 – 2014	42
Tabela 3. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest w poszczególnych miejscowościach Gminy Morzeszczyn wraz z określeniem stopnia pilności	44
Tabela 4. Harmonogram działań w zakresie azbestu.....	48
Tabela 5. Podmioty z terenu województwa pomorskiego zajmujące się tematyką azbestu w różnym zakresie	52

13. Spis rysunków

Rysunek 1. Dach pokryty azbestową płytą falistą	30
Rysunek 2. Lokalizacja Gminy Morzeszczyn	40

14. Spis wykresów

Wykres 1. Podmioty gospodarcze wg sektora własności w latach 2008-2014	43
Wykres 2. Ilość wyrobów azbestowych na posesjach osób fizycznych w poszczególnych miejscowościach Gminy Morzeszczyn (w m ²).....	46

15. Załączniki

ZAŁĄCZNIK NR 1. WZÓR OZNAKOWANIA INSTALACJI LUB URZĄDZEŃ ZAWIERAJĄCYCH AZBEST ORAZ RUR AZBESTOWO-CEMENTOWYCH.
ZAŁĄCZNIK NR 2. WZÓR OZNAKOWANIA DRÓG UTWARDZONYCH ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST PRZED WEJŚCIEM.
ZAŁĄCZNIK NR 3. WZÓR INFORMACJI O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST.
ZAŁĄCZNIK NR 4. OCENA STANU I MOŻLIWOŚCI BEZPIECZNEGO UŻYTKOWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
ZAŁĄCZNIK NR 5. WZÓR KARTY EWIDENCJI ODPADU
ZAŁĄCZNIK NR 6. WZÓR KARTY PRZEKAZANIA ODPADU
ZAŁĄCZNIK NR 7. INWENTARYZACJA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY MORZESZCZYN WRAZ Z OKREŚLENIEM STOPNIA PILNOŚCI

16. Słownik pojęć

ADR- (fr. L' Accord européen relatif au transport international des marchandises Dangereuses par Route) to międzynarodowa konwencja dotycząca drogowego przewozu towarów i ładunków niebezpiecznych, sporządzona w Genewie dnia 30 września 1957 r. Została ratyfikowana przez Państwo Polskie w 1975 r. Przepisy umowy ADR są nowelizowane w cyklu dwuletnim. Umowa obowiązuje obecnie w 46 krajach.

Gospodarowanie odpadami – zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów, w tym również nadzór nad takimi działaniami oraz nad miejscami unieszkodliwiania odpadów.

Magazynowanie odpadów – czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwianiem.

Megagram - pochodna jednostka masy w układzie SI (także pochodna jednostka masy w stosowanym dawniej układzie CGS), symbol Mg, równa jednemu milionowi gramów (1 000 000 g), popularna nazwa - tona.

Mikrometr - (symbol: μm) – podwielokrotność metra, podstawowej jednostki długości w układzie SI. Jest to jedna milionowa metra, czy inaczej, jedna tysięczna milimetra. Jeden mikrometr równa się zatem 10^{-6} m.

MTT (Microwave Thermal Treatment) - technologia unieszkodliwiania termicznego azbestu. Metoda ta polega na termicznej destrukcji niebezpiecznych włókien azbestowych poprzez ich nagrzewanie energią mikrofalową.

Nanometr - (symbol: nm) – podwielokrotność metra, podstawowej jednostki długości w układzie SI. Jest to jedna miliardowa metra czyli jedna milionowa milimetra. Jeden nanometr równa się zatem 10^{-9} m.

Posiadacz odpadów – każdy, kto faktycznie włada odpadami (wytwórca odpadów, inna osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna), z wyłączeniem prowadzącego działalność w zakresie transportu odpadów; domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości.

Pył respirabilny – frakcja pyłu o cząstkach mniejszych od 1 μm .

Składowisko odpadów – obiekt budowlany przeznaczony do składowania odpadów.

Termiczne przekształcanie odpadów – spalanie odpadów przez ich utlenianie, inne procesy termicznego przekształcania odpadów, w tym pirolizę, zgazowanie i proces plazmowy, o ile substancje powstające podczas tych procesów termicznego przekształcania odpadów są następnie spalane.

Unieszkodliwianie odpadów – poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych określonym w załączniku nr 6 do ustawy w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

Wytwórca odpadów – każdy, którego działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów, oraz każdy, kto przeprowadza wstępne przetwarzanie, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów.

ZAŁĄCZNIK NR 1. WZÓR OZNAKOWANIA INSTALACJI LUB URZĄDZEŃ ZAWIERAJĄCYCH AZBEST ORAZ RUR AZBESTOWO-CEMENTOWYCH

Pomieszczenie zawiera azbest*

* Tylko w przypadku oznakowania pomieszczenia w związku z brakiem możliwości trwałego umieszczenia oznakowania na instalacji lub urządzeniu zawierającym azbest.

Wszystkie instalacje lub urządzenia zawierające azbest oraz rury azbestowo-cementowe powinny być oznakowane w następujący sposób:

- 1) oznakowanie zgodne z podanym wzorem powinno mieć wymiary: co najmniej 5 cm wysokości (H) i $\frac{1}{2}H$ szerokości;
- 2) oznakowanie powinno składać się z:
 - a) części górnej ($h = 40\% H$) zawierającej literę "a" w białym kolorze na czarnym tle,
 - b) części dolnej ($60\% H$) zawierającej standardowy napis w białym lub czarnym kolorze na czerwonym tle; napis powinien być wyraźnie czytelny;
- 3) jeżeli wyrób zawiera krokidolit, standardowo stosowany zwrot "zawiera azbest" powinien być zastąpiony zwrotem "zawiera krokidolit/azbest niebieski".

ZAŁĄCZNIK NR 2. WZÓR OZNAKOWANIA DRÓG UTWARDZONYCH ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST PRZED WEJŚCIEM W ŻYCIE USTAWY Z DNIA 19 CZERWCA 1997 R. O ZAKAZIE STOSOWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST, ALE NIEZABEZPIECZONYCH TRWALE PRZED EMISJĄ WŁÓKIEN AZBESTU

Wszystkie drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu, powinny być oznakowane w następujący sposób:

- 1) oznakowanie zgodne z podanym wzorem powinno mieć wymiary: co najmniej 30 cm wysokości (H) i $\frac{1}{2}H$ szerokości;
- 2) oznakowanie powinno składać się z:
 - a) części górnej ($h = 40\% H$) zawierającej literę "a" w białym kolorze na czarnym tle,
 - b) części dolnej ($60\% H$) zawierającej standardowy napis w białym lub czarnym kolorze na czerwonym tle; napis powinien być wyraźnie czytelny.

ZAŁĄCZNIK NR 3. WZÓR INFORMACJI O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾

1. Nazwa miejsca/urządzenia/instalacji, adres²⁾:

.....
.....
.....

2. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest – imię i nazwisko lub nazwa i adres:

.....
.....
.....

3. Rodzaj zabudowy³⁾:

.....

4. Numer działki ewidencyjnej⁴⁾:

.....

5. Numer obrębu ewidencyjnego⁴⁾:

.....

6. Nazwa, rodzaj wyrobu⁵⁾:

.....
.....
.....

7. Ilość posiadanych wyrobów⁶⁾:

.....

8. Stopień pilności⁷⁾:

.....

9. Zaznaczenie miejsca występowania wyrobów⁸⁾:

a) nazwa i numer dokumentu:

.....

b) data ostatniej aktualizacji:

.....

10. Przewidywany termin usunięcia wyrobów:

.....

11. Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia⁶⁾:

.....
(podpis)

.....
data

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uznaje się każdy wyrób zawierający wagowo 0,1 % lub więcej azbestu.

²⁾ Adres faktycznego miejsca występowania azbestu należy uzupełnić w następującym formacie: województwo, powiat, gmina, miejscowość, ulica, numer nieruchomości.

³⁾ Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno-gospodarczy, inny.

⁴⁾ Należy podać numer działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego faktycznego miejsca występowania azbestu.

⁵⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

– płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,

- płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- rury i złącza azbestowo-cementowe pozostawione w ziemi,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- drogi zabezpieczone (drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia

19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, po trwałym zabezpieczeniu przed emisją włókien azbestu),

- drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu,

– inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura; podać jakie.

⁶⁾ Ilość wyrobów zawierających azbest należy podać w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (kg, m², m³, m.b., km).

⁷⁾ Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 oraz z 2010 r. Nr 162, poz. 1089).

⁸⁾ Nie dotyczy osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami. Należy podać nazwę i numer dokumentu oraz datę jego ostatniej aktualizacji, w którym zostały oznaczone miejsca występowania wyrobów zawierających azbest, w szczególności planu sytuacyjnego terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest, dokumentacji technicznej.

ZAŁĄCZNIK NR 4. OCENA STANU I MOŻLIWOŚCI BEZPIECZNEGO UŻYTKOWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Nazwa miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

.....

Adres miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

.....

Rodzaj zabudowy¹⁾:

.....

.. Numer działki ewidencyjnej²⁾:

.....

Numer obrębu ewidencyjnego²⁾:

.....

Nazwa, rodzaj wyrobu³⁾:

.....

Ilość wyrobów⁴⁾:

.....

.....
Data sporządzenia poprzedniej oceny⁵⁾:

.....

Grupa/ nr	Rodzaj i stan wyrobu	Punkty	Ocena
1	2	3	4
I	Sposób zastosowania azbestu		
1	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)	30	
2	Tynk zawierający azbest	30	
3	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1 000 kg/m ³)	25	
4	Pozostałe wyroby z azbestem (np. pokrycia dachowe, elewacyjne)	10	
II	Struktura powierzchni wyrobu z azbestem		
5	Duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien	60	
6	Niewielkie uszkodzenia powierzchni (rysy, odpryski, załamania), naruszona struktura włókien	30	
7	Ścisła struktura włókien przy braku warstwy zabezpieczającej lub jej dużych ubytkach	15	
8	Warstwa zabezpieczająca bez uszkodzeń	0	
III	Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem		
9	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac	30	
10	Wyrób bezpośrednio dostępny (do wysokości 2 m)	15	

11	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	10	
12	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania lub czynniki atmosferyczne	10	
13	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne	0	
IV	Miejsce usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych		
14	Bezpośrednio w pomieszczeniu	30	
15	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem	25	
16	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)	25	
17	Na zewnątrz obiektu (np. tynk)	20	
18	Elementy obiektu (np. osłony balkonowe, filarki międzyokienne)	10	
19	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	5	
20	Bez kontaktu z pomieszczeniem (np. na dachu odizolowanym od pomieszczeń mieszkalnych)	0	
V	Wykorzystanie miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej		
21	Regularne przez dzieci, młodzież lub sportowców	40	
22	Stale lub częste (np. zamieszkanie, miejsce pracy)	30	
23	Czasowe (np. domki rekreacyjne)	15	
24	Rzadkie (np. strychy, piwnice, komórki)	5	
25	Nieużytkowane (np. opuszczone zabudowania mieszkalne lub gospodarskie, wyłączone z użytkowania obiekty, urządzenia lub instalacje)	0	
SUMA PUNKTÓW OCENY			
STOPIEŃ PILNOŚCI			

UWAGA: W każdej z pięciu grup arkusza należy wskazać co najmniej jedną pozycję. Jeśli w grupie zostanie wskazana więcej niż jedna pozycja, sumując punkty z poszczególnych grup, należy uwzględnić tylko pozycję o najwyższej punktacji w danej grupie. Sumaryczna liczba punktów pozwala określić stopień pilności:

- Stopień pilności I od 120 punktów - wymagane pilnie usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie
- Stopień pilności II od 95 do 115 punktów - wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku
- Stopień pilności III do 90 punktów - wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat

.....
Oceniający
(nazwisko i imię)

.....
Właściciel/Zarządca
(podpis)

.....
(miejscowość, data)

.....
(adres lub pieczęć z adresem)

Objaśnienia:

- 1) Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, inny.
- 2) Należy podać numer obrębu ewidencyjnego i numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu.
- 3) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
 - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
 - płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
 - rury i złącza azbestowo-cementowe,
 - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
 - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
 - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
 - szczeliwa azbestowe,
 - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
 - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
 - papier, tektura,
 - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura, podać jakie.
- 4) Ilość wyrobów azbestowych podana w jednostkach masy (Mg) oraz w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (m², m³, mb).
- 5) Należy podać datę przeprowadzenia poprzedniej oceny; jeśli jest to pierwsza ocena, należy wpisać „pierwsza ocena”.

ZAŁĄCZNIK NR 5. WZÓR KARTY EWIDENCJI ODPADU

KARTA EWIDENCJI ODPADÓW ^{1), 2)}										Nr karty		Rok kalendarzowy	
Kod odpadu ³⁾													
Rodzaj odpadu ³⁾													
Procentowa zawartość PCB w odpadzie ⁴⁾													
Posiadacz odpadów ⁵⁾													
Nr rejestrowy ⁶⁾		NIP ⁷⁾			REGON ⁷⁾								
Adres posiadacza odpadów ⁸⁾													
Województwo		Gmina		Miejscowość		Telefon służbowy		E-mail					
Ulica		Nr domu		Nr lokalu		Kod pocztowy							
Miejsce prowadzenia działalności ⁹⁾													
Województwo		Gmina		Miejscowość		Telefon służbowy		E-mail					
Ulica		Nr domu		Nr lokalu		Kod pocztowy							
Działalność w zakresie: ¹⁰⁾		W ☐		Zb ☐		Od ☐		Un ☐		W ☐			
Miesiąc	Masa wytworzonych odpadów [Mg] ^{11) 12)}		Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg] ^{11) 13)}	Masa odpadów wydobytych ze składowiska [Mg] ¹¹⁾	Odpady przyjęte przez posiadacza odpadów		Gospodarowanie odpadami					Imię i nazwisko osoby sporządzającej	
	w związku z eksploatacją instalacji	poza instalacją			Masa [Mg] ¹¹⁾	Nr karty przekazania odpadu ¹⁴⁾	We własnym zakresie		Odpady przekazane				
					Masa [Mg] ¹¹⁾	R/D ¹⁵⁾	Sposób gospodarowania ¹⁶⁾	Masa [Mg] ¹¹⁾	Nr karty przekazania odpadu ¹⁷⁾				

Objaśnienia:

- 1) Nie dotyczy komunalnych osadów ściekowych stosowanych w celach, o których mowa w art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, prowadzącego zakład przetwarzania, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1155, z późn. zm.), w zakresie odpadów powstałych w wyniku demontażu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz prowadzącego stację demontażu i prowadzącego punkt zbierania pojazdów, o których mowa w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. z 2013 r. poz. 1162, z późn. zm.), w zakresie gospodarowania pojazdami wycofanymi z eksploatacji oraz sprzedawcy odpadów i pośrednika w obrocie odpadami. W przypadku odpadów komunalnych do wypełnienia karty ewidencji odpadów jest obowiązany podmiot, który uzyskał wpis do rejestru określonego w art. 9b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- 2) W przypadku wytwarzania, zbierania, przetwarzania odpadów należy sporządzać osobną kartę ewidencji odpadów dla każdego miejsca prowadzenia działalności. W przypadku usług, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 32 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, kartę należy sporządzić dla danego rodzaju odpadu dla wszystkich świadczonych usług z terenu danego województwa. W przypadku odbierania odpadów komunalnych należy sporządzić osobno kartę dla każdej gminy, z terenu której odpady komunalne są odbierane.
- 3) Zgodnie z katalogiem odpadów określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- 4) Dotyczy działalności w zakresie unieszkodliwiania PCB.
- 5) Podać imię i nazwisko lub nazwę posiadacza odpadów. W przypadku odbierania odpadów komunalnych posiadaczem obowiązany do wypełnienia karty ewidencji odpadów jest podmiot, który uzyskał wpis do rejestru określonego w art. 9b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- 6) Podać numer rejestrowy, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- 7) O ile posiada.
- 8) Podać adres zamieszkania lub siedziby posiadacza odpadów.
- 9) Podać adres miejsca prowadzenia działalności. W przypadku prowadzenia działalności w zakresie obiektów liniowych, o których mowa w art. 3 pkt 3a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, oraz w przypadku wykonywania usług, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 32 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, należy wpisać nazwę województwa i gminy, na terenie których są wytwarzane odpady w związku z prowadzeniem działalności w zakresie ww. obiektów liniowych lub świadczeniem ww. usług. W przypadku podmiotu, który uzyskał wpis do rejestru określonego w art. 9b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, należy podać nazwę województwa i gminy.
- 10) Zaznaczyć symbolem X właściwy kwadrat: W – wytwarzanie odpadów, Zb – zbieranie odpadów, Od – odzysk, Un – unieszkodliwianie, Ok – odbieranie odpadów komunalnych.
- 11) Podać masę odpadów z dokładnością do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych oraz innych niż niebezpieczne. W przypadku gdy masa odpadów jest mniejsza niż 1 kg, należy podać masę w zaokrągleniu do 1 kg.
- 12) Nie dotyczy odpadów komunalnych.
- 13) Wypełnia podmiot, który uzyskał wpis do rejestru określonego w art. 9b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

14) Podać numer karty przekazania odpadów, na podstawie której odpad został przyjęty. W przypadku przywozu odpadów na terytorium kraju należy wpisać – „Przywóz do RP”. W przypadku przyjmowania odpadów z innego miejsca prowadzenia działalności danego posiadacza odpadów, należy wskazać to miejsce, podając – nazwę województwa, nazwę miejscowości, ulicę, nr domu i lokalu. W przypadku przyjmowania odpadów od posiadacza zwolnionego z obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów, należy wpisać – „Z”.

15) Symbole R określają procesy odzysku zgodnie z załącznikiem nr 1 do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Symbole D określają procesy unieszkodliwiania odpadów zgodnie z załącznikiem nr 2 do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

16) Wpisać „Rec” – w przypadku gdy odpady są poddawane recyklingowi w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 23 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Wpisać „Wtn” – w przypadku wypełniania terenów niekorzystnie przekształconych, rozumianego jako proces odzysku rodzajów odpadów, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 30 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Wpisać „Ppu” – w przypadku przygotowania do ponownego użycia w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. W pozostałych przypadkach rubryka pozostaje pusta.

17) Podać numer karty przekazania odpadów, na podstawie której odpad został przekazany innemu posiadaczowi odpadów. W przypadku wywozu odpadów poza terytorium kraju należy wpisać – „Wywóz poza RP”. W przypadku przekazania odpadów osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami do wykorzystania na własne potrzeby zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 27 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, należy wpisać – „Przekazane os. fiz.”. W przypadku przekazywania odpadów innemu posiadaczowi odpadów zwolnionemu z obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów, należy wpisać – „Z”. W przypadku przekazywania do innego miejsca prowadzenia działalności danego posiadacza odpadów, należy wskazać to miejsce, podając – nazwę województwa, nazwę miejscowości, ulicę, nr domu i lokalu.

ZAŁĄCZNIK NR 6. WZÓR KARTY PRZEKAZANIA ODPADÓW

KARTA PRZEKAZANIA ODPADÓW				Nr karty ¹⁾		Rok kalendarzowy	
Nazwa i adres posiadacza odpadów, który przekazuje odpad ^{2), 3)}		Nazwa i adres posiadacza odpadów transportującego odpad ^{2), 4), 5)}		Nazwa i adres posiadacza odpadów, który przejmuje odpad ^{2), 6)}			
Miejsce prowadzenia działalności ⁷⁾				Miejsce prowadzenia działalności ⁷⁾			
Nr rejestrowy ⁸⁾		Nr rejestrowy ^{5), 8)}		Nr rejestrowy ⁸⁾			
NIP ⁹⁾	REGON ⁹⁾	NIP ^{5), 9)}	REGON ^{5), 9)}	NIP ⁹⁾	REGON ⁹⁾		
Posiadacz odpadów, któremu należy przekazać odpad ¹⁰⁾							
Rodzaj procesu przetwarzania, któremu powinien zostać poddany odpad ¹¹⁾							
Wnioskuje o wydanie dokumentu potwierdzającego unieszkodliwienie zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych ¹²⁾		TAK ☐		NIE ☐			
Kod odpadu ¹³⁾		Rodzaj odpadu ¹³⁾					
Data/miesiąc ^{14), 15)}		Masa przekazanych odpadów [Mg] ¹⁶⁾		Numer rejestracyjny pojazdu, przyczepy lub naczepy ^{5), 17)}		Numer certyfikatu oraz numery pojemników ¹⁸⁾	
Potwierdzam przekazanie odpadu		Potwierdzam przyjęcie odpadów do transportu i wykonanie usługi transportu ^{4), 5)}		Potwierdzam przejęcie odpadu			
data, pieczęć ¹⁹⁾ i podpis		data, pieczęć ¹⁹⁾ i podpis		data, pieczęć ¹⁹⁾ i podpis			

Objaśnienia:

- 1) Numer jest nadawany przez posiadacza odpadów, który przekazuje odpad.
- 2) Podać imię i nazwisko lub nazwę podmiotu oraz adres zamieszkania lub siedziby.
- 3) W przypadku odpadów komunalnych do wypełnienia karty przekazania odpadów jest obowiązany podmiot, który uzyskał wpis do rejestru określonego w art. 9b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399, z późn. zm.). Kartę przekazania odpadów należy wypełnić osobno dla każdej gminy, z której odpady są odbierane.
- 4) Dotyczy posiadacza odpadów transportującego odpady.
- 5) W przypadku gdy odpad jest transportowany kolejno przez dwóch lub więcej prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów, w oznaczonych rubrykach należy podać wymagane dane i podpisy wszystkich transportujących odpad z zachowaniem kolejności transportowania odpadu.
- 6) W przypadku władających powierzchnią ziemi, na której komunalne osady ściekowe są stosowane zgodnie z art. 71 i art. 96 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21, z późn. zm.), należy podać imię i nazwisko oraz adres zamieszkania.
- 7) Podać adres miejsca prowadzenia działalności. W przypadku prowadzenia działalności w zakresie obiektów liniowych, o których mowa w art. 3 pkt 3a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409, z późn. zm.), oraz w przypadku wykonywania usług, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 32 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, należy wpisać nazwę województwa i gminy, na terenie których są wytwarzane odpady w związku z prowadzoną działalnością w zakresie ww. obiektów liniowych lub świadczeniem ww. usług. W przypadku podmiotu, który uzyskał wpis do rejestru określonego w art. 9b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, należy podać nazwę województwa i gminy.
- 8) O ile dotyczy. Podać numer rejestrowy, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- 9) O ile posiada.
- 10) Podać imię i nazwisko lub nazwę oraz adres, pod który należy dostarczyć odpad.
- 11) Dotyczy stacji demontażu w przypadku przekazywania odpadów powstałych w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji innemu posiadaczowi odpadów oraz zarządzającego składowiskiem odpadów niebezpiecznych przeznaczonym do czasowego składowania odpadów rtęci metalicznej przekazującego te odpady do dalszego unieszkodliwienia, należy podać symbol R lub D. Symbole R określają procesy odzysku zgodnie z załącznikiem nr 1 do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Symbole D określają procesy unieszkodliwiania odpadów zgodnie z załącznikiem nr 2 do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- 12) Dotyczy wyłącznie wytwórcy zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych przekazującego te odpady do unieszkodliwienia w spalarni odpadów. W przypadku gdy wytwórca zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych przekazuje odpady zbierającemu, który uzyskał zezwolenie, o którym mowa w art. 23 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, należy sporządzić osobny wniosek o wydanie dokumentu potwierdzającego unieszkodliwienie i przekazać go do spalarni odpadów.
- 13) Zgodnie z katalogiem odpadów określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- 14) W przypadku odpadów niebezpiecznych podać każdą datę przekazania odpadu.
- 15) Karta może być stosowana jako jednorazowa karta przekazania odpadów lub jako zbiorcza karta przekazania odpadów obejmująca odpad danego rodzaju przekazywany łącznie w czasie jednego miesiąca kalendarzowego, za pośrednictwem tego samego transportującego odpady, temu samemu posiadaczowi odpadów.
- 16) Podać masę odpadów z dokładnością do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych oraz innych niż niebezpieczne. W przypadku gdy masa odpadów jest mniejsza niż 1 kg, należy podać masę w zaokrągleniu do 1 kg.
- 17) Dotyczy odpadów niebezpiecznych.
- 18) W przypadku posiadacza odpadów przekazującego odpady rtęci metalicznej do czasowego składowania na składowisku odpadów niebezpiecznych przeznaczonym do czasowego składowania odpadów rtęci metalicznej oraz w przypadku

zarządzającego składowiskiem odpadów niebezpiecznych przeznaczonym do czasowego składowania odpadów rtęci metalicznej przekazującego te odpady do dalszego unieszkodliwienia, należy podać numer certyfikatu oraz numery pojemników.

19) Nie dotyczy dokumentu opatrzonego bezpiecznym podpisem elektronicznym.

ZAŁĄCZNIK NR 7. INWENTARYZACJA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY MORZESZCZYN WRAZ Z OKREŚLENIEM STOPNIA PILNOŚCI

OSOBY FIZYCZNE

MIEJSCOWOŚĆ	ADRES	NR OBRĘBU EWIDENCYJNEGO	NR DZIAŁKI EWIDENCYJNEJ	RODZAJ ZABUDOWY	NAZWA, RODZAJ WYROBU	ILOŚĆ WYROBÓW (m2)	ILOŚĆ WYROBÓW (kg)	STOPIEŃ PILNOŚCI
BIELSK	1	0001	24/4	S	plyta falista	350	3 850	III
BIELSK	1	0001	2	I, S, ST	plyta falista	721	1	III
BIELSK	2	0001	5	M, I, S, G	plyta falista	280	3 080	III
BIELSK	3	0001	3	I,S,G	plyta falista	957	10 527	III
BIELSK	4	0001	8	M, I, G	plyta falista	288	3 168	III
BIELSK	8/2	0001	16/5	M	plyta falista	50	550	III
BIELSK	8/3	0001	16/5	M	plyta falista	50	550	III
BIELSK	8/4	0001	16/5	M	plyta falista	50	550	III
BIELSK	9/1	0001	16/4	G	plyta falista	10	110	III
BIELSK	9/2	0001	16/4	G	plyta falista	10	110	III
BIELSK	11/1	0001	16/2	M	plyta falista	80	880	III
BIELSK	11/2	0001	16/1	M	plyta falista	80	880	III
BIELSK	15/1	0001	29/2	M	plyta falista	60	660	III
BIELSK	15/2	0001	29/3	M	plyta falista	60	660	III
BIELSK	17	0001	186	M	plyta falista	150	1 650	III
Razem BIELSK						3 196	35 156	-
BORKOWO	1/2	0002	227/25	I, S, G	plyta falista	1 310	14 410	III
BORKOWO	3/1	0002	254	M	plyta falista	90	990	III

BORKOWO	3/2	0002	255	M	plyta falista	90	990	III
BORKOWO	4/1	0002	253	M	plyta falista	30	330	III
BORKOWO	4/2	0002	253	M, S	plyta falista	50	550	III
BORKOWO	4/3	0002	253	M	plyta falista	30	330	III
BORKOWO	4/5	0002	253	M	plyta falista	30	330	III
BORKOWO	4/6	0002	253	G	plyta falista	20	220	III
Razem BORKOWO						1 650	18 150	-
BRZEŻNO	1	0002	53	S	plyta falista	50	550	III
BRZEŻNO	2	0002	50	S	plyta falista	70	770	III
BRZEŻNO	3	0002	60	M, I, S, G	plyta falista	460	5 060	III
BRZEŻNO	5	0002	28	M, ST	plyta falista	200	2 200	III
BRZEŻNO	7	0002	151/9	M, S	plyta falista	230	2 530	III
Razem BRZEŻNO						1 010	11 110	-
DZIERŻĄŻNO	1	0003	67/5	M	plyta falista	184	2 024	III
DZIERŻĄŻNO	2	0003	63	M, S	plyta falista	108	1 188	III
DZIERŻĄŻNO	3 A	0003	79	M, S	plyta falista	156	1 716	III
DZIERŻĄŻNO	3	0003	79	S	plyta falista	35	385	III
DZIERŻĄŻNO	4	0003	85,86/1	M	plyta falista	170	1 870	III
DZIERŻĄŻNO	5	0003	84	M	plyta falista	130	1 430	III
DZIERŻĄŻNO	6/1	0003	80/3	M	plyta falista	50	550	III
DZIERŻĄŻNO	6	0003	80/1	S	plyta falista	60	660	III
DZIERŻĄŻNO	7 A	0003	73/2,77/4	M, I, G	plyta falista	480	5 280	III
DZIERŻĄŻNO	7	0003	77/1	M	plyta falista	182	2 002	III
DZIERŻĄŻNO	8	0003	89	M, I	plyta falista	380	4 180	III

PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY MORZESZCZYN

DZIERŻĄŻNO	10	0003	76/2	S	plyta falista	80	880	III
DZIERŻĄŻNO	11	0003	10/1	M	plyta falista	100	1 100	III
DZIERŻĄŻNO	14	0003	19/1	S	plyta falista	27	297	III
DZIERŻĄŻNO	16	0003	21	M	plyta falista	130	1 430	III
DZIERŻĄŻNO	17	0003	22	M, S	plyta falista	230	2 530	III
DZIERŻĄŻNO	18	0003	24	S	plyta falista	40	440	III
DZIERŻĄŻNO	20	0003	7/1	M, I	plyta falista	576	6 336	III
DZIERŻĄŻNO	21 A	0003	30/2	S	plyta falista	120	1 320	III
DZIERŻĄŻNO	21	0003	30/1	S	plyta falista	20	220	III
DZIERŻĄŻNO	22/1	0003	31	M, G	plyta falista	190	2 090	III
DZIERŻĄŻNO	23 A	0003	40	M	plyta falista	160	1 760	III
DZIERŻĄŻNO	23	0003	38,39	S	plyta falista	25	275	III
DZIERŻĄŻNO	25	0003	43	M	plyta falista	120	1 320	III
DZIERŻĄŻNO	27	0003	37	S	plyta falista	20	220	III
DZIERŻĄŻNO	28	0003	36	S	plyta falista	60	660	III
DZIERŻĄŻNO	29/1	0003	143	S	plyta falista	12	132	III
DZIERŻĄŻNO	29/2	0003	143	S	plyta falista	12	132	III
DZIERŻĄŻNO	29/3	0003	143	S	plyta falista	12	132	III
DZIERŻĄŻNO	29/4	0003	143	S	plyta falista	12	132	III
DZIERŻĄŻNO	31	0003	48	M, I, G	plyta falista	215	2 365	III
DZIERŻĄŻNO	32/2	0003	50/1	M	plyta falista	150	1 650	III
DZIERŻĄŻNO	32	0003	50/2	M	plyta falista	150	1 650	III
DZIERŻĄŻNO	35	0003	106	M, I, S, G	plyta falista	1 182	13 002	III
Razem DZIERŻĄŻNO						5 578	61 358	-

PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY MORZESZCZYN

GAŚIORKI	1	0004	126	M, S, G	plyta falista	104	1 144	III
GAŚIORKI	2	0004	99/4	M, I, S, G	plyta falista	646	7 106	III
GAŚIORKI	3 A	0004	107/1,106/1	S	plyta falista	20	220	III
GAŚIORKI	3	0004	103/2	M	plyta falista	250	2 750	III
GAŚIORKI	5	0004	108,109/2	M, I, S	plyta falista	464	5 104	III
GAŚIORKI	6	0004	325	M, I, G, ST	plyta falista	1 382	15 202	III
GAŚIORKI	7	0004	72/2	M	plyta falista	90	990	III
GAŚIORKI	8 A	0004	61	S	plyta falista	20	220	III
GAŚIORKI	8	0004	138	M, I, S, G	plyta falista	410	4 510	III
GAŚIORKI	9/1	0004	136/3	M, S	plyta falista	42	462	III
GAŚIORKI	11	0004	130	M, I, ST	plyta falista	324	3 564	III
GAŚIORKI	12	0004	126/1	S	plyta falista	72	792	III
GAŚIORKI	13	0004	148/2	I, ST	plyta falista	624	6 864	III
GAŚIORKI	14	0004	141	M	plyta falista	120	1 320	III
GAŚIORKI	15	0004	143	M, S	plyta falista	270	2 970	III
GAŚIORKI	17	0004	147	M, I, S	plyta falista	175	1 925	III
GAŚIORKI	18	0004	151/2	M, I, S	plyta falista	654	7 194	III
GAŚIORKI	19	0004	154/2	S	plyta falista	25	275	III
GAŚIORKI	23	0004	29/1	M, I, S, G	plyta falista	360	3 960	III
GAŚIORKI	24	0004	30/3	M, I, S, G, ST	plyta falista	1 718	18 898	III
GAŚIORKI	30	0004	8	M, I, S, G	plyta falista	408	4 488	III
GAŚIORKI	31	0004	65/2	I	plyta falista	300	3 300	III
GAŚIORKI	32	0004	64/2	M, G	plyta falista	350	3 850	III
GAŚIORKI	33	0004	140	M, S	plyta falista	180	1 980	III

PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY MORZESZCZYN

GAŚIORKI	35	0004	70/2	I, S, G	plyta falista	790	8 690	III
GAŚIORKI	36	0004	103/2	M	plyta falista	160	1 760	III
GAŚIORKI	37	0004	75/2	I, S, G	plyta falista	378	4 158	III
GAŚIORKI	38	0004	72/2	M, I, ST	plyta falista	560	6 160	III
GAŚIORKI	39	0004	84/2	M, I, S, G	plyta falista	450	4 950	III
GAŚIORKI	40	0004	326/3	M, S, ST	plyta falista	325	3 575	III
Razem GAŚIORKI						11 671	128 381	-
GĘTOMIE	1	0005	10	S, G	plyta falista	170	1 870	III
GĘTOMIE	2/1	0005	11	G, ST	plyta falista	360	3 960	III
GĘTOMIE	2/2	0005	12	I, G, ST	plyta falista	400	4 400	III
GĘTOMIE	3	0005	23	M	plyta falista	140	1 540	III
GĘTOMIE	4	0005	24/2	M, I, G	plyta falista	495	5 445	III
GĘTOMIE	5	0005	25/3	M, I	plyta falista	350	3 850	III
GĘTOMIE	6/1	0005	30/3	I, G	plyta falista	94	1 034	III
GĘTOMIE	6/2	0005	30/3	I, G	plyta falista	94	1 034	III
GĘTOMIE	7	0005	27	M, I, G, ST	plyta falista	754	8 294	III
GĘTOMIE	8	0005	17	I, G, ST	plyta falista	632	6 952	III
GĘTOMIE	9	0005		M, S	plyta falista	120	1 320	III
GĘTOMIE	11	0005	38	M	plyta falista	150	1 650	III
GĘTOMIE	12	0005	40	M	plyta falista	150	1 650	III
GĘTOMIE	13	0005	41	S	plyta falista	110	1 210	III
GĘTOMIE	15 A	0005	49	S, G	plyta falista	500	5 500	III
GĘTOMIE	15	0005	51	I, G	plyta falista	760	8 360	III
GĘTOMIE	16	0005	46	M, I, G	plyta falista	600	6 600	III

PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY MORZESZCZYN

GĘTOMIE	17	0005	53	I	plyta falista	145	1 595	III
GĘTOMIE	18	0005	56	I, S, G	plyta falista	2 444	26 884	III
GĘTOMIE	23	0005	91	M, I, S, G, ST	plyta falista	1 208	13 288	III
GĘTOMIE	26	0005	76	M	plyta falista	100	1 100	III
GĘTOMIE	28	0005	70	M	plyta falista	160	1 760	III
GĘTOMIE	29	0005	68	M, I	plyta falista	155	1 705	III
GĘTOMIE	30	0005	64	S	plyta falista	460	5 060	III
Razem GĘTOMIE						10 551	116 061	-
KIERWAŁD	1	0006	28	M, I, S	plyta falista	290	3 190	III
KIERWAŁD	2	0006	29/1	S	plyta falista	5	55	III
KIERWAŁD	3	0006	30	S, G	plyta falista	160	1 760	III
KIERWAŁD	7	0006	35/2	ST	plyta falista	88	968	III
KIERWAŁD	10	0006	137/2	M	plyta falista	160	1 760	III
KIERWAŁD	11 A	0006	63/1	S	plyta falista	20	220	III
KIERWAŁD	12	0006	51/4	I, S, G	plyta falista	938	10 318	III
KIERWAŁD	14	0006	125	M, S, G	plyta falista	225	2 475	III
KIERWAŁD	15	0006	122/1	M, I	plyta falista	300	3 300	III
KIERWAŁD	16	0006	57	M, I, S, G	plyta falista	585	6 435	III
KIERWAŁD	17	0006	59	I, S, G	plyta falista	432	4 752	III
KIERWAŁD	18	0006	61	I, S	plyta falista	400	4 400	III
KIERWAŁD	19	0006	131	M, I, G	plyta falista	578	6 358	III
KIERWAŁD	20/1	0006	132/1	M	plyta falista	100	1 100	III
KIERWAŁD	20/2	0006	132/1	M	plyta falista	100	1 100	III
KIERWAŁD	20/2	0006	132/1	M	plyta falista	100	1 100	III

PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY MORZESZCZYN

KIERWAŁD	20/3	0006	132/1	M	plyta falista	100	1 100	III
KIERWAŁD	20/4	0006	132/1	M	plyta falista	100	1 100	III
KIERWAŁD	21	0006	116/9	I	plyta falista	350	3 850	III
KIERWAŁD	23	0006	117	I, S, G	plyta falista	710	7 810	III
KIERWAŁD	24	0006	111	I, S	plyta falista	322	3 542	III
KIERWAŁD	25	0006	164/1	M	plyta falista	120	1 320	III
KIERWAŁD	26	0006	102	I	plyta falista	100	1 100	III
KIERWAŁD	27	0006	103	M, I, S, G	plyta falista	489	5 379	III
KIERWAŁD	29	0006	87	M	plyta falista	70	770	III
KIERWAŁD	31	0006	94	S, G	plyta falista	49	539	III
KIERWAŁD	32	0006	88	I, S	plyta falista	280	3 080	III
KIERWAŁD	33	0006	77	I	plyta falista	90	990	III
KIERWAŁD	34	0006	72/1	M, S	plyta falista	220	2 420	III
KIERWAŁD	36	0006	88	M, S, G, ST	plyta falista	296	3 256	III
KIERWAŁD	36	0006	91	M, I, S	plyta falista	470	5 170	III
KIERWAŁD	38	0006	93	M, I, S, G	plyta falista	490	5 390	III
KIERWAŁD	39	0006	24	M	plyta falista	127	1 397	III
KIERWAŁD	40	0006	23	M, I	plyta falista	594	6 534	III
KIERWAŁD	41	0006	22/1	M, G	plyta falista	150	1 650	III
KIERWAŁD	42	0006	21	I, S, G	plyta falista	942	10 362	III
KIERWAŁD	43	0006	17	M, G, ST	plyta falista	340	3 740	III
KIERWAŁD	44	0006	14	S, I, M	plyta falista	350	3 850	III
KIERWAŁD	45	0006	11	I	plyta falista	80	880	III
KIERWAŁD	47	0006	2	M, S, I	plyta falista	450	4 950	III

PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY MORZESZCZYN

KIERWAŁD	49	0006	63	M, I, S, G	plyta falista	786	8 646	III
Razem KIERWAŁD						12 556	138 116	-
KRÓLÓW LAS	1	0007	167/2	M	plyta falista	100	1 100	III
KRÓLÓW LAS	3	0007	162	I, S, G	plyta falista	244	2 684	III
KRÓLÓW LAS	4	0007	161	M	plyta falista	120	1 320	III
KRÓLÓW LAS	5	0007	160,169	M, S	plyta falista	117	1 287	III
KRÓLÓW LAS	8	0007	140	M, I, S	plyta falista	94	1 034	III
KRÓLÓW LAS	10/1	0007	143	M	plyta falista	88	968	III
KRÓLÓW LAS	10/2	0007	143	M	plyta falista	88	968	III
KRÓLÓW LAS	11	0007	141	M	plyta falista	80	880	III
KRÓLÓW LAS	12	0007	115	M, I	plyta falista	270	2 970	III
KRÓLÓW LAS	14	0007	113	M	plyta falista	190	2 090	III
KRÓLÓW LAS	17	0007	102/4	M, I	plyta falista	530	5 830	III
KRÓLÓW LAS	18/1	0007	202	M	plyta falista	50	550	III
KRÓLÓW LAS	18/2	0007	202	M, S	plyta falista	60	660	III
KRÓLÓW LAS	18/3	0007	202	M	plyta falista	50	550	III
KRÓLÓW LAS	18/4	0007	202	M	plyta falista	50	550	III
KRÓLÓW LAS	18/5	0007	202	M	plyta falista	50	550	III
KRÓLÓW LAS	18/6	0007	202	M	plyta falista	30	330	III
KRÓLÓW LAS	19/1	0007	201	S	plyta falista	12	132	III
KRÓLÓW LAS	24	0007	59	S	plyta falista	2 669	29 359	III
KRÓLÓW LAS	25	0007	60	S	plyta falista	264	2 904	III
KRÓLÓW LAS	27	0007	33	I	plyta falista	283	3 113	III
KRÓLÓW LAS	27 B	0007	17	M, G	plyta falista	219	2 409	III

KRÓLÓW LAS	28	0007	16	S	plyta falista	120	1 320	III
KRÓLÓW LAS	30	0007	86	G	plyta falista	300	3 300	III
KRÓLÓW LAS	31	0007	174	M, I, G	plyta falista	180	1 980	III
KRÓLÓW LAS	32	0007	166	I, S, G	plyta falista	820	9 020	III
Razem KRÓLÓW LAS						7 078	77 858	-
LIPIA GÓRA	4	0008	104	I, S, G	plyta falista	386	4 246	III
LIPIA GÓRA	7	0008	98	M, G	plyta falista	200	2 200	III
LIPIA GÓRA	8	0008	99	M, I, G	plyta falista	296	3 256	III
LIPIA GÓRA	9	0008	100	I, G	plyta falista	160	1 760	III
LIPIA GÓRA	10	0008	97/1	I	plyta falista	110	1 210	III
LIPIA GÓRA	11	0008	94/1	M, I, G, ST	plyta falista	875	9 625	III
LIPIA GÓRA	12/1	0008	210/2	M	plyta falista	80	880	III
LIPIA GÓRA	12/2	0008	210/2	M	plyta falista	40	440	III
LIPIA GÓRA	12/3	0008	210/2	M	plyta falista	40	440	III
LIPIA GÓRA	12/4	0008	2010/2	M	plyta falista	100	1 100	III
LIPIA GÓRA	14 A	0008	265	M	plyta falista	140	1 540	III
LIPIA GÓRA	15	0008	202	M, S	plyta falista	170	1 870	III
LIPIA GÓRA	16	0008	201	S	plyta falista	90	990	III
LIPIA GÓRA	17 A	0008	196/1	M, S	plyta falista	105	1 155	III
LIPIA GÓRA	17 B	0008	196/1	M, S	plyta falista	105	1 155	III
LIPIA GÓRA	18	0008	139	M, I, S, G	plyta falista	285	3 135	III
LIPIA GÓRA	20	0008	196/2	I, S	plyta falista	3 530	38 830	III
LIPIA GÓRA	21 A	0008	163/6	M	plyta falista	90	990	III
LIPIA GÓRA	21 A	0008	163/6	S	plyta falista	50	550	III

PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY MORZESZCZYN

LIPIA GÓRA	21 B	0008	163/5	M, I	plyta falista	75	825	III
LIPIA GÓRA	21	0008	163/7	I	plyta falista	220	2 420	III
LIPIA GÓRA	23	0008	146	I, S, G	plyta falista	702	7 722	III
LIPIA GÓRA	24	0008	258	S, G	plyta falista	50	550	III
LIPIA GÓRA	25	0008	178	M, I, G, ST	plyta falista	510	5 610	III
LIPIA GÓRA	26	0008	179	I	plyta falista	240	2 640	III
LIPIA GÓRA	27/2	0008	183/1	M	plyta falista	32	352	III
LIPIA GÓRA	28	0008	184/1	M, I, G, ST	plyta falista	496	5 456	III
LIPIA GÓRA	29	0008	181	I, G, ST	plyta falista	720	7 920	III
LIPIA GÓRA	30/1	0008	174/3	M, I, ST	plyta falista	255	2 805	III
LIPIA GÓRA	30/1	0008	174/3	M, I	plyta falista	145	1 595	III
LIPIA GÓRA	31	0008	172	M, I, S, G	plyta falista	857	9 427	III
LIPIA GÓRA	32 A	0008	177/1	M, I, S, G	plyta falista	1 488	16 368	III
LIPIA GÓRA	33	0008	121	M	plyta falista	80	880	III
LIPIA GÓRA	34	0008	13	ST	plyta falista	30	330	III
LIPIA GÓRA	35	0008	5/2	M, I, S	plyta falista	283	3 113	III
LIPIA GÓRA	39	0008	40	S, ST	plyta falista	367	4 037	III
LIPIA GÓRA	41	0008	45	I, S, G	plyta falista	196	2 156	III
LIPIA GÓRA	44	0008	80	M, S	plyta falista	102	1 122	III
LIPIA GÓRA	44	0008	82	M, S	plyta falista	102	1 122	III
LIPIA GÓRA	46	0008	61	I, ST	plyta falista	350	3 850	III
LIPIA GÓRA	47	0008	44	I, S, G	plyta falista	470	5 170	III
LIPIA GÓRA	48	0008	58/1	I, S, G	plyta falista	190	2 090	III
LIPIA GÓRA	49	0008	41	M, I, S, G, ST	plyta falista	303	3 333	III

PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY MORZESZCZYN

LIPIA GÓRA	50	0008	56/2	M, SK	plyta falista	210	2 310	III
LIPIA GÓRA	51	0008	57	M, I	plyta falista	205	2 255	III
LIPIA GÓRA	52	0008	76/1	M	plyta falista	160	1 760	III
LIPIA GÓRA	53	0008	71/1	M	plyta falista	75	825	III
LIPIA GÓRA	53	0008	71/1	M	plyta falista	75	825	III
Razem LIPIA GÓRA						15 840	174 240	-
MAJEWO	3/1	0004	211	M, S	plyta falista	133	1 463	III
MAJEWO	3/2	0004	210	M, S	plyta falista	133	1 463	III
MAJEWO	4/1	0004	209	M,S	plyta falista	133	1 463	III
MAJEWO	4/2	0004	208/2	M, S	plyta falista	133	1 463	III
MAJEWO	5/1	0004	217	M	plyta falista	76	836	III
MAJEWO	5/2	0004	216	M	plyta falista	76	836	III
MAJEWO	7/1	0004	192	M	plyta falista	72	792	III
MAJEWO	7/2	0004	193	M	plyta falista	72	792	III
MAJEWO	9/1	0004	214	M	plyta falista	72	792	III
MAJEWO	9/2	0004	215	M, G	plyta falista	107	1 177	III
Razem MAJEWO						1 007	11 077	-
MORZESZCZYN	UL. 22 LIPCA 1	0009	82/1	M, I	plyta falista	163	1 793	III
MORZESZCZYN	UL. 22 LIPCA 2	0009	183/1	S	plyta falista	30	330	III
MORZESZCZYN	UL. 22 LIPCA 13	0009	216	M, S	plyta falista	140	1 540	III
MORZESZCZYN	UL. 22 LIPCA 16	0009	161	M, I, S, G	plyta falista	295	3 245	III
MORZESZCZYN	UL. 22 LIPCA 18/3	0009	156/1	M	plyta falista	60	660	III
MORZESZCZYN	DWORCOWA 11	0009	277	M, I, S	plyta falista	649	7 139	III
MORZESZCZYN	DWORCOWA 12	0009	280	M, I, S, ST	plyta falista	620	6 820	III

PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY MORZESZCZYN

MORZESZCZYN	DWORCOWA 13	0009	281	I	plyta falista	210	2 310	III
MORZESZCZYN	DWORCOWA 15	0009	282	M	plyta falista	80	880	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 3	0009	224/2	M	plyta falista	120	1 320	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 6	0009	170	M, G	plyta falista	140	1 540	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 12	0009	177	S	plyta falista	39	429	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 14	0009	179	S	plyta falista	39	429	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 16	0009	269/2	I	plyta falista	84	924	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 16	0009	181	S	plyta falista	39	429	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 20 A	0009	242	S	plyta falista	42	462	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 21	0009	250	M, S	plyta falista	150	1 650	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 24	0009	253	S	plyta falista	42	462	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 27	0009	221/4	M, S	plyta falista	147	1 617	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 28	0009	255	M	plyta falista	110	1 210	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 29	0009	256	M, S	plyta falista	200	2 200	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 31	0009	259	M	plyta falista	120	1 320	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 34/1	0009	263	M, S	plyta falista	80	880	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 34/2	0009	263	M, S	plyta falista	80	880	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 36	0009	266	M	plyta falista	130	1 430	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 37	0009	267	M	plyta falista	120	1 320	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 39	0009	319	M, S	plyta falista	140	1 540	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 42	0009	322	M, S	plyta falista	200	2 200	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 44	0009	324	M,S	plyta falista	200	2 200	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 48	0009	326	M	plyta falista	150	1 650	III
MORZESZCZYN	OGRODOWA 50	0009	330	M	plyta falista	130	1 430	III

PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY MORZESZCZYN

MORZESZCZYN	WYBUDOWANI 2	0009	78	I, ST	plyta falista	200	2 200	III
MORZESZCZYN	WYBUDOWANI 3	0009	75	M, I, S	plyta falista	226	2 486	III
MORZESZCZYN	WYBUDOWANI 4	0009	74	M, I, S	plyta falista	290	3 190	III
MORZESZCZYN	WYBUDOWANI 5	0009	86/1	S	plyta falista	50	550	III
MORZESZCZYN	WYBUDOWANI 6	0009	84/1	M, I	plyta falista	145	1 595	III
MORZESZCZYN	WYBUDOWANI 8	0009	87	S	plyta falista	130	1 430	III
MORZESZCZYN	WYBUDOWANI 9 A	0009	20	M	plyta falista	100	1 100	III
MORZESZCZYN	WYBUDOWANI 9 B	0009	20	M	plyta falista	100	1 100	III
MORZESZCZYN	WYBUDOWANI 11	0009	40/1	ST	plyta falista	140	1 540	III
MORZESZCZYN	WYBUDOWANI 14	0009	43/3	M, S	plyta falista	215	2 365	III
MORZESZCZYN	WYBUDOWANI 16	0009	315	M,S	plyta falista	630	6 930	III
MORZESZCZYN	WYBUDOWANI 17	0009	309/1	ST	plyta falista	96	1 056	III
MORZESZCZYN	XXX LECIA PRL 9	0009	120	S	plyta falista	35	385	III
MORZESZCZYN	XXX LECIA PRL 14	0009	111/2	M	plyta falista	120	1 320	III
Razem MORZESZCZYN						7 226	79 486	-
NOWA CERKIEW	2/1	0010	186/6	M, S	plyta falista	155	1 705	III
NOWA CERKIEW	2/2	0010	186/6	M, S	plyta falista	155	1 705	III
NOWA CERKIEW	4	0010	181/4	M, I, S	plyta falista	510	5 610	III
NOWA CERKIEW	5	0010	51	M, I, S, ST	plyta falista	1 120	12 320	III
NOWA CERKIEW	6/1	0010	52	M	plyta falista	60	660	III
NOWA CERKIEW	6/3	0010	52	M	plyta falista	60	660	III
NOWA CERKIEW	7	0010	53	M	plyta falista	170	1 870	III
NOWA CERKIEW	8	0010	54	M, S	plyta falista	162	1 782	III
NOWA CERKIEW	10	0010	56/2	M, S	plyta falista	240	2 640	III

NOWA CERKIEW	12	0010	78	M, G, I	plyta falista	740	8 140	III
NOWA CERKIEW	13	0010	79	S, G	plyta falista	270	2 970	III
NOWA CERKIEW	15	0010	82	M, S, G	plyta falista	302	3 322	III
NOWA CERKIEW	17	0010	84	S	plyta falista	90	990	III
NOWA CERKIEW	25	0010	97/1	M	plyta falista	120	1 320	III
NOWA CERKIEW	26/1	0010	97/7	M	plyta falista	100	1 100	III
NOWA CERKIEW	26/2	0010	97/7	M	plyta falista	100	1 100	III
NOWA CERKIEW	33	0010	103	M	plyta falista	120	1 320	III
NOWA CERKIEW	34	0010	108	M	plyta falista	100	1 100	III
NOWA CERKIEW	36	0010	113/3	M	plyta falista	233	2 563	III
NOWA CERKIEW	39/1	0010	117	S	plyta falista	30	330	III
NOWA CERKIEW	39/2	0010	117	S	plyta falista	30	330	III
NOWA CERKIEW	39/3	0010	117	S	plyta falista	30	330	III
NOWA CERKIEW	42	0010	132/5	I, ST	plyta falista	450	4 950	III
NOWA CERKIEW	42	0010	132/5	I, ST	plyta falista	450	4 950	III
NOWA CERKIEW	42 A	0010	207	M	plyta falista	120	1 320	III
NOWA CERKIEW	43/2	0010	205/7	M	plyta falista	90	990	III
NOWA CERKIEW	44/3	0010	205/5	S	plyta falista	8	88	III
NOWA CERKIEW	45/1	0010	205/2	M, S	plyta falista	190	2 090	III
NOWA CERKIEW	45/2	0010	205/2	M, S	plyta falista	190	2 090	III
NOWA CERKIEW	45/3	0010	205/2	M, S	plyta falista	190	2 090	III
NOWA CERKIEW	47/1	0010	200/2	S	plyta falista	60	660	III
NOWA CERKIEW	47/2	0010	200/1	S	plyta falista	25	275	III
NOWA CERKIEW	50	0010	195	M, S, G, ST	plyta falista	1 100	12 100	III

PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY MORZESZCZYN

NOWA CERKIEW	51 A	0010	10-lip	I, S	plyta falista	324	3 564	III
NOWA CERKIEW	53	0010	193/5	S	plyta falista	48	528	III
NOWA CERKIEW	57	0010	224	M, G	plyta falista	300	3 300	III
NOWA CERKIEW	58	0010	226	I	plyta falista	400	4 400	III
NOWA CERKIEW	61	0010	147/2	M, S, G	plyta falista	700	7 700	III
NOWA CERKIEW	62	0010	143	ST, I	plyta falista	980	10 780	III
NOWA CERKIEW	66	0010	23/2	I, G, ST	plyta falista	460	5 060	III
NOWA CERKIEW	67	0010	26/3	M, I, G, ST	plyta falista	838	9 218	III
NOWA CERKIEW	69	0010	26/3	S, G	plyta falista	550	6 050	III
NOWA CERKIEW	70	0010	41	M	plyta falista	100	1 100	III
NOWA CERKIEW	71	0010	42	M	plyta falista	100	1 100	III
NOWA CERKIEW	74	0010	14	M, G	plyta falista	220	2 420	III
NOWA CERKIEW	75	0010	13	M, I, S	plyta falista	410	4 510	III
NOWA CERKIEW	78	0010	64	M, I, S, G	plyta falista	580	6 380	III
NOWA CERKIEW	79	0010	61	I, G	plyta falista	516	5 676	III
NOWA CERKIEW	80	0010	251/2	M, ST, S, I	plyta falista	472	5 192	III
Razem NOWA CERKIEW						14 768	162 448	-
OLSZE	1	0002	176/1	I	plyta falista	200	2 200	III
OLSZE	3	0002	150	G, ST	plyta falista	260	2 860	III
OLSZE	5/1	0002	107	I, ST	plyta falista	535	5 885	III
OLSZE	5/2	0002	106	I	plyta falista	645	7 095	III
OLSZE	8	0002	74	I, ST	plyta falista	1 020	11 220	III
OLSZE	9	0002	99	M, I	plyta falista	270	2 970	III
OLSZE	10	0002	136/7	G, ST	plyta falista	200	2 200	III

Razem OLSZE						3 130	34 430	-
RZEŻĘCIN	1	0011	23	M, I, S, G, ST	plyta falista	890	9 790	III
RZEŻĘCIN	3	0011	33	M, I	plyta falista	450	4 950	III
RZEŻĘCIN	4	0011	32	I, S, G	plyta falista	136	1 496	III
RZEŻĘCIN	5	0011	27	M, I, G, ST	plyta falista	566	6 226	III
RZEŻĘCIN	6	0011	28	I	plyta falista	260	2 860	III
RZEŻĘCIN	7	0011	30	I	plyta falista	140	1 540	III
RZEŻĘCIN	9	0011	90/1	M	plyta falista	300	3 300	III
RZEŻĘCIN	12	0011	92/1	S	plyta falista	50	550	III
RZEŻĘCIN	13	0011	100	M, S	plyta falista	620	6 820	III
RZEŻĘCIN	18	0011	118	I, S, G	plyta falista	290	3 190	III
RZEŻĘCIN	20	0011	116	M, I	plyta falista	160	1 760	III
RZEŻĘCIN	21	0011	117	M, I, S, G	plyta falista	405	4 455	III
RZEŻĘCIN	22	0011	125	M, S, G	plyta falista	360	3 960	III
RZEŻĘCIN	23	0011	133/2	I, G	plyta falista	700	7 700	III
RZEŻĘCIN	24	0011	139	I	plyta falista	220	2 420	III
RZEŻĘCIN	25	0011	140	I, S, G	plyta falista	176	1 936	III
RZEŻĘCIN	26	0011	88	M, S	plyta falista	460	5 060	III
RZEŻĘCIN	27	0011	87	I, G	plyta falista	180	1 980	III
RZEŻĘCIN	28	0011	81/2	I	plyta falista	450	4 950	III
RZEŻĘCIN	29	0011	79	M, S	plyta falista	180	1 980	III
RZEŻĘCIN	30	0011	77	M	plyta falista	80	880	III
RZEŻĘCIN	32	0011	76	I, S, G	plyta falista	648	7 128	III
RZEŻĘCIN	34	0011	69	M	plyta falista	90	990	III

RZEŻĘCIN	35	0011	68	M	plyta falista	110	1 210	III
RZEŻĘCIN	35 A	0011	67/3	S	plyta falista	50	550	III
RZEŻĘCIN	36	0011	67/5	M	plyta falista	80	880	III
RZEŻĘCIN	38	0011	66	M	plyta falista	110	1 210	III
RZEŻĘCIN	40	0011	61	I, G	plyta falista	478	5 258	III
RZEŻĘCIN	42	0011	55/2	I	plyta falista	100	1 100	III
RZEŻĘCIN	43	0011	51	M, S	plyta falista	140	1 540	III
RZEŻĘCIN	45	0011	49/1	M, I	plyta falista	150	1 650	III
RZEŻĘCIN	46	0011	48	S	plyta falista	30	330	III
RZEŻĘCIN	48	0011	45,46	S	plyta falista	60	660	III
RZEŻĘCIN	49	0011	43	S	plyta falista	220	2 420	III
RZEŻĘCIN	50	0011	10	I, S, G	plyta falista	890	9 790	III
RZEŻĘCIN	51	0011	6	I, G, ST	plyta falista	1 170	12 870	III
RZEŻĘCIN	52	0011	1/19	M, I	plyta falista	940	10 340	III
RZEŻĘCIN	53	0011	1/7	S	plyta falista	24	264	III
RZEŻĘCIN	53	0011	1/7	M	plyta falista	120	1 320	III
RZEŻĘCIN	54/2	0011	1/5	S	plyta falista	24	264	III
RZEŻĘCIN	54/3	0011	1/5	S	plyta falista	24	264	III
RZEŻĘCIN	56/2	0011	1/2	M, S	plyta falista	120	1 320	III
RZEŻĘCIN	57/1	0011	248/3	M, S	plyta falista	180	1 980	III
RZEŻĘCIN	57/2	0011	248/4	S	plyta falista	24	264	III
Razem RZEŻĘCIN						12 855	141 405	-
RAZEM OSOBY FIZYCZNE						108 116	1 189 276	-

RURY AZBESTOWE

MIEJSCOWOŚĆ	ADRES	NR OBREBU EWIDENCYJNEGO	RODZAJ ZABUDOWY	NAZWA, RODZAJ WYROBU	ILOŚĆ WYROBÓW (mb)	STOPIEŃ PILNOŚCI
Bielsk			Inny	rury i złącza azbestowo cementowe - wodociąg	300	III
Dzierżążno			Inny		500	III
RAZEM					800	III